לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', ג' באב תשמ"ז, 29 ביולי 1987 / שנת מ"ח מס' 13406 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

תקדים: הקונגרס החל בדיון על קיצוץ 2% מהסיוע לישראל

מאת ווליה רפאל, כתבת „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — תת־ועדת ההקצבות של הקונגרס פתחה אתמול בדיון בדלתיים סגורות בהצעתו של היו"ר דיוויד אובי (דמוקרט מוויסקונסין) לקצץ ב־2% את הסיוע הצבאי לישראל ולמצרים. הממשל מתנגד לקיצוץ במונחים דולריים. מדובר בקיצוץ של 36 מיליון דולר מן הסיוע לכל אחת משתי המדינות.

המשמעות הרצינית ביותר של אישור ההצעה, אם תאושר, תהיה בתקדים שתיצור, שלפיו ניתן לקצץ בסיוע לישראל, אשר היה עד עתה מחוסן בפני קיצוצים.

לצמצם סדר הכוחות של צה"ל — ממליץ דו"ח ראשון מסוגו על תפיסת הבטחון של ישראל

ועדת משנה של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, בראשות דן מרידור, גיבשה לראשונה את תפיסת הבטחון מתוך ראייה כוללת ● קיימה 46 ישיבות במהלך 13 חודשים ונפגשה עם כל הקובעים במערכת הבטחון ● הגישה דו"ח בן 32 עמודים, שנתקבל פה־אחד ויישאר חסוי, ויימסר לממשלה, לצה"ל ולכנסת ● משבחת „הרוחות החדשות המנשבות במטכ"ל" ומקווה שיישם ההמלצות ● גרנות ושריד ממליצים בנספח לדו"ח לגנוז פרוייקט „הלביא"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ועדת משנה של ועדת החוץ־והבטחון, הגישה אתמול לצמרת הממשלה, הכנסת והצבא דו"ח ראשון מאז הקמת המדינה, אשר מגבש את תפיסת הבטחון של ישראל מתוך ראייה כוללת. הדו"ח גוזר מתפיסת בטחון זאת את בניין הכוחות, תורת הלחימה, הפיתוח, ההצטיידות והתקציב — דברים אלה מסר אתמול יו"ר ועדת המשנה הח"כ דן מרידור במסיבת עתונאים. (סוף בעמוד 4)

יו"ר הוועדה ח"כ דן מרידור

מבט לשנות ה־2000

בפעם הראשונה בתולדות המדינה וצה"ל מנסה הדרג הפרלמנטרי לעסוק באופן יסודי ומעמיק בתפיסות הבטחון של ישראל, ותוך כדי כך להדק את הפיקוח הפרלמנטרי על הצבא. הדו"ח שהוגש אתמול הוא פרי עמלם של קבוצת חברי־כנסת שדנו בנושא במשך למעלה משנה והקשיבו ליותר מ־50 אלופי צה"ל בעבר ובהווה, למדענים ולראשי תעשיות הבטחון, תוך נסיון לקבל תמונת מצב עדכנית, לנתחה ולהסיק מסקנות. הדו"ח מנסה להתוות כיווני התפתחות לצה"ל, ולדחוף את הדרג המדיני ולהקדיש מחשבה לתפיסת הבטחון ולשדה הקרב העתידי של שנות ה־2000. כמעט בדרך פלא הגיעו חברי הכנסת, פה־אחד, למסקנות אליהם הגיע צה"ל, כהציגו את שאיפתו לרכוש ולפתח מערכות נשק, ואמצעי לחימה עיקריים במסגרת חלופת צה"ל ל„לביא".

חברי הכנסת, שהשכילו הפעם, להתעלות מעל לכל המחלוקות הפוליטיות ולקיים דיון ארוך, רציני ורב לקחים (וללא הדלפות), ראויים לכך שהדרג המדיני יתייחס אליהם הפעם ברצינות הראויה.

אבי בניהו

שמיר: בריה"מ עוסקת בדיס־אינפורמציה ● עמ' 2

רבין: שינוי בדיפלומטיה הסובייטית ● עמוד 3

וייצמן: שמיר אטום כמו הלאווים של חרטום ● עמ' 3

ארה"ב מסכימה לחיסול הטילים הבינוניים ● עמוד 3

בהלוויית אל"מ אורי טאיץ אתמול (צילום: פרטוש)

מפקד הקומנדו הימי מת בים מדום־לב

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

קצין חיל הים, אל"מ אורי טאיץ שהובא אתמול למנוחות, שימש בתפקידו האחרון כמפקד יחידת הקומנדו הימי של צה"ל. בתפקידו זה כיהן כשנה האחרונה עד שנפטר שלשום אחר הצהריים כתוצאה מדום לב במהלך אימון שחייה יומי שערך באחד החופים בצפון הארץ (על הלווייה ראה בעמוד 2).

אבל כבר שורר בחיל־הים מאז נודע דבר מותו של מפקד יחידת החוד החיל של החיל.

אתמול נודע כי אל"מ טאיץ יצא ביום שני אחה"צ לריצה היומית יחד עם חברו הטוב איתמר, אורי טאיץ התלונן כבר בצהריים כי הוא חש ברע ומרגיש בעייפות מכבידה. לאחר 700 מטר של ריצה מהירה, נפרד מאיתמר והודיע לו שהוא מסיים את 300 המטרים האחרונים בשחייה. בעבור זמן קצר נשמעה זעקה, פסירה בים, התודעה „הקודקוד הגדול איננו". כל המאמצים להחיותו עלו בתוהו.

פסיקה פרובלמטית

התגובה הראשונה עם שמיעת פסק הדין של בג"ץ, המורה לרשות השידור לשדר את דעותיו של כהנא, ראש תנועת „כך", היתה ביקורתית, ולא חסרה בה מידה של פליאה על כך ששופטים נאורים כמו פרופ' אהרון ברק, גבריאל בך ושלמה לוין, נתנו פתחו אשנב בפני הגזען כהנא לתשמיע דברי הסתה דימאגוגים ופרועים. אמנם נכון, כי פרופ' ברק לא הותיר ספק לגבי דעותיו של כהנא באומרו כי „דעות העותרים נוסכות בי חלחלה" אך הוא עומד על זכותם להשמען.

ובכן השופטים ובמיוחד פרופ' ברק, התמודדו עם הדילמה הקשה הניצבת בפני כל דמוקרטיה בעולם — כיצד להגן על חופש הביטוי מבלי שזה ינוצל לרעה על־ידי גורמים אנטי־דמוקרטיים.

מבחינה זו נתן בג"ץ גיבוי רחב מאד לקיום חופש הביטוי במדינות, גם על חשבון הסיכון הכרוך בהפצת רעל גזעני באמצעי התקשורת הממלכתיים. ייתכן שמגמת פסיקה עקרונית זו היא למנוע שנוף ממלכתי, כמו הוועד המנהל של רשות השידור, בהרכב זה או אחר, ישים מחר מגבלות על השמעת דעות של אים פוליטי אחר. שייראו למחליטים כפסול לחופעה ברדיו ובטלוויזיה. מבחינה זו אפשר להבין את הקביעה העקרונית של פרופ' ברק, שבפסיקתו מרחיקת־הלכת השמיט את הבסיס לנסיון אפשרי לקבוע באופן שרירותי את גבולות חופש הביטוי בכלי־התקשורת הממלכתיים.

אבל גם השופט ברק הותיר בידי רשות השידור את ההחלטה האפשרית למנוע שידור דברי כהנא וזאת, כאשר קיימת „וודאות קרובה של נזק ממשי לסדר הציבורי, במקרה שדעה מסויימת תשודר ביום מסויים". זהו ניסוח מעורפל, אולי בכוונה תחילה, המותיר את ההכרעה, אך גם את הדילמה בידי המנהלים את רשות השידור. על פי איזה קנה מידה יקבעו עורכי תוכניות הרדיו והטלוויזיה, כי דעה מסויימת „תגרום נזק ממשי לסדר הציבורי" שהרי כל דברי כהנא וכל הופעותיו ופעולותיו של אותו כהנא גורמת ברציפות „נזק לסדר הציבורי". אם ראש קורא לגירוש הערבים, האם אפשר לראות בכך „ביטוי לאידיאולוגיה" או בעצם השמעת תביעה הזאת גורמת תסיסה בקרב המיעוט הערבי.

יתכן מזו פסק הדין של בג"ץ, אשר לכאורה מעניק לכהנא מעמד שווה לדוברים של מפלגות אחרות, מציג תנאים המבטלים אותו, שהרי אם העורכים המנהלים ברשות השידור נתבעים לשקול אם הופעה מסוימת של כהנא גורם נזק לסדר הציבורי, הרי בוודאי שאין לאפשר לו הופעה בשידור ישיר ברדיו ולא בטלוויזיה. מה שבא בחשבון זו רק הקלטה מוקדמת, אשר תשמש בסיס לבדיקה ושיקול דעת של העורכים. מכיוון שבג"ץ לא קבע מה שיקול דעת מערכתי, ומה יהיה, כאשר הרב כהנא יתחיל לעתור לבג"ץ על כל פסילה כזאת האם בג"ץ ישמש מעין מערכת־על של רשות השידור?

אין כל ספק כי הפסיקה של בג"ץ היא פרובלמטית ביותר, ולא נותר אלא על המעוני, השומרים בראש רשות השידור ידעו לבלום בכל האפשר את הפצת הגזענות בכנסת בניסוחו המסורס, חסר שיניים, המאפשר לתנועת הגזענית כהנא לפעול ללא כל הפרעה כמו לפני קבלת החוק, שתחייב לשים קץ לפעולה הממלכתית של כהנא.

וירשובסקי מאיים לעבור מ„שינוי" לר"צ

אם מועצת התנועה תחליט היום על שינוי אידאולוגי ביחס להתנחלויות ● המועצה אמורה לאשר היום את המצע של „מפלגת המרכז הליברלית החדשה" — שתורכב „משינוי" ל"ע ומפורשי הליברלים בליכוד ● במצע החדש ניסוחים ניציים המצדדים בהתנחלויות באיזורים מסויימים בשטחים ● בהתפתחות אחרת הודיע ויידן עטשי (גם כן „משינוי") לפרס כי לא יצטרף לליכוד — בגלל שלושת הלאווים של שמיר — ויתמוך בהקדמת הבחירות

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

מרדכי וירשובסקי מאיים כי יפרוש מ„שינוי" אם מועצת התנועה תחליט היום על שינוי אידיאולוגי בגישתה להתנחלויות. וירשובסקי עשוי להצטרף לר"צ. מועצת „שינוי" מתכנסת היום, כדי לאשר את המצע של מפלגת המרכז והליברלית החדשה.

בנוף זה הכרו כידוע יוזריו „שינוי" ל"ע, ואנשים שהשתייכו בעבר לחטיבה הליברלית בליכוד. האחרונים משכו את מצע התנועה החדשה לניסוחים ניציים יותר, בנושאי חוץ ובטחון. בלחצם עומדת מועצת „שינוי" להביע היום את הסכמתה לסעיף ההתנחלויות במצע המפלגה החדשה. סעיף זה אומר כי המפלגה הליברלית החדשה מסכימה להקמת התנחלויות בגזרה המערבית, ברמה וברצועת עזה, באיזורים מסויימים, שלפי הערכת והסכמת החברים הם ישארו בעתיד בתחומי ישראל.

יצטרף לר"צ

בעבר התנגדה „שינוי" בכל תוקף להקמת התנחלויות בכל השטחים הכבושים, ללא כל הבדל בין איזור אחד לאחר.

וירשובסקי אמר אתמול כי אם מועצת „שינוי" תקבל הצעה זו, הוא יודיע, ברכמקום, על פרישתו מהמפלגה. במקרה כזה הוא עשוי להצטרף לר"צ. וירשובסקי הדגיש כי עד כה לא קיים כל שיחות יסודיות ומפורטות עם ראשי ר"צ. (סוף בעמוד 2)

שורת מינויים בבנק־ישראל — נוכח „התקופה הקשה הצפויה בבנקאות"

יסייעו לנגיד להתמסר לנושאי השליטה על הבנקים, פדיון המניות ונושאים נוספים ● בין המינויים הבולטים: גליה מאור תצורף להנהלה המצומצמת - ד"ר גולדשמיט ימונה המפקח על הבנקים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

נגיד בנק־ישראל הודיע אתמול על שורה של שינויים במבנה הנהלת הבנק המרכזי. שינויים אלה נועדו לאפשר לחברי ההנהלה המצומצמת להתרכז בסיוע לנגיד, בהתוויית מדיניות הבנק וביצועה.

גורמים בכירים בבנק־ישראל הסבירו, כי צפויה תקופה לא קלה במערכת הבנקאות, בעיקר בנושא השליטה על הבנקים, פדיון המניות ונושאים נוספים שבהם יהיה על ההנהלה המצומצמת לעסוק בתקופה הקרובה.

220 מינויים

השינויים שעליהם הוחלט: ● המפקחת על הבנקים גליה מאור תחדל לשמש בתפקידה ב־1 בספטמבר ותתמנה לחברת ההנהלה המצומצמת. באחריותה יהיו התיכנון, המכנה וההסברה של מערכת הבנקאות בכללותה, כמו כן תשמש בתפקידים מיוחדים כפי שיטיל עליה הנגיד מעת לעת.

● מרדכי פרנקל, מנהל מחלקת (סוף בעמוד 2)

סגן השר ח"כ דקל מצדד ב„טרנספר"

סגן שר־הבטחון, מיכאל דקל, מצדד ב„טרנספר" של ערביי הגדה המערבית לירדן. דקל דיבר עם צעירי „תחיה", נמסר „אמש „כקול ישראל". (שעיה)

ישיבת מועצת המנהלים של על המשמר

תתקיים ביום ראשון, 2.8 בשעה 7 בערב באולם הישיבות של העתון.

כא לדייק!

תפס מודעה / שרון

עניין של ניסוח

יותר מכל הצליחה המודעה הזו לשרוף עוד פיוז במאגר הזיכרון המקומי. מתוך עמוד שש של „מעריב", יום חמישי האחרון, הצליח אריק שרון ללקט עוד סנטימטר בדרך לשיכחה שלנו, הלגטימציה שלו. מודעה תמימה, שמחירה בשוק החופשי 4500 ש"ח פלוס מינוס.

ראשי עיי הפיתוח בישראל (לא כולם, מסתבר) מוציאים כסף מהקופה הקטנה כדי לשבח, עם ההרגשים המתבקשים, את השר שרון על שהוא עושה למענם את מה שעליו לעשות ממילא בתוקף תפקידו. משהו בסגנון 'תודה רבה ככוד שר הדואר על שאנו מקבלים מכתבים. לא כל יום, אבל מקבלים'. סיפורה של המודעה הוא יותר במה שאין בה.

לפני כשבועיים התכנסו בלישכת השר שרון כעשרים ראשי עיי פיתוח, מרביתם אנשי ליכוד, לשיחת־עבודה. בסיומה של הפגישה יזמו מה מהמשתתפים, בתוכם יו"ר ועד ראשי הערים, שאול עמור (מחנה שרון במחנה הלאומי), את עניין המודעה. בהתחלה דיברו על נוסח שיקרא לשר הממשלה ללכת בעיקבות שר ופועלו. לאחר הסתייגות מצד חברים, בתוכם קומץ אנשי מערך, הוחלט על הנוסח המעודן עכשיו מתכנסים חברי הפורום בוועד כדי למחות נגד מודעה שמריחה, לטענתם, פוליטיקה פנימית.

כך או כך, עכשיו אנו יודעים שהשר שרון הוא באמת נחמד ובכלל מדוע ששאר השרים לא יילכו בעקבותיו, כמו אז, בתחילת יוני 82.

ירון [illegible]

"המשמר

בשטח / ביורוקרטיה

מוכסי חלם

הכומר הקתולי ברנרד באום (גם חוקר מקרא וגם ארכיאולוג) עשה לו מינהג קבוע: הוא מגיע מדי קיץ לישראל ועוסק בהתנדבות בחפירות ארכיאולוגיות. בפעם הראשונה הגיע לארץ כחלק מתוכנית ייחודית של הכנסיה ברומא ליצירת קשר עם הארץ. אחר־כך המשיך להגיע בעצמו. הוא נושא גם כמה תארים אקדמיים ותארי דוקטור, אבל לא עליהם נרחיב כאן את הדיבור.

ב־20 ביוני נחת בלוד. אנשי T.W.A הודיעו לו שמזוודותיו אבדו, שימלא טפסים מתאימים, ושהאבדה תימסר לו מיד כשתימצא. הוא התבקש גם להצהיר במכס, מראש, על המזוודות. הכומר באום ניגש למוכס. יש לך על מה להצהיר? — נשאל והשיב בשלילה. נעץ המוכס את עיניו במחשב הקטן המטלטל שהכומר נשא על כתפו ושאל: ומה זה? הכומר הסביר שמדובר במחשב מיטלטל המשמש אותו לעבודתו הארכיאולוגית, מחשב שהוא מתעתד לשוב עימו לארצו. אהה, אמר המוכס לעצמו, תפסתי מבריח.

הכומר ניסה להסביר שהציוד הוא ציוד אישי, ושממילא התכוון לשוב למשרדי T.W.A ולא לעבור עדיין במסלול הירוק. לא עזרו הסבריו — הוא נדרש לשלם קנס ומכס סך הכל 1900 שקל (יותר מערך המחשב). כאין עימו כסף, השאיר את המחשב במכס, ולמחרת נסע לשם עם אחד הפרופסורים חברי המשלחת. המנהל סרב לקבל את השניים, אבל המזכירה השתדלה למענם ויצאה עם בשורה: המנהל מוכן להפחית את הסכום ל־700 שקל.

כך התנהלו עוד שלבים רבים של מקח וממכר. במכס אמרו: אנחנו מכירים אותם, את הטיפוסים האלה. במשלחת התחננו: הכומר חייב לקבל את המחשב כדי שיוכל להתחיל לעבוד. לא אלאה אותכם בכל שלבי חלם וביורוקרטיה ואעבור ישר לסוף. שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, התערב לטובת הכומר, וזה קיבל את מחשבו אחרי חודש של התרוצציות, הייתה גם הנחה גדולה: הוא שילם רק 150 שקלים קנס.

אגב, אחת הסיבות, לדעתי, להיטפלות אל הכומר, היא מראהו: צעיר, שווף, יפהפה, כחול־עיניים. במכס לא האמינו שכומר אמיתי יכול להיות כל־כך יפה. אולי צריך לארגן עבורם הקרנה חוזרת של הסידרה „ציפורים מתות בסתר".

שלי יחימוביץ'

אזהרה!

מחר תדון הכנסת בהצעת ש"ס לתיקון חוק בתי דין רבניים במטרה להרחיב סמכויותיהם.

אם יתקבל התיקון יפגע קשה מעמדן של הנשים בכל מערכת דיני האישות.

לפי החוק הקיים יכולים הבעל או האשה לפנות בכל העניינים הקשורים בדיני אישות לבית הדין הרבני או לבית המשפט האזרחי והעניין נדון במקום שאליו הופנה לראשונה.

כמו כן התאפשר לכל אחד מבני הזוג לעתור לבג"ץ בעקבות פסיקה של בית הדין הרבני כמו גם לפסיקה של בית המשפט האזרחי.

לפי החוק המוצע יורחבו סמכויות בתי הדין הרבניים.

התוצאות:

- נשים שתרצינה לפנות לבית המשפט האזרחי בנושאים כמו: דמי מזונות, חלוקת רכוש בין בני זוג, אחזקת ילדים, אפוטרופסות עליהם וחינוכם, תאלצנה להתדיין בבית הדין הרבני אם הבעל ירצה בכך, גם אם פנו ראשונות לבית המשפט האזרחי.
- פסיקה של בית דין רבני תהיה סופית ולא ניתן יהיה לערער עליה לבית המשפט הגבוה לצדק.
- משרד הפנים לא יכיר יותר בנשואיהם של פסולי חיתון שנשאו בחו"ל.
- יתקבל חוק מיהו יהודי.

אלו הן גזירות בלתי נסבלות שתפגענה בעיקר בנשים כי בבתי הדין הרבניים אין דין שווה לגבר ולאשה.

נעמ"ת פונה לכל חברי הכנסת ששוויון זכויות האדם והאזרח לנגד עיניהם להצביע נגד קבלת התיקון לחוק.

נעמת תנועת נשים עובדות ומתנדבות

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

חוכמת זקנים / אנ.בי.סי.

והפעם זקן אמיתי, אזופוס ממשיל המשלים, אשר לא חזה בטלויזיה בימי חלדו, אבל באשר לפרשת סרט האנ.בי.סי. השני במחלוקת היה חוזר על אמרתו: „לכל אמת שני צדדים. הבט היטב בשניהם, לפני שתאמץ אחד מהם".

דוביק רוזנטל

בשטח / דמיאניוק מדבר

אוקונור בא לצפות

כשנדרש בעבר הצורר אדולף אייכמן לאמת את זהותו, השיב ללא שמץ היסוס: „כן, אני הוא אדולף אייכמן".

ג'ון איוואן דמיאניוק, שעל כתפיו רובצת אשמה נוראה של רצח עם, לא כפר כלל בזוועות המחרידות שתוארו על־ידי העדים בבית המשפט. הוא רק חוזר וטוען, כי מעולם לא היה בטרבלינקה, לא שהה

אוקונור – מחוץ לתמונה

בסוביבור, לא ראה את מחנה המוות טרבלינקה, לא היה לו חלק במעשה הזוועה בהם הושמדו קרוב ל־870 אלף יהודים וכ־2000 צוענים.

ג'ון דמיאניוק הופיע אתמול בבוקר לבוש חליפה אפורה. הסב בכיסא הנאשמים, ידו אוחזת באוזניות המשתלשלות מאוזניו ועיניו נעוצות בצמד סניגוריו־האמריקני ג'ון גיל והישראלי יורם שפטל. היה זה יומה של ההגנה במשפט. עו"ד יורם שפטל, לבוש בגלימה שחורה, אף זיכה במבט גנוב אחד את מארק אוקונור. זה התקשה כנראה להיפרד מאולם המשפטים בו בילה ימים ארוכים ושב אתמול, מחייך, כאחד מהקהל.

שפטל הבטיח לשופטים לרסק עד דק את מסמך טרבניקי, יביא מומחים שינפצו את המסמך לרסיסים. השופט לוין: „אבל את האורגינל ישאיר ארוני לנר".

מערכת היחסים העכורה מעט בין שפטל לשופטים בלטה גם אתמול. דבריו נקטעו בהערות ביקורת חריפות, ששיאם היה בדברי השופטת דליה דורנר: „אם זהו קו ההגנה שלך, כי אז הנאשם שרוי בבעייה קשה".

בצלאל עמיקם

תפס כותרת / דגן

עושה צרות

השבועון החרדי „ערב שבת", נוהג לכנות אותו „קצין חסר חינוך ראשי". תא"ל נחמיה דגן, מאז נכנס לתפקידו כקצין חינוך ראשי בצה"ל, עושה לדתיים צרות. מי שהורגלו בשנים האחרונות לעשות בצה"ל כבשלהם ולהפיל טייסים וקצינים באוהלה של תורה, נתקלו בנחמיה דגן שהכניס קצת סדר בנושא. אין לו דבר וחצי נגד הנחלת היהדות בצה"ל. נהפוך הוא דווקא כעת הוא מתכוון למסד את הנושא ולנעור במרצים מהציונות הדתית. לחרדים ולנציגיהם הוא לא נותן דריסת־רגל בנושאים שבתחום אחריותו.

האיש הזה, תא"ל דגן, מתגלה מעת לעת כקצין אמיץ שפיו וליבו שווים. את אשר תורה לו יאמר ובעוצמה הראויה. לזכותו נגיד שהוא הראשון שהעז לתבוע בחינה מחודשת בנושא חובת חבישת כומתת הצמר באקלים הים־תיכוני. לגלגו קצת ולבסוף יישמו את דרישתו. כך גם השבוע, כשיצא נגד ההסדר המשחרר בני ישיבות משירות בצה"ל. יש לו, לטייס הזה, את היכולת לצקת לתפקיד רב־משמעות של ממונה על חינוך החיילים, את כל מה שצריך.

אז מה אם הדתיים תוקפים אותו מדי פעם? דגן ממשיך במלאכתו ונהנה מתמיכת הרמטכ"ל ואלופי המטה.

אבי בניהו

אזמל/תורת הייחסות

חופש־דת וחופש מדת

אתמול התבשרנו, שנשיא המדינה ביקש מאנשי המשלחת הסובייטית, לפעול למען חופש הדת של יהודי רוסיה. אם הייתה נחוצה עוד הוכחה לתורת היחסות של איינשטיין, הרי היא בבריה"מ, חופש הפולחן הדתי הוא בגדר קידמה. אצלנו החופש מהדת וגציגיה — בתחומי הארכיאולוגיה, החינוך, התרבות, הפוליטיקה — הוא משאלה ותקווה. לא רק פורנוגרפיה היא עניין של גיאוגרפיה. גם הזכות לשמור על כשרות והחירות לא לשמור עליה זה עסק גיאוגרפי.

אין ספק, שהנשיא צודק בדרישתו לגבי יהדות ברית־המועצות, ואני מצפה, לשוא כמובן, שהוא יעשה איזו מחווה נשיאותית דומה אצל הרבנות הראשית או משרד הפנים שלנו, ויידרוש מהם את החופש מהדת.

גיורא מנור

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

שמיר: הכרזות בריה"מ בעניין הטיל „יריחו" — דיס־אינפורמציה

קורא לה להתחשב ביהודים כפי שהיא עושה עתה לגבי הטאטארים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"
ראש הממשלה יצחק שמיר פנה אתמול לבריה"מ בשאלה, מדוע לא יכולה להיות רוויזיה בנוגע לגורל היהודים החיים בבריה"מ, בדומה לרוויזיה שמוכנה בריה"מ לשקול בקשר לסוגיית הטאטארים.

בדברו בוועידת הרבנים האורתודוכסים מארה"ב, הנערכת במלון „רמדה רנסאנס" בירושלים, שאל שמיר, מדוע אין ליהודי בריה"מ החופש להיות כיהודים ומדוע אין מרשים להם להגר לישראל.

בהתייחסו לחשש של בריה"מ מפני יכולתה של ישראל לפתח טיל נושא ראש־חץ גרעיני, אמר שמיר, כי „זו תעמולה סובייטית אופיינית ודיס־אינפורמציה סובייטית אופיינית. חבה נאמר בבירור: ישראל היא אומה קטנה. אין אנו מהווים שום איום על בריה"מ. אנו דואגים רק לבטחוננו ורק לאחינו היהודים בבריה"מ".

לא לגבולות 1967

בהתייחסו לוועידה הבינלאומית, אמר שמיר, כי אלה המטיפים לה מטשטשים את העיקר, והוא — שוועידה בינלאומית מיועדת להחזיר את ישראל לגבולות שקדמו למלחמת ששת הימים. כך מבינים זאת הסובייטים, המצרים ואש"ף. „אבל אנחנו, רוב היהודים בישראל, אומרים ,לא' לחזרה לגבולות 1967. לעולם לא נחזור לגבולות 1967" אמר שמיר.

הוא הדגיש: „ההצעה לוועידה בינלאומית אינה קיימת ככל שהדבר נוגע בממשלת ישראל". עוד אמר, שכאשר ידעו „הערבים" שאין סיכוי לכינון ועידה בינלאומית, הם יבואו למו"מ ישיר עם ישראל על שלום.

המשכים

וירשובסקי מאיים

(סוף מעמוד ראשון)

בשאלה אם יסכימו לקבלו, ומה יהיה מקומו ברשימת הסיעה לכנסת הבאה. לדבריו הוא מעונין לרוץ גם לכנסת הבאה.

פרישה של וירשובסקי מ„שינוי" תביא לסיומה של ידידות ארוכת שנים בינו לאמנון רובינשטיין. פרישה כזו תגדיל את נציגות ר"צ לחמישה חברים כמו „התחייה" והמפד"ל. בקלפי קיבלה ר"צ שלושה ח"כים. לאחר הבחירות הצטרף אליה מהמערך יוסי שריד.

פגישת פרס עטשי

אתמול גם נערכה פגישה בין מ"מ רה"מ שמעון פרס וח"כ של שינוי, זיידן עטשי. יו"ר המערך שיזם את הפגישה ביקש לשכנע את עמיתו כי ישאר בשינוי, למרות כל חיזורי והבטחות הליכוד.

כידוע שקלו בליכוד הצעת מקום בטוח לעטשי ברשימת הסיעה לכנסת הבאה, תמורת הבטחה כי יצטרף לליכוד וכי יצרף את קולו לתומכים ב„מיהו יהודי". נראה כי על רקע אכזבתו מאי־מימוש הבטחות הליכוד, הודיע אתמול עטשי לפרס, כי הוא נשאר ב„שינוי" וכי הוא תומך בהקדמת הבחירות. הוא הסביר את עמדותיו החדשות, משתי אכזבות שהנחיל לו רה"מ שמיר, שלושת הלאווים המדיניים שלו, ויחסו וטיפולו בעדה הדרוזית.

יו"ר סיעת המערך בכנסת רפי אדרי טען אתמול כי בשיחה פרס־עטשי לא ניתנו כל הבטחות.

הסכם שכר בעתונים הלא־עבריים

משלחת המשא ומתן של האיגוד הארצי של עתונאי ישראל חתמה עם הנהלת חברת „פרסומים" על הסכם שכר עבור העתונאים בעתונים הלא־עבריים שבבעלות החברה. הסכם השכר, שנחתם לתקופה של שנתיים זהה כמעט להסכמים שבעתונים האחרים, שנחתמו בזה אחר זה בימים האחרונים. בכך נשלמו הסכמי השכר בעתונות המודפסת. עתה נותר הסכם השכר לעתונאים בעתונות המשודרת שצריך להחתם עם הנהלת רשות השידור. (עשית)

לא „פתרון סופי" אלא „מאבק כלכלי"

חברי מערכת מקומון קרית־שמונה נפגשה אתמול עם דב שילנסקי ושבח וייס, שניהם ניצולי שואה, כדי להביע את צערם על הביטוי במאמר השיטנה נגד הקיבוצים — „חיסול סופי" של קרית שמונה, כדרך כלכלית. חברי המערכת טענו כי אין הם נאבקים נגד קיבוצים אלא למען פיתוח קרית־שמונה.

שורת מינויים

(סוף מעמוד ראשון)

המחקר, יחול לכהן בתפקיד זה ב־1 באוגוסט הוא יתמנה לחבר ההנהלה המצומצמת, יהיה אחראי על מחלקות המחקר ומטבע חוץ.

● ד"ר דוד קליין יהיה החל ב־1 בספטמבר האחראי על המחלקה המוניטארית ומחלקת האשראי והפיקוח על מטבע חוץ. הוא יהיה חבר בהנהלה המצומצמת.

● יצחק רהב, מנכ"ל הבנק, יהיה אחראי על המזכירות הכללית, מינהל מילוות המדינה, מחלקת המטבע ומחלקת המיכון.

במסגרת השינויים יבוצעו המינויים הבאים בפורום ההנהלה הרחבה:

● ב־1 באוגוסט יתמנה ד"ר אברהם ברדבסט למנהל מחלקת המחקר, במקומו של מרדכי פרנקל.

גולדשמיט — המפקח על הבנקים

● ב־1 בספטמבר יתמנה גם ד"ר אמנון גולדשמיט למפקח על הבנקים. הוא יחליף את גליה מאור. ד"ר גולדשמיט משמש כמשנה למפקחת על הבנקים מזה שנה וחצי. לפני כן שימש כסגן המפקח על הבנקים.

אתמול נמסר מבנק־ישראל, כי חברי ההנהלה המצומצמת יהיו אחראים בתחום פעילויות מוגדר של הבנק ובדרך־כלל לא ישמשו גם כמנהלי מחלקה.

רומניה תמנה בקרוב שגריר חדש בישראל

מסרו הח"כים גרנות וצבן ששבו מבוקרשט ● משלחת פרלמנטרית מרומניה תבוא לביקור

מאת כתבנו

תוך שבועיים לכל היותר, תודיע רומניה על מינוי שגריר חדש בישראל. המזכיר הכללי של מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות, וח"כ יאיר צבן, המזכיר המדיני של מפ"ם — ששבו לפנות בוקר מביקור של שלושה ימים בבוקרשט, כאורחי הנשיא ניקולאיי צאוצ'סקו, סיפרו על כך לשר־החוץ שמעון פרס.

יון סטויאן, מזכיר המפלגה הקומוניסטית הרומנית, המופקד על קשריה הבינלאומיים, הרגיש כי להעדרו של שגריר רומניה בישראל בתקופה האחרונה — לא היתה שום משמעות פוליטית.

נציגי מפ"ם אמרו כי המועמד למשרת כהונת השגריר הוא אדם בעל מעמד בכיר במימשל הרומני.

משלחת פרלמנטרית

עוד הרגיש יון סטויאן, כי רומניה תענה בחיוב להזמנת יו"ר הכנסת, שלמה הילל, ותשגר משלחת פרלמנטרית לביקור בישראל והביע את אמונתו כי ביקור זה יתממש בעתיד הקרוב.

המנהיגות הרומנית גילתה בשיחותיה עם ראשי מפ"ם פתיחות רבה ביותר ונכונות מודגשת להרחבת הקשרים ולהעמקתם.

בעקבות שיחתם של גרנות וצבן עם הנשיא צאוצ'סקו — תנקוט מפ"ם מספר יוזמות להידוק הקשרים ההדדיים ולהגברת הפעולה המשותפת במערכה להשגת השלום במזרח התיכון.

(עשית)

אל"מ אורי טאיץ — למנוחות

„פעולותיו היו חסויות, אבל האוייב ידע עליהן" – אמר מפקד חיל־הים שהספיד את הקצין המצטיין, אשר נפטר מדום לב בגיל 36

מאת ניצה רימון
כתבת „על המשמר"

אלוף־משנה אורי טאיץ, איש חיל־הים ומפקד הקומנדו הימי, הובא אתמול למנוחות בחלקה הצבאית של בית־העלמין בנתניה. אורי טאיץ היה בן 36 במותו. הוא נפטר באופן מפתיע, כתוצאה מדום־לב, בעת שחייה בים. הותיר אחריו אשה, טליה ושתי בנות קטנות, בנות שלוש וחצי שנה.

אחרי ארונו הלכו מאות מחבריו לחיל, פיקודיו ומפקדיו שנותרו המומים מהאבידה. אורי טאיץ היה ידוע כקצין חסון ובעל כושר גופני, ומותו, בעת שחייה, מדום־לב, הכה את הכל בתדהמה. הכאב במשפחתו כבד ביותר משום שאחיו אריק רגב, גכה צה"ל סגן אלוף (במיל) הוטס רק לפני זמן קצר לניתוח השתלת לב בבלגיה.

קדיש בכסא גלגלים

האח קיבל את בשורת המוות בבית־החולים בו הוא מאושפז ומצפה לניתוח ההשתלה. אביו של אורי טאיץ, קשיש כבן 80 שלא עמד בו כוחו, אמר את ה„קדיש" על בן זקוניו כשהוא יושב על כסא גלגלים, וקולו שבור מבכי. „שלום לך אורי יותר לא יהיה מי שיתקשר אלי כדי לשאול אותי מה שלומי". אחיו השני של אורי טייס „ארקיע" דני טאיץ תמך באב הקשיש.

מפקד מזהיר

אלוף אברהם בן־שושן, מפקד חיל־הים הספיד את אורי ושיבח את תכונותיו המיוחדות: אומץ לב, יכולת מנהיגות, פיקוד מזהיר, „החלל שאורי הותיר לא ניתן למילוי", אלוף בן־שושן סיפר את סיפור הכרותו עם אורי טאיץ בשנת 1970. „התכונות של התהבות ושלילוות כבר ניכרו בו גם אז. „אורי הצטיין בקורס חובלים, שירת בכל התפקידים, הפעולות חסויות עד היום אבל אני בטוח שהאויבים יודעים יותר" אמר בן־שושן. הוא הוסיף כי אורי היה מפקד מצטיין ולכן נבחר לשמש כמפקד היחידה, שהיא חוד החנית של החיל. השייטת תחת פיקודו של אורי הגיעה לשיאים חדשים.

אלוף־משנה אורי טאיץ נולד לפני 36 שנה במושב ביתן אהרון ליעקב ולאה והיה הצעיר מבין שלושת בניהם. הוא התגורר עם רעיתו טליה במושב כפר־ידידיה.

ישר כוח לתא"ל דגן מהתנועות הקיבוציות

מאת אבי בניהו,
כתבנו הצבאי

התנועות הקיבוציות מחזקות את ידיו של קצין חינוך ראשי בצה"ל, תא"ל נחמיה דגן, שיצא השבוע בפומבי נגד הפטור משירות לבני הישיבות.

במכתב משותף, שעליו חתמו דני גל מהקיבוץ־הארצי ויצחק נשרי מתק"ם, ברכו השניים את תא"ל דגן על הופעתו הגלויה והאמיצה כנגד הפטור „מגיוס מצה"ל.

„החלטתך להתייצב מול העיוותים הבלתי מוצדקים, המפלים בין אדם לאדם ובין דם לדם, היא ביטוי אמיתי, כנה ובלתי מתפשר בנושא חברתי מוסרי מהמעלה העליונה", נאמר במכתב.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל' 378833
חשבון בבנק הדואר 4־43360־3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102־121, טל' 3־233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

אתי רונאל

שמואל טולדאנו, ח"כ ד"ש לשעבר:

עוד מפלגה שולית ללא בשורה ומבשרים

האם המרכז הליבראלי החדש מזכיר לך את ד"ש?

לא. זה שונה מאוד. בד"ש חברו אישים וגופים מקצוות מנוגדים לחלוטין: חברי־הכנסת שמואל תמיר ועקיבא נוף, שהיו ניצים שבניצים ויוצאי „חירות" מחד גיסא, וחברי הכנסת וירשובסקי, רובינשטיין ואנוכי, יונים מובהקות, שחונכו על ברכי מפלגת העבודה מאידך גיסא. ואילו במרכז החדש יש לנו את יצחק ברמן, שלמה להט ואישים אחרים, עם מכנה משותף רחב ביותר. גם אם ישנה מצעה של המפלגה. עדיין אין במרכז אישים המשתייכים לארץ־ישראל השלמה.

הבדל נוסף: לקלחת המפלגתית של ד"ש נכנסו אלופים מצה"ל לצידם של פרופסורים מן העולם האקדמי, שהתקשו למצוא שפה משותפת, והרי נאמר כבר, שמפלגה, כמו חמין, צריכה להתבשל לאט לאט. הבישול המהיר גרם לפירוקה של ד"ש בסערה, בעוד שבמרכז אנחנו נפגשים בעסקנים ותיקים, שהסתגלותם למסגרת המפלגתית אינה חדשה וסיכוייהם לשמירה על יציבות טובים יותר.

ובכל זאת. אנחנו שומעים על כוונתו של ח"כ וירשובסקי לפרוש מן התנועה החדשה, בגלל כוונתה לשנות את מצעה. כך שיידמה למצעה של מפלגת העבודה.

הויכוחים בין רובינשטיין ווירשובסקי אינם חדשים, אלא שבעבר לא הביאו המאבקים הפנימיים לשינוי המצע. אז אם הדבר נכון, אפשר להבין את וירשובסקי: מה הטעם להקים מפלגת עבודה נוספת על זו הקיימת. לבד מן העובדה, שנפסיד את וירשובסקי ו„נרוויח" את זיידאן עטשי?

סיכוייה של המפלגה החדשה נראים, אם כן, טובים למדי?

לא בהכרח. נכון שהסיכונים בד"ש היו גדולים. אבל, גם הסיכויים היו מרשימים מאוד; ד"ש הציעה רעיונות רעננים, שיטת־בחירות חדשה, פוליטיקה נקייה ואישים מושכים, בעוד שכאן מוצעים לציבור אותם עסקנים משופשפים, הרחוקים מלהלהיב, ושום דבר שעשוי לקסום לו: ל"ע מצויה בסוף דרכה, „שינוי" רחוקה מלפרוח, והמרכז החדש עצמו ידע כבר לא מעט תככים ופרישות עוד בטרם נוכש. כך, שבסיכום, אני חושש, צפויה לנו מפלגה שולית נוספת ללא בשורה וללא מבשרים.

אתי רונאל

אמש נערכה הצגת הבכורה של המחזמר „עלובי החיים" שהכנסותיה, בסך 180 אלף ש"ח נתרמו לאוניברסיטה הפתוחה. אורחי הכבוד היו הנשיא ורעייתו הנראים כאן עם השחקנים.
צילום: ישראל סא

ביתנו שרוי באבל
חברתנו
עדינה עופר
נפטרה
תרמה גופתה למדע
המשפחה מתייחדת עם זכרה בבית אורי ווה
המשפחה
וקיבוץ כפר־מסריק

במלאת שנה לפטירת יקירנו
צבי יערי
אזכרה והצבת יד לזכרו בשדות הכותנה
ביום חמישי, 30.7.87,
יציאה מהמזכירות בשעה 17.00
המשפחה
וקיבוץ להבות הבשן

עם קטה הילדים
ולכל המשפחה
משתתפים באבלכם במות חברנו היקר
יהודה דוברין
ההלוויה תתקיים היום, יום רביעי, 29.7.87
בשעה 17.00 בקיבוצנו
בית זרע

נתקבלה אופציית „האפס הכפול"

ארה"ב הסכימה לחיסול כל הטילים הגרעיניים לטווח בינוני

שרי החוץ של ארה"ב ובריה"מ ייפגשו בספטמבר וצפוייה פיסגה — רייגן־גורבאצ'וב

מאת דליה רפאל, ושינגטון

וושינגטון. — משרד החוץ האמריקני אישר אתמול כי שר־החוץ שולץ ייפגש עם עמיתו הסובייטי שווארדנאדזה בארה"ב בספטמבר הקרוב, כדי לדון בנושאי צימצום החימוש והתוויית תוכנית לפיסגה אפשרית בין רייגן לגורבאצ'וב.

וראוי, שהסיכום בנושא פגישת שולץ שווארדנאדזה התאפשר לאחר שעלה בידי הצדדים להגיע לעמק השווה, המימשל האמריקני נענה להצעת גורבאצ'וב מיום ד' שעבר, לדון ב„אופציית האפס הכפול", שעיקרה חיסול כל הטילים הגרעיניים של שתי מעצמות־העל לטווח בינוני, המוצבים באסיה, באירופה וכל מקום אחר.

בנאום בכנס מדעי, הודיע אתמול הנשיא רייגן, כי משלחת ארה"ב בז'נווה הגישה הצעה רשמית, לפיה יחוסלו טילי האי.אנ.אף. לטווח קצר ובינוני, ואנו מרוצים שהסובייטים הביעו עתה תמיכה בשתי תפיסות אלו. היא (ההצעה) תקבע סעיפי־אימות קפדניים ויעילים ותאסור העברת טילים אמריקניים וסובייטיים וכני שילוח לגורם שלישי כלשהו."

להצעה, שכבר הוגשה בעבר, נוספו שני יסודות חיוניים, לדברי הנשיא „השמדת הטילים וכני השילוח שיכללו בהסכם ואי המרת מערכות אלה בכל סוג אחר של נשק".

עוד הצעות לצמצום החימוש

הנשיא הוסיף, כי עדיין „נותר הרבה לעשות בג'נווה, אך אני מעודד מכך, שהאקלים בג'נווה מאפשר קבלת הצעה הסטורית כזאת. ארה"ב גאה להיות בעמדה המאפשרת להציע אותה". עוד הוסיף הנשיא, שארה"ב הניחה על שולחן הדיונים הצעות העוסקות בסוגי נשק אחרים, והדגיש, כי המרוכז בצמצום החימוש ולא בהגבלתו.

צופים פיסגה השנה

עדיין קיימים מכשולים שונים בפני הנושאים והנותנים, ועלולים לחול שיבושים ועיכובים במו"מ. אך העובדה, שנקבעה פגישת שולץ שווארדנאדזה (שהיא תנאי מקדים והכרחי לפיסגה) מצביעה על בטחון במימשל, שניתן להשיג התקדמות ממשית שתוביל גם לפגישת הפיסגה השנה.

וייצמן על שמיר והלאווים: אטימות נדירה

פרס: מדיניות „מלהיבה ומרנינה" של רה"מ

שר החוץ: אפשר לחשוב שהסובייטים עומדים בתור לבקש כרטיס כניסה למזרח התיכון — הם בפנים — ולומר שלא נניח להם להכנס זה ברוגז עם המציאות

„זו אטימות ממדרגה בלתי רגילה והומר אחריות פוליטית למנוע ולומר „לא" לסובייטים היום, כאשר יש שינוי בבריה"מ, שאנו מנסים לבדוק מהו" — אמר אתמול השר עזר וייצמן בהגיבו על שלושת „הלאווים" של ראש הממשלה י. שמיר.

וייצמן, שרואיין ביומן גלי צה"ל, שאל: „כאשר אנחנו נלחמים על פתיחת השערים ליהודי בריה"מ ורוצים יחסים דיפלומטיים עם בריה"מ — באותו רגע אנו אומרים, שאנו לא רוצים ועידה בינלאומית, כי הסובייטים יהיו בפנים — איפה ההגיון?" הוא ציין, כי יש כיום הסכמה של הרוסים, האמריקנים, האנגלים, הצרפתים, המצרים והירדנים לוועידה בינלאומית.

„אם אש"ף יסכים ל־242 ו־338, להכרה בישראל ולהפסקת הטרור — אסליק לדבר עמו. אם זה ריאלי או לא — נראה במשך הזמן", אמר השר, בהתייחסו ל„לאו" של שמיר ביחס לשיחות עם אש"ף.

„אנחנו אמרנו", הוסיף הדובר, „שינסו מובארק וחוסיין למצוא פלשתינאים מייצגים, שישתתפו במשלחת הירדנית־פלשתינאית. ועם מי הם מנהלים את השיחות — עם נציגי אש"ף".

„אני רוצה להזכיר לשמיר ולחברי בממשלה, כי ראש הממשלה הלאומני ביותר, מנחם בגין, חתם על הסכם קמפ דיוויד, שבו מדובר על העם הפלשתינאי, על הבעיה הפלשתינאית ופתרונה על כל היבטיה, ועל כך שהסטטוס הסופי של יש"ע ייקבע לאחר מו"מ — או מה הוא רוצה משמעון?", אמר מר וייצמן.

להלן אמר, ששמעון פרס והוא ממשיכים בעבודת שיכנוע, שהדרך היחידה להמשך תהליך השלום היא באמצעות ועידה בינלאומית. „אני מעדיף כל חיי לומר „הן", ואח"כ לראות מה אפשר לעשות, מאשר מיד להגיד „לא" ללא התחלה של שום תהליך", אמר.

מדיניות מלהיבה

כתבנו בכנסת מוסר: „מדיניות שלושת הלאווים של שמיר היא מדיניות מלהיבה ומרנינה," אמר אתמול בציניות מ"מ רה"מ שמעון פרס, בישיבת סיעת המערך בכנסת.

פרס טען כי „אפשר לחשוב שבריה"מ עומדת בתור ומבקשת מאיתנו כרטיס כניסה למזרח התיכון. היא נמצאת כאן באופן פעיל. לומר שאנו לא ניתן לה להיכנס לאיזור זה כבחינת ברוגז עם המציאות". (עתים)

● כוחות צבא אמריקניים ומצריים יבחנו כלי־נשק חדשים וינהלו מבצעים אוויריים, ימיים ויבשתיים, במהלך תמרונים משותפים שיתחילו באמצע אוגוסט — אמר אתמול דובר צבאי מצרי.

רבין: הסובייטים משנים גישתם במזה"ת מבחישה כוחנית לדיפלומטיה

התנבא שמלחמת עירק־איראן מתקרבת לסיומה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

שר הבטחון יצחק רבין אמר אתמול בישיבתה של ועדת החוץ והבטחון, כי יש לו תחושה שחל שינוי בעמדה הסובייטית כלפי המזרח התיכון. שינוי זה מתבטא במעבר מתפיסה של דיג במים עכורים וקיום מתיחות מתמדת כדי לקדם אינטרסים סובייטיים לכיוון של רצון לקדם אותם אינטרסים באמצעות הסדר מדיני.

לדעת רבין יש לקדם את היוזמה המדינית ומי שמעכב אותה — משחק לידי הסובייטים. בכוונתם לממש את תוכניתם זאת במשך השנה הקרובה, שבה יחולו שלושה מאורעות לדעת רבין: מלחמת עירק־איראן תסתיים. מלחמה זו העניקה למדינות ערב הפרו־אמריקניות ובעיקר לירדן, מרחב תמרון גדול, בעוד שנה תגבר ההשפעה הסובייטית במזרח התיכון משום שהאמריקנים יהיו עסוקים בבחירות לנשיאות. וייתכן המאורע השלישי הוא ההסכם המסתמן על הוצאת הטילים מאירופה שבעקבותיו יהיה קל להגיע להסכמה בעניני המזה"ת.

מ. גור (מערך) אמר שדברי שמיר על שלושת הלאווים כלפי העולם הערבי והסובייטי מזכירים לו את החלטות חרטום. נחטא בחוסר זהירות אם לא נבדוק את הרוח החדשה הנושבת מן הקרמל. ח"כ שריד (רצ) היקשה מדוע לא מקבלת הוועדה דו"ח על פיתוח טילי יריחו, אם אכן מפתחים טיל בליסטי לטווח בינוני. האם ללא טיל זה יש יותר סיכונים או פחות סיכונים שהסובייטים יספקו טיל דומה למדינות המזרח התיכון.

רן מרידור (ליכוד) אמר שהשינוי בעמדה הסובייטית הוא רק טאקטי, כדי לשכנע את ישראל להצטרף למו"מ. מטרתה האמיתית היא לאחד את העולם הערבי תחת הגמוניה סובייטית, ולפרק את הקואליציה של הפרו־אמריקניות. לכן יש להכביד על הסובייטים להצטרף למו"מ לשלום במזרח התיכון.

הכנסת קיבלה בקריאה טרומית חוק החינוך המיוחד של ח"כ סרטני

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הכנסת קיבלה בקריאה טרומית הצעת חוק פרטית של אמירה סרטני (מפ"ם), „חוק החינוך המיוחד", גם שר החינוך יצחק נבון, תמך הפעם בחוק. לפני כשנה וחצי הכשיל השר הצעת חוק זהה.

חוק החינוך המיוחד המוצע לילד חריג קובע את אחריות המדינה לחינוכם של הילדים החריגים מגיל שלוש ועד עשרים ואחד. החוק מפרט את חובותיה של המדינה בחינוך בתחום זה, כולל הקמת מבנים הולמים, צוות הוראה וטיפולים מתאימים בהיקף הנדרש ועוד. סרטני הדגישה כי רק באחרונה קוצצו בתל־אביב כחמישים אחוז ממשרות הסייעות לכיתות מקדמות, ורבע מהסייעות לבתי־ספר מיוחדים. יש מוסדות לחריגים שבהם אזל מימון כל התקציב. „יש לקבוע בחוק את מידת מחוייבות המדינה כלפי הילדים החריגים. חוק כזה קיים בכל העולם המערבי, כאשר האחריות מתחלקת בין משרד החינוך ואחריו הבריאות, הרווחה והרשויות המוניציפליות".

השר נבון הסכים כי ב־15.1.86 הסיר את הצעתה של סרטני „מסיבות תקציביות בלבד, למרות שלית מאן דפליג שזו הצעה ברוכה, ולו ניתן היה לבצע את האמור בחוק, היינו עושים זאת ברצון רב".

נבון הדגיש כי בתקופה האחרונה הורע מצב משרדו, ולמרות זאת, נעשו פעולות לקידום הטיפול והחינוך בילדים החריגים, הרוב המכריע בגילאים שלוש־ארבע, מסודרים במסגרת לימודים מיוחדת ללא תשלום שכר לימוד. במקרים מיוחדים נוטל משרד החינוך על עצמו את הטיפול בנערים חריגים עד גיל 18 ולפעמים למעלה מזה. זאת למרות העובדה שחוק חינוך חובה מדבר על ילדים עד גיל 16.

השר ציין כי למרות המכשלה הכספית, הוא מסכים הפעם כי החוק יעבור בקריאה טרומית.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים לאכסנית נוער בקומה ב' לתקופה של 10 שנים ולהולה באותו בניין ברחוב חובבי ציון מס' 14, גוש 6908 חלקה 63, תיק בניין 019־0084, בקשה מס' 87047.
כל בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר, אי מור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, רח' פרגורין 68, את התנגדותו מנומקת, ולציין כתובתו המדוייקת ומס' טלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מיום פרסום מודעה זו והתבואה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בסמי — מגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב–יפו

שאילתא לשר שיש לו תיק אך אין לו משרד

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

האם יש מקום במדינת ישראל, למשרד הכלכלה? שאלה זו עמדה אתמול במרכז הדיון השנתי על פעולות משרדו של גד יעקובי.

השר השיב בסקירה ארוכה וסדורה היטב חזר על אמיתות ישנות וחבוטות. ויקטור שם־טוב, נציג מפ"ם, הזכיר כי בכל דיון על משרד הכלכלה „מתעוררת מחדש וכאילו מתבקשת מאליה השאלה מה בדיוק תפקידו של המשרד. אינני מתכוון לנוסחה על הנייר, כי נוסחה אפשר תמיד למצוא, אלא מבחינת המצב בשטח". שם־טוב הזכיר כי הממונה בפועל על כלכלת המדינה הוא שר האוצר. בידי האוצר מצויים הכלים לביצוע מדיניות כלכלית. כלים שאינם בידי משרדו של יעקובי.

גרשון שפט (התחיה), ציין ללא כחל ושרק, כי משרד הכלכלה מיותר, וכי מקומו כמחלקה באוצר. תרומתו היחידה לייעול המשק היתה עובד אחד, ממצבת החמישים העובדים שהיו רשומים בתקן המשרד.

צ'רלי ביטון (תרש) חזר וטען כי משרד הכלכלה מיותר. „אמנם אין ספק שיש בו צורך קואליציוני ואם יש חמישה שרים בלי תיק, יכול להיות עוד שר אחד", דוד מגן (ליכוד — חרות) הזכיר לכולם כי הוגה הרעיון של משרד לכלכלה, לפני כשש שנים, היה רה"מ דאז מנחם בגין.

ראשי „אגודת הכפרים" מבקשים להקים מפלגה פרו־ירדנית

מאת יצחק שור ופנחס ענברי, כתבי „על המשמר"

„אגודת הכפרים" פנתה לגורמי שלטון ישראליים וביקשה כי יאשרו הקמתה של מפלגה קונפדרטיבית, פלשתינית־ירדנית. אשר תתבסס על דחיית הטרור ועל דו־קיום בשלום בין העם בישראל לבין העם הערבי הפלשתינאי — כך אמר אתמול ראש „אגודת הכפרים" ג'מיל אל־עמלה בפגישה של ראשי מועצות ערביים מן השטחים עם נציגי סיעת הליכוד בכנסת.

לבקשה טרם נתקבלה תשובה. „אגודת הכפרים" מתכוונת להקים את משרדי המפלגה הראשונה בשטחים, במזרח ירושלים, כדי שתוכל ליהנות מהגנת החוק הישראלי.

זוהי פגישתה השנייה של „אגודת הכפרים" עם ח"כי הליכוד. בדעת האגודה להזמין בעוד חודש 500 אישים מן השטחים, וביניהם רופאים, עורכי־דין ואנשי רוח פלשתינים, לפגישה עם ראש הממשלה שמיר, באחד הישובים הערביים בשטחים. אל־עמלה אמר כי אגודת הכפרים רוצה להגיע לשלום בין יהודים וערבים. מבפנים. ולא באמצעות ועידה בין לאומית. לדבריו, ישראל אינה מדברת עם המתנגדים לטרור. „אנחנו מנהיגים מתונים, הפועלים לטובת עמנו. אנו מכירים בישראל כמדינה קיימת וחזקה."

קיבל את ברכת ירדן

כתבנו מעיר, כי ג'מיל אל־עמלה מחדש את פעילותו הפוליטית בעקבות מגעים עם ממשלת ירדן שעל פיהם הביעה הממלכה נכונות לפתוח דף חדש עם אגודות הכפרים בתנאי שהן יודיעו על פירוקן וחבריהן יצטרפו למאמצי ירדן לגרוף תומכים בשטחים. ג'מיל אל־עמלה הסכים לכך, אבל לכוונתו לפרק את אגודת הכפרים יש התנגדות בישראל. מכל מקום, ג'מיל אל־עמלה הצטרף ליוזמה הירדנית להקים רשת אוניברסיטאות חדשה בגדה, שתתחרה באוניברסיטאות שבהן יש תמיכה באש"ף, ובאחרונה הגיש בקשה להקים מכללה אוניברסיטאית בהר חברון.

תפשו מקום אחר להתאוורר, מבקש שוטר יווני מזוג הנווים שהתנהלו במדשאה סמוך לכיכר מרכזית באתונה, שבמרכזה מזרקה שהפכה ל„אמבט ציבורי"

המשכים

לצמצם סדר הכוחות

(סוף מעמוד ראשון)

דו"ח חסוי, התקבל פה־אחד

הדו"ח עצמו מונה 32 עמודים, והוא לא יפורסם. הדו"ח נכתב לאחר שהוועדה קיימה 4 ישיבות במהלך 13 חודשים ונפגשה עם כל המי ומי בתחומי הבטחון הלאומי. חברי הוועדה הם: דן מרידור (יו"ר), א. אולמרט, פ. גרופר (ליכוד), מ. חריש, א. בן־עוז ובן־אליעזר (מערך), א. גרנות (מפ"ם) וי. שריד (ר"צ).

הדו"ח התקבל פה אחד. אף כי לא נדון המשך הפרוייקט „הלביא" הגישו א. גרנות וי. שריד הסתייגות מהמשך ייצורו. הדו"ח והפרוטוקולים של הדיונים הוגשו אתמול לראש־הממשלה, ממלא מקומו, שר־הבטחון, יו"ר הכנסת, יו"ר ועדת החוץ והבטחון והרמטכ"ל. הדו"ח עצמו הוא חסוי ולא יפורסם.

לצמצם סדר הכוחות

מרידור ציין כי במהלך עבודת הוועדה חל שינוי ביחסם של הממשלה ומערכת הבטחון וצה"ל לעבודה. הוועדה ניסתה לחזות את שדה הקרב הצפוי בתוך 10־15 שנים. מרידור אמר כי הנחת היסוד של הוועדה היתה שהשלום עם מצרים יימשך וכן יימשך השלום דהפקטו עם ירדן, עיראק ממשיכה להלחם באיראן וסוריה מקטינה את תקציבה הבטחוני ב־5 אחוזים לשנה. המסקנות העיקריות של הוועדה: תקציב הבטחון הישראלי לא צריך לגדול בשנים הקרובות. יש להקטין סדר הכוחות מתוך הנחה שבמלחמה הבאה האיכות תהיה חשובה מן הכמות. כן יצטרך צה"ל לעבור תהליך מואץ של מודרניזציה.

„מראש קטן ועד גדול"

בין היתר עסקה הוועדה בשאלת סמכותה ואחריותה של הממשלה לנושא הבטחון ובקשר שבין הדרג המדיני לצבאי. מומלץ לשפר קשר זה. כן נכללו במסקנות נושאים כגון הדרך שבה נוקט צה"ל כדי להתכונן למלחמה הבאה, גיוס מילואים, הגנה, התקפה, הרתעה, מהלומה מונעת, קווים לבניין כוחות היבשה, הים והאוויר, „הראש הקטן".

לממשלה אין מושג

חברי הוועדה הדגישו באוזני העתונאים, כי אין הם רואים עצמם בעלי מקצוע בתחומים השונים שבהם עסקה הוועדה, אלא אישי ציבור שניסו לגבש תפיסה כוללת. יוסי שריד אמר שהוועדה גילתה בקרב הגורמים שהופיעו לפניה נכונות אמיתית לתקן את המעוות. לדעתו מפגרת הממשלה אחרי הכנסת וצה"ל בטיפולה בתפיסה הבטחונית הכוללת, ואין לה מושג במה דברים אמורים.

רוחות חדשות במטכ"ל

א. אולמרט דיבר בנימה דומה: „אנו חשים ברוחות חדשות המנשבות מן המטכ"ל. יש לנו יסוד להניח שהדו"ח ישמש בסיס ליישום". י. בן־עוז הביע צערו על כך שאין במדינה מערכת שתהיה מסוגלת להציג חלופה לתפיסתה של ערת המשנה. א. גרנות אמר שהוועדה גיבשה את כל הדיסציפלינות שהועלו לפניה והיא תובעת מהדרג המדיני — הממשלה והכנסת לממש את אחריותן הפוליטית בעת השימוש בכוחו של צה"ל. תא"ל (מיל.) א. בן־אליעזר אמר שלא זכורה לו עבודה מסוג זה במהלך 28 שנות שירותו בצה"ל.

מטה מקצועי לממשלה

מרידור הוסיף, כי אין זה בריא שלרשות הממשלה לא עומד מטה מקצועי אשר יכין תוכניות אלטרנטיביות לאלו שמגיש צה"ל מנקודת מבט של תפיסת בטחון ארוכת טווח.

הוועדה הצביעה על כיוונים שלא היו מקובלים בצה"ל לפני שנתיים. נוצרה פריצת דרך שעה שגוף סגור כמו הצבא נפתח ליוזמות של גוף חיצוני — ועדה פרלמנטרית. צה"ל הוכיח כושר הסתגלות למצבים קשים ויש בכוחו להתחיל במהירות ביישומו.

המלצות גרנות ושריד: לגנוז „הלביא"

גרנות ושריד צרפו לדו"ח את המלצותיהם להפסקת ייצורו של הלביא: אין בו צורך מבצעי, יש לו אלטרנטיבה. לא כדאי להיכנס לייצור 80־100 מטוסים, יש לתת חופש למטכ"ל לקבוע את סדר גודל הכוחות של צה"ל ולא להכתיב לו הקטנת הכוח משום ש„הלביא" יגזול משאבים, הפרוייקט יפגע בייצור וברכישת אמצעי לחימה אחרים, והוא עשוי להתגלות כמיושן.

חרף ההכחשות של ח"כ המתקדמת

בלגרד: הפגשנו פעמיים את פלד עם אבו־מאזן

יוגוסלביה מוכנה לארח הוועידה הבי"ל

בלגראד. — יוגוסלביה הודיעה אתמול כי מילאה בשבוע שעבר תפקיד של מארחת לשיחות בלתי־רשמיות בין נציגים של ישראל ושל אש"ף, וסייעה לעידוד מגעים בין שני הצדדים.

סוכנות הידיעות היוגוסלבית הרשמית „טאניוג" מסרה כי חבר הכנסת מתתיהו פלד נפגש בבלגראד פעמיים עם אבו־מאזן, שהוא פקיד בכיר של אש"ף.

פלד מכחיש

כזכור הכחיש ח"כ פלד בשבוע שעבר כי קיים מגעים עם פלשתינים כלשהם. אולם סוכנות „טאניוג" ונציגים פלשתינים חוזרים ומאשרים שהפגישות אכן התקיימו. „טאניוג" אף הוסיפה כי מגעים אלה הין פרי „מאמציה של יוגוסלביה לקיים מגעים עם כוחות בישראל הנוקטים עמדה ריאליסטית לגבי פתרון המשבר במזרח התיכון".

הודעה זו בדבר המגעים שנערכו בבלגראד בשבוע שעבר, באה בעקבות גילויו של שר החוץ, שמעון פרס, כי נפגש עם נשיא יוגוסלביה, לאזאר מויסוב, בז'נבה לפני שבועיים. היה זה המגע הראשון בדרג רם בין שתי המדינות מזה 20 שנה.

מציעה לארח ועידה בי"ל

יוגוסלביה הגבירה לאחרונה את פעילותה הדיפלומטית במזה"ת. מקורות פלסטיניים אף גילו לכתב רויטר בבלגראד ביום ג', כי יוגוסלביה הציעה לארח ועידה בינלאומית למזה"ת.

חבר בפוליטביורו היוגוסלבי אף סיפר החודש, כי חידוש הקשרים הדיפלומטיים בין בלגראד וירושלים הוא צעד „העומד על הסף". (ע"ד)

פרופ' סדן: טיפול בגין „הלביא" — שיא של תיאטרון אבסורד

מנכ"ל האוצר לשעבר פרופ' עזרא סדן, אמר שטיפולו של בגין בנושא „הלביא" היה שיא של תיאטרון האבסורד. הדברים נאמרו בעת דיון בוועדה לביקורת המדינה על הלביא.

„בגין החליט לקבוע ב„לביא" מנוע גדול מזה שתכנן וייצמן, תוך התעלמות מוחלטת משיקולים כספיים וכלכליים. לאחר שנוכחתי כי בגין מקשיב רק לאלופים, הצעתי שנציגי האוצר ילבשו מדים ירוקים, כדי שבגין יבחין בקיומם" — אמר סדן.

ג'ון או איוואן

דמיאניוק מתרץ סתירות בעדותו: חלפו 40 שנה — אני לא זוכר

„אני דובר אמת, וכמה שלא תשאלו אותי, זוהי האמת לאמיתה כי לא הייתי בסוביבור, לא הייתי בטרבלינקה או בטרווניקי" — חזר וטען ביום ג' בבוקר איוואן ג'ון דמיאניוק בתשובה לשאלות בהמשך עדותו.

דמיאניוק המשיך בעדותו בחקירה הראשית של סניגורו עו"ד ג'ון גיל, שהתמקדה אתמול בעיקר בפרטים אישיים שונים, אודות קליטתו של הנאשם בארה"ב וחייו שם. רק בשלבים מסוימים של הדיון „עלה המתח" במקצת, בעיקר כאשר השופטים הציגו בפני הנאשם מספר שאלות הקשורות למסמך טרווניקי. כזכור, צויין במסמך זה, כי דמיאניוק היה בטרווניקי, ולאחר מכן במחנה ההשמדה סוביבור. השופט דב לוין ציין באוזני הנאשם, העד, כי סביב מסמך זה ומהימנותו מתנהל עיקר המשפט. „התביעה טוענת — אמר השופט — שאתה היית בסוביבור וכי שם היה מחנה ריכוז והשמדה, מה יש לך לומר על כך?"

דמיאניוק: תשמעו, המשטרה או התביעה אומרות את זה, אך אני יודע היכן הייתי והיכן לא: לא הייתי בסוביבור, לא הייתי בסנבורג, ולא בטרבלינקה או בחולם. אילו הייתי במקומות אלה, לא הייתי אותו שלד עצמות, כפי שנראיתי באותם הזמנים. כאילו אני עצמי יצאתי ממחנה השמדה בסוביבור טרבלינקה או טרווניקי. כשאני הייתי במחנות השבויים, הייתי נותן את חיי כדי לקבל קצת לחם ולחיות.

השופט לוין: אדוני עומד בעקשנות רבה על כך שלא היה בסוביבור. האם זה נכון?

העד: אני דובר אמת וכמה שלא תשאלו זוהי האמת.

השופט: האם אני יכול להבין מכך, שאם כתוב במסמך טרווניקי שאתה היית תקופה מסויימת בסוביבור — זה לא יכול להיות בשום פנים ואופן?

העד: שופט נכבד, כבר חזרתי ואמרתי כי לא הייתי שם.

השופט: אני מתייחס לתעודה (מסמך טרווניקי) אשר סביבה מתנהל עיקר המשפט הזה. האם אדוני מכיר אותה ויודע במה מדובר?

מעולם לא ראיתי

דמאניוק: מעולם לא ראיתי בעבר תעודה כזו.

השופט מבקש מן הסניגורים להציג פעם נוספת את מסמך טרווניקי בפני העד ושואל: שם כתוב שאדוני היה בסוביבור, ורצוני לדעת, לנוכח התשובות ההחלטיות שלו, האם הרישום הזה לא יכול להיות אמת בשום פנים ואופן? האם זוהי גירסתך?

העד: אני חוזר ואומר. מעולם לא הייתי שם ולמה כתוב כך — אינני יודע.

דמיאניוק הוסיף, כי בתקופה ההיא ולאחר מכן הוא כל הזמן כתב מכתבים למשפחתו, ובהם תיאר היכן היה, היכן נפצע וכל הפרטים. „אינני יודע למה כתבו את זה במסמך ההוא" — חזר וטען. „אולי זה מפליא אתכם אבל אני במקומות הללו לא הייתי בימי חיי".

כאמור הסניגור גיל הירבה בשאלות אודות פרטים שונים מחייו של דמיאניוק, במשך עשרות השנים שהיה בארה"ב. השופט לוין, וכן השופטת דורנר, ניסו להאיץ בסניגור וחזרו והעירו כי השאלות לא רלוונטיות, הן מחטיאות את המטרה וגורמות ביזבוז זמן לבית המשפט.

אוקונור. ללא הגלימה. עדיין אינו יכול להפרד מלקוחו לשעבר. בתצלום: מבלה במזנון במהלך הדיון בביתמ"ש
(תצלום: רחמים ישראלי)

ג'ון גיל באריכות ובעקשנות מסויימת, המשיך בשאלותיו, עד אשר הבהיר לו השופט לוין, כי „אם ימשיך בדרך זו, נאלץ להקציב לו עוד פרק זמן מסויים. ואם הוא יוכל לשאול כל מה שיעלה ברוחו. אבל יצטרך לסיים את החקירה הראשית באותו מועד. כך נוהגים בבית המשפט הישראלי, כאשר פרקליט מרבה בשאלות מיותרות".

בעקבות זאת הודיע הסניגור, כי יתייעץ עם עמיתו עו"ד יורם שפטל בהפסקה הקרובה, כדי לצמצם ולכוון את מהלך החקירה הראשית על מנת לסיימה בהקדם. בתשובה לשאלות הסניגור סיפר דמיאניוק, כי כאשר שוחרר ממחנות השבויים הוא עבד במשך כשנתיים וחצי בצבא האמריקני בגרמניה, כנהג משאית. מאוחר יותר ב־1952 ביקש וקיבל אשרה לנסוע לארה"ב. בתחילה עבד באינדיאנה אצל חוואי, ולאחר מכן בהמלצת ידיד עבר לקליבלנד, שם עבד במשך שלושים שנה במפעל מנועי פורד. כן סיפר על נישואיו עם אשתו ויירה. על הולדת שתי בנותיו ובנו, ומאוחר יותר כאשר כבר היה בכלא בארה"ב נולד נכדו. דמיאניוק אמר, כי בארה"ב הוא שינה את שמו מ„איוואן" ל„ג'ון". אולם את שם משפחתו לא שינה מעולם. כן סיפר כי השתייך לכנסיה הפראבוסלבית, אך לא היה פעיל בשום ארגון חברתי אחר.

גירסאות שונות

העד נשאל על ידי סניגורו, מדוע שינה את גירסותיו במסמכים השונים, לגבי פרטים אודות שהותו בברית המועצות. הוא סיפר, כי תחילה כאשר שוחרר ממחנה השבויים הוא מילא טפסים ושם כתב את האמת — כי נולד באוקראינה והיה בברית המועצות, כולל חבר בקומסומול ועוד — אולם מאוחר יותר, מילא טופס ובו פרטים רבים לא נכונים. הוא הוסיף כי בתקופה ההיא נמסר לאלה שהשתחררו ממחנות השבויים, כי בהתאם להסכם ילטה, בין ארה"ב, ברה"מ ואנגליה, הרי מי שהיה אזרח סובייטי חייב לחזור לשם. ואז אמר לו ממלא מקום מנהל אונר"א בגרמניה, כי מוטב שלא יזכיר עובדה זו. לכן הוא שינה פרטים שונים באותו מסמך, וכתב שנולד בברית המועצות אולם גדל וחי בפולין.

לשאלה, מדוע כתב כי היה בעיר בשם סנבורג, הוא הסביר כי חבר שלו הזכיר שם של עיר זו בפולין, אך הוא עצמו לא ידע ולא הכיר אותה. כאן שוב התערב השופט לוין ושאל: האם דיברת על סנבורג, הרי בכתב התביעה מדובר על סוביבור?

העד: שופט נכבד, לא הייתי לא בסוביבור, ולא במקומות אחרים המוזכרים בתביעה נגדי. בהמשך עדותו טען דמיאניוק, כי בחקירתו בארץ על ידי אלכס איש־שלום, הפעילו עליו לחץ כבד. „כל הזמן צעקו עלי, ולחצו שאני חייב לדבר רק אנגלית. אמרתי להם שאינני שולט היטב באנגלית, ורוצה לדבר באוקראינית ורוסית, אבל הם בשלהם וזאת למרות שהיה שם מתרגם.

הסניגור הוסיף ושאל עוד שאלה בטרם סיים את החקירה הראשית: האם בחייך הרגת אי פעם אדם?

תשובה: מעולם לא, אפילו איני יכול לשחוט תרנגול, אשתי תמיד עשתה זאת בבית.

לא מסוגל לשחוט תרנגול

בתום החקירה הראשית, שהתנהלה כמעט ללא התערבות של התביעה, פתח פרקליט המדינה יונה בלטמן בחקירה הנגדית. בהודיעו כי הוא יחל בה ואילו עמיתו עו"ד מיכאל שקד ימשיך בה מאוחר יותר. החקירה הנגדית התנהלה בשלב זה בעצלתיים, ובלט בה העדר תקשורת בין התביעה ובין השופטים לבין הנאשם, אשר לא תמיד השיב ישירות לשאלות שהוצגו בפניו. עו"ד בלטמן התמקד בנושא הסרת כתובת הקעקע מתחת לזרועו של דמיאניוק. התובע ציין, כי הנאשם מסר במהלך חקירותיו ובמהלך הודעותיו בבתי המשפט נגדו, בארה"ב, כי הוא הסיר את כתובת הקעקע מתחת לזרועו השמאלית כאשר היה בצבא הלאומי הרוסי בהויברג, גרמניה, לפני תום המלחמה, ואילו בחקירתו בארץ בספטמבר 1986 אמר, לפי זכרון הדברים שנרשם, כי הוא מחק את כתובת הקעקע בסוף המלחמה בהיותו כבר בשורות הצבא האמריקני. על כך השיב, כי החל אמנם להסיר את הכתובת בהויברג, עוד בהיותו בדיביזיה האוקראינית ע"ש בלאסוב, אך סיים את הסרתה בעיר לנסבורג בעת ששירת כנהג בצבא האמריקני.

השופט: מה ההסבר שלך, מדוע החלטת להסיר אותה?

תשובה: כיוון שבאותה תקופה הגיעה להויברג דיביזיה השייכת לס.ס. ואילו אנו חשבנו שזו יחידה רוסית ולכן החלטנו להסיר את הכתובת, לא רק אני אלא גם אחרים ביחידה.

בלטמן: אבל בחקירה שלך בשנת 1981 אמרת, שהסרת אותה משום שביחידה זו לא היה מקובל שלאנשים יהיו כתובות קעקע ורצית להיות ככל אנשי היחידה?

תשובה: האמת היא, שכאשר נודע לנו בהויברג, כי כתובת זו נמצאת רק אצל אנשי הס.ס. — לא רצינו שהיא תתגלה אצלנו.

שאלה: אז מדוע לא הסברת זאת בבית המשפט בארה"ב?

תשובה: כי אז הייתי תמים יותר ולא ידעתי הרבה דברים. עתה נוספה לי אינפורמציה רבה.

מאוחר יותר הודיע העד כי נתקף בכאבי צלעות קשים. הוא עייף מאוד ומבקש לסיים להיום. בית המשפט נעתר לבקשתו, כמחצית השעה לפני הזמן המקובל לסיום הדיון, והודיע כי המשך החקירה הנגדית יתקיים ביום ד' בבוקר. (ע"ח)

גם הזכרון „נמחק" עם הכתובת

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„האם אתה הוא האיש האיום מטרבלינקה? שאלתו של עו"ד גיל קפאה אתמול בחלל בית־המשפט. ג'ון דמיאניוק גחן מעט קדימה, זקף את ראשו ואמר: „אתם אומרים שהייתי בטרבלינקה ובסוביבור. אני לא הייתי שם".

השופט דב לוין ננער: מי זה אתם?

ג'ון דמיאניוק: השופטים.

אב בית־הדין לא יכול היה לכלוא את חמתו: השופטים לא מאשימים אותך בשום דבר. הם רק צריכים לדון בעניין. תפקידנו — לבחון את גירסת התביעה, ואת גירסת ההגנה ולהחליט. הפנייה „אתם" איננה נאותה. איזה מן צורת התבטאות זאת?

ג'ון דמיאניוק (מרכין ראשו): אני מתנצל.

בתשובה לשאלת סניגורו עו"ד ג'ון גיל אם בחייו הרג אדם השיב בפסקנות: „מעולם לא. אני לא יכול לשחוט תרנגול. תמיד אשתי עשתה זאת."

בפתח ישיבת הבוקר סיימה ההגנה את חקירת הנאשם. רוח החקירה והדרך בה התנהלה עוררו את השופטים להטיח מעת לעת הערות ביקורת חריפות. השיא היה כאשר הסניגור עסק בפרטי פרטים בהווייה האמריקנית, שבה נקלט דמיאניוק לאחר מלחמת העולם ה־2. הוא נשאל על עבודתו במפעלי „פורד", הכשרתו המקצועית ובאיזה שפה הוא רוכש מצרכים בסופרמרקט. רוחם של השופטים קצרה: „זמנו של בית־המשפט יקר. גם זמנה של ההגנה קצוב".

לקרוא אנגלית אתה קורא? — רחק ג'ון גיל במרשו.

„אני קורא אך אינני מבין הכל". שוב הרימו השופטים גבה. הסברו של גיל: „מרשי נחקר באנגלית בישראל פעמים רבות חרף בקשתו שידברו אתו אוקראינית, שוחחו עמו באנגלית. הוא לא מבין את גווני הגוונים של השפה".

השופטת דליה דורנר התערבה: „מה בעצם אתה רוצה להוכיח פה. אתה רוצה לתקוף דרך הטענה שהוא לא ידעה היטב אנגלית?"

אתמול נערך קרב נוסף במערכה על כתובת הקעקע שנחקקה בבשרו של דמיאניוק על־ידי הגרמנים. היה זה נוהג של הנאצים להטביע כתובת זו בזרועם של אנשי צבא העזר שלהם. דמיאניוק עשה מאמצים רבים כדי להיפטר מכתובת זו. בחקירה הנגדית של התביעה אותן ניהל עורך־הדין יונה בלטמן, פרקליט המדינה, הסביר דמיאניוק: „הסרתי את הכתובת מפני שאנחנו לא היינו אנשי אס.אס." בלטמן לא הירפה מהלחץ: בבית־המשפט בארה"ב אמרת כי הורדת את הכתובת בלי כל קשר לאנשי האס.אס. לטענת כי רצית להיות כמו אחר מהחבורה.

ג'ון דמיאניוק: קיבלתי את הכתובת בגרץ. הביאו אותנו לשם ברכבות, איכסנו אותנו באורוות ואמרו לנו שחורטים את סוג הדם. רק מאוחר יותר נודע לי, כי יש לכתובת קשר עם האס.אס. דמיאניוק התפתל בחקירה הנגדית ולא הצליח לפתור את הסתירה הקשורה בכתובת.

גל החום הכבד נודד מיוון לתורכיה; שטפונות באיטליה

אתונה. — באתונה נרשמה אתמול ירידה קלה במידות החום, והעיר, שסבלה במשך עשרה ימים ממידות חום של יותר מ־40 מעלות, „נהנתה" אתמול מחום של 38 מעלות בלבד.

אולם בינתיים, נאלצו השלטונות בצפון יוון להזדקק לקרונות רכבת מקוררים לאחסנת גוויות של קורבנות גלי־החום, שלא נקלטו בחדרי־המתים המלאים עד אפס מקום.

גם בתי־עלמין שונים ברחבי יוון דחו אתמול בקשות לקבורה, בטענה שאינם יכולים להתגבר על מספר המתים הרב. תושבים רבים מתאוננים על צחנה בלתי־נסבלת, העולה מחדרי מתים ומבתי־קברות סביב אתונה.

„יש לנו 16 תאי־קירור בבית־העלמין זה, ויש לנו 24 גוויות ברגע זה. ואילו 40 גוויות נוספות צפויות לקבורה ביומיים הקרובים," אמר פקיד בבית־העלמין ניאה־פילדלפיה.

בטורקיה טבעו אתמול שמונה בני־אדם בעיר איזמיר, כאשר רבבות תושבים נהרו לשפת־הים, כדי למצוא שם מקלט מן החום. מטאורולוגים הזהירו, כי גל־החום הפוקד את אתונה עלול להגיע לטורקיה בתוך היומיים הקרובים. סוכנות הידיעות הטורקית „הורייט" מסרה, כי חמישה בני אדם מתו משטף דם במוח כתוצאה ממכת־החום, בעיר הקייט אנטאליה, בדרום, ששם האמירו מידות החום ל־44 מעלות בעשרת הימים האחרונים.

מצפון איטליה דווח אתמול על מפגע אחר, גם הוא כתוצאה ממזג־האוויר. מפולת קרקע רחבת־מימדים, שנגרמה ע"י שטפונות שפקדו את האזור במחצית הראשונה של יולי, מחקה אתמול מעל פני־האדמה מספר כפרים בצפון איטליה. ממקורות רשמיים נמסר, כי שבעה בני־אדם נעדרים.

בבריה"מ ניספו שלושה בני־אדם ורבים נפגעו כאשר הנהר סוף עלה על גדותיו במרכז אסיה הסובייטית. בגאהואטי, בהודו, נאבקו אתמול צוותי מצילים, על רפסודות צבאיות, כדי לקטוף אלפי אנשים מגגות של בתים ומעצים, לאחר ששטפונות פקדו את צפון־מזרח הודו זו הפעם השניה מראשית החודש. כ־100 איש ניספו באסאם ובמדינות הסמוכות. אלפי אנשים נותרו ללא קורת־גג, לאחר שמימי נהר ברמאפוטרה עלו על גדותיהם לפני שישה ימים. השטפונות השמידו שטחים נרחבים של שדות־אורז.

באזור אחד ניתקו המים השוצפים 200,000 אזרחים, ומסוקים צבאיים הצניחו מזון ל־70,000 כפריים על אי בנהר.

יותר ממיליון איש נפגעו עד כה בגלל השטפונות, לעומת שלושה מיליון בראשית החודש.

88 איש ניספו, לפי סיכום חדש, בשטפונות בדרום־קוריאה, שם התכוננו אתמול לסופת טייפון ולגשמי עוז.

קוואנג־מיונג, הסמוכה לסיאול, היתה אתמול מוצפת עדיין ואלפי אנשים ללא קורת־גג נאלצו לשהות בלילה בבתי־ספר ובתחנות המשטרה. (ע"ה, ע"צ)

אנשים ואירועים

„טייס הכיכר האדומה" יועמד לדין בבריה"מ בתוך חודש

מוסקווה. — הטייס המערב־גרמני הצעיר מתיאס רוסט, שנחת ב־28 במאי בכיכר האדומה במוסקווה, במטוס קל, יועמד לדין בבריה"מ בתוך חודש ימים — מסר אתמול דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גראסימוב.

„החקירה הסתיימה", הבהיר הדובר, והוסיף: „התיק הועבר לידי התובע, וזה יעביר את סעיפי האישום לבית־המשפט."

בידיעות קודמות, נמסר כזכור כי מתיאס ישוחרר ללא משפט. בתשובה לשאלות עיתונאים, אמר גראסימוב: „איש אינו טוען שרוסט אינו אשם, ועל כן השאלה אם הוא אשם או לא אינה עולה כלל. הסניגוריה תתמקד, מן הסתם, בהעלאת נסיבות מקילות." (ע"צ, ע"ד)

תקוותו האחרונה של ג'ון ברוגדון נגוזה: בקשת החנינה שלו נדחתה והוא יוצא מחר להורג בכיסא החשמלי של בית־הכלא באנגולה בעוון אינוסה ורציחתה של ילדה בת 11. אחותו מנסה לנחמו. (צילום איי. פי.)

איראן: נתקוף יעדים של ארה"ב וכווית אם ימשיכו לתמוך בעיראק

ז'נווה. — איראן איימה אתמול לתקוף יעדים של כווית וארה"ב במפרץ, אם ימשיכו לתמוך בעיראק. בכך גבר הלחץ על כוחות־המשימה של הצי האמריקני, המסייע למכליות של כווית לעבור בנתיב המים, שלאורכו מוצבים תותחים וטילים איראניים.

שר החוץ האיראני, עלי ולאיאטי, אמר אתמול במסיבת עתונאים בז'נווה, כי ארה"ב וכווית מסייעות לעיראק בהעברת נפט עיראקי, והוא איים בפעולות־גמול אם ימשיכו בדרך זו. „כל מדינה המסייעת לעיראק צפויה לפעולות־גמול מצידנו. בעבר גילינו התאפקות, אך בעתיד לא ננהג כך." הכריז.

מנהיג איראן, האייטולה חומייני, הזהיר אתמול את ארה"ב, כי צפויות לה „בושות" נוספות אם תמשיך להעניק ליווי צבאי למכליות כוויתיות במפרץ. „המעורבות הצבאית של ארה"ב במפרץ הינה „מלכודת גדולה ומשחק מסוכן," אמר חומייני. (ע"ר, ע"צ, איי.פי.)

עיראק הפילה מטוס סורי

בגדאד. — עיראק הפילה אתמול מטוס „מיג־21" סורי, שחדר למרחב האווירי שלה, ושבתה את טייסו, בתקרית ראשונה מסוגה בין שתי מדינות אלה.

בהודעה צבאית נאמר, כי תותחי נ.מ. הפילו את מטוס־הקרב החד־מנועי בשעה 10.39 בבוקר. הוא התרסק בקירבת מפעלי הפוספטים, ליד העיירה אל־קעים.

● צוות של מנתחים באוניברסיטת מיסיסיפי השתיל ביום א' שתי ריאות באשה בת 29, תוך השארת הלב במקומו, וניתוח זה

● מתפרעים הפכו אתמול את מרכז קולומבו לשדה־קרב עשן, במחאות זועמות נגד התוכנית לחתום היום על חוזה שלום היסטורי עם הטאמילים בבירת סרי־לנקה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי

תל־אביב־יפו

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, החליטה, באישור שר הפנים לאשר תכנית מס' 2226, שנוי מס' 3 לשנת 1981 של תכנית מפורטת מס' R/232.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש: 6624, חלקות: 245, 244, 242.
גוש: 6625, חלקות: 451, 450.
רחוב רוממה בנאות אפקה „ב", ת"א.

עיקרי הוראות השינוי:
להרחיב את רח' רוממה בחזית החלקות הנ"ל ולשנות בהתאם לכך את תכנית המפורטת מס' R/232 אשר הודעה בדבר מתן תוקף לה נתפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 30 מיום 17.8.49.

הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3093 תשמ"ד עמוד 3227.

השינוי האמור בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שמואל לסקר
מ"מ יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
„מורדות הכרמל"

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מורדות הכרמל הוגשה על־ידי רכן שלמה בקשה להקלה בגוש 11231, חלקה 66, ברחוב החד־לוצים 4, נשר, שם ומספר התכנית החלה על המקרקעין. נשוא הבקשה: מכ/222. מהות ההקלה: בניית קומה שלישית בסטיה מת.ב.ע. החלה על האיזור במסגרת אחוזי הבניה המו־תרים.

ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הוועדה בשעות העבודה הר־גילות המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לוועדה במכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

עוברית שלמה — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „מורדות הכרמל"

עירית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
(להלן: החוק)
בנ/87/494

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר עוזרי והב הלוי וורקר הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן: הוועדה) בקשה להתרת הקלה בנכס. גוש 184, חלקה 119, ברחוב מן 6 בירושלים. דהיינו: בניית מרפסות לסוכה בעומק של 3 מ' בחלק מהמרפסת.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00-14.00.

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 28.7.87

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6719	1.6927	1.6798
דולר אמריקני	1	1.58	1.65	1.6100	1.6300	1.6183
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8679	0.8787	0.8714
לירה סטרלינג	1	2.53	2.65	2.5746	2.6068	2.5856
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2607	0.2640	0.2619
ין יפאני	100	1.05	1.10	1.0701	1.0834	1.0737
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7703	0.7799	0.7733
פרנק שוויצרי	1	1.03	1.08	1.0468	1.0599	1.0505
כתר שבדי	1	0.24	0.26	0.2491	0.2522	0.2501
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2356	0.2386	0.2368
כתר דני	1	0.22	0.24	0.2284	0.2313	0.2296
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3575	0.3619	0.3594
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2080	1.2231	1.2144
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.17	1.1304	1.1445	1.1360
ראנד דר' אפריקני	1	0.47	0.78	0.7752	0.7849	0.7809
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4183	0.4235	0.4204
שילינג אוסטרי	10	1.21	1.27	1.2320	1.2474	1.2392
לירה איטלקית	1,000	1.18	1.25	1.1996	1.2146	1.2043

בהלה לזהב בסין: אלפים שודדים מכרות ממשלתיים

פקין. — אלפי סינים, המשתמשים בחומרי־נפץ ובמשי־איות, שדדו באחרונה עפרות־זהב ממכרות שבבעלות המדינה — מסר אתמול עתון רשמי.

„צ'איינה דיילי" כתב, כי בכל יום בששת החודשים האחרונים, גנבו 700 איש 100 טונות עפרות־זהב ממכרה במחוז הנאן, ולא הוענשו.

במכרה במחוז הנאן, במרכז סין, הסתלקו בוזזים עם יותר מ־800 טונות עפרות ביום אחד. בחודש מארס. הם היכו כורים שניסו לעצור בעדם והשתמשו בחומרי־נפץ כדי לחצוב את העפרות, שאותן הובילו משם במשאיות.

כמה מכרות גדולים ניזוקו קשה בפשיטות ההמוניות והיה צורך לסגור אותם לשם תיקונים.

מקורות רשמיים מעריכים את תפוקת הזהב של סין ב־65 טונות בשנה. בכך תופסת סין את המקום הרביעי בעולם, אחרי דרום־אפריקה, בריה"מ ואוסטרליה. (ע"ר)

צ'יצ'ולינה מייצאת את „בשורתה": התפשטה בטלוויזיה הצרפתית

מאת אהרן ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — צ'יצ'ולינה מרחיבה את פעולתה אל מחוץ לגבולות איטליה. בפאריס, מעל מסך הטלוויזיה הצרפתית, היא שולחת ברכת־שלום למיטראן ושיראק.

במשך 13 דקות, עם רובוט חבוק בזרועותיה, רואיינה על־ידי מנהל התוכנית איוו מורוסי ותיארה משימות של חברת פרלמנט. הנאבקת למען „שחרור מיני". בחיוך על שפתיים. סיפרה צ'יצ'ולינה לצרפתים על הפופולאריות הרבה שלה באיטליה: „אפילו הכומר של הקהילה הקתולית ברובע שלי נימנה עם מעריצי" — אמרה.

בשעת הראיון, גלשה שמלת המשי שלה מכתפיה ושדיה נחשפו. מנהל התכנית אץ אליה לעזור לה להתכסות. „יש דברים שאין מראים בטלוויזיה הצרפתית," נזף בה.

ימים אחדים קודם לכן הופיעה צ'יצ'ולינה בקברט „תיאטרינו" (תיאטרון קטן) במילאנו, שהיה גדוש עד אפס מקום. בסוף ההופעה. ירדה אל הקהל וברכה לשלום את הגברים מהשורה הראשונה, תוך אחיזה באברי־המין שלהם. צעיר אחד ביישן גררה אל הבמה והכניסה את ראשו בכוח אל בין רגליה המפוסקות. הקהל הריע לקראתה. אולם שוטר הגיש נגדה כתב־אישום לבית־המשפט בעוון „מעשים מגונים במקום ציבורי". אלא שעל צ'יצ'ולינה חל כעת חוק החסינות של חברי הפרלמנט. והבית כולו חייב לאשר את העמדתה לדין.

בריה"מ בודקת ייצור תרופה לאיידס בתוך מעבדת חלל

לונדון. — בריה"מ בודקת עתה כנראה אם ניתן לייצר בתנאים הנקיים של החלל תרופה נגד מחלת האיידס — מסר אתמול הכטאון השנתי לענייני חלל של „ג'יינס".

רג'ינאלד טורנהיל, מומחה לתעופה העורך את השנתון, אמר, כי הניסויים מתבצעים בתחנת־החלל הסובייטית „מיר".

מדענים אמריקנים וסובייטיים תמימי־דעים, כי תרופות המיוצרות בחלל יהיו נקיות מזיהומים או ליקויים כלשהם, העלולים להיווצר אפילו בתנאים המבוקרים ביותר על כדור־הארץ.

טורנהיל ציין, כי מדענים סובייטיים הבינו את החשיבות של ייצור תרופות נגד האיידס. תרופה אחת כזו „תימוסין", ניתנת לייצור על כדור־הארץ רק בצורה בלתי־מושלמת.

השנתון ציין, כי „הלווין קוסמוס 1841, ששוגר ב־24 באפריל והוחזר לכדור־הארץ כעבור שבועיים, יצא לחלל כדי לבצע ניסויים שונים, כולל הורמון תימוס. המכון הסובייטי לטכנולוגיה ביו־רפואית עדיין לא פירסם את התוצאות, אולם ידוע, כי תרופות אחרות, שכבר יוצרו על־ידי המכון בחלל, מסוגלות לטפל במחלות וירוס ובגידולים שונים. (ע"ר)

על היום

29.7.87

אחד על אחד

בהשראת הרמטכ"ל החדש, חזר צה"ל אל השיטה הישנה והבטוחה ושלף את יוזו"ת העילית. קומנדו, חזרנו אליך שנית

מאת אבי בניהו

לאחר תקופה ארוכה של התמודדות בארגוני המחבלים בצידון בדרך ההפצצות האוויריות, שלף שלשום צה"ל את הנשק הישן והיעיל שלו — הקומנדו.

כוח צבאי, מורכב מחיילי יחידה מובחרת, נחת מהים בחופי צידון, על פי הסוכנויות. הציב מארב, חיסל שבעה מחבלים ושב הביתה בשלום. מאז 1982 נמנע צה"ל בדרך כלל לנקוט דרך זו של לוחמה זעירה, של העוקץ וההפתעה.

בשנתיים האחרונות מרבה צה"ל לתקוף יעדי מחבלים באיזור צידון. שטח זה שורץ כיום אלפי מחבלים פלשתינים שהצליחו להסתנן חזרה לדרום-לבנון ולהתארגן שם במסגרות צבאיות.

לא תוצאה חד-משמעית

מדיניותו המוצהרת של צה"ל להכות במחבלים בכל אתר ובכל זמן מומשה עד עתה בעיקר בדרך האווירית. תקיפה אווירית, הכוללת שלושה-ארבעה מטוסים המטילים פצצות על יעד מחבלים, גורמה בדרך-כלל לפאניקה גדולה של אורחים מסביב, ולאו דווקא השיגה תוצאה חד-משמעית וברורה כלפי המחבלים.

מאז נכנס הרמטכ"ל רא"ל דן שומרון לתפקידו כרמטכ"ל, מרבה צה"ל לנקוט פעילות יזומה ומגוונת במלחמתו בטרור הלבנוני, תוך שילוב מרבית הפוטנציאל היכשתי העומד לרשותו.

פעילות זאת, בהכרח משיגה תוצאה טובה יותר. הפגיעה נקודתית כלפי מי שהתכוונו בלבד, ההפתעה מוחלטת ויעדי הפעולה — מגוונים.

עטרה ליושנה

בפעילות זו מצליחים פיקוד צפון וצה"ל לערער את יציבותם של ארגוני המחבלים הפלשתינים שהשיגו מאחזים איתנים באיזור צור, צידון ומחנות הפליטים הסמוכים.

בפעולה שבוצעה אור ליום ב', נחת הכוח מן הים בסירות, השיג הפתעה ותוצאה טובה, ושב הביתה. הפעולה הזו מזכירה פעולות קודמות של צה"ל בסגנון דומה, שכמותן לא זכינו לראות בשנים האחרונות.

פעולה כזו ודוגמתה מחזירות את העטרה ליחידות העילית והסיירות של צה"ל שכמעט לא באו לביטוי בתקופה האחרונה. הנשק היעיל — הקומנדו — שב על המפה.

הלוויה בצור לאחד מתוך 7 המחבלים. הנשק היעיל (אי.פי)

הים בגד בו

הגלים אספו את בן-טפוחם אל"מ אורי טייץ בפתאומיות, ויחד עמו כל פעולותיו העלומות

אל"מ אורי טייץ, המפקד החסין — מצא את מותו דווקא ביום שאורי… טייץ גדל והתחנך בין הגלים. לחם בין הגלים ושט. גם מצא את מותו. בן-ים. לוחם ללא חת. מפקד נערץ, שעבר מסלול מבצעי קשה ללא… ודילוגים. בן למשפחה מגולה הארץ, כפר-ידידיה. אח אחד טייס… שני מג"ד לשעבר בצנחנים. כך סתם פתאום — דום לב.

אורי טייץ היה אחרון המועמדים ללקות בנגע הקטלני הזה, שעלה… לכותרות. מזור שהוא, שרץ כל יום את הקילומטר הקבוע והקפיד על אימון… היומי, והנה זה תפס גם אותו.

אל"מ אורי טייץ נולד בארץ, במרץ 1951. סיים בהצלחה את בית-הספר לקצ… בעכו, ומשם מדרך הטבע השתלב במסלול פיקוד בחיל-הים, דרך ארוכה… המובחרת, דרך קורס קצינים, פיקוד על ספינת טילים. בוגר בית-הספר לפיקוד… של זרוע הים והשתתפות פעילה במלחמת יום כיפור ולבנון. העקשנות, ה… והסובלנות הביאו אותו אל פיסגת שאיפותיו. הפיקוד על "השייטת".

לא שב

אורי טייץ — הקפיד שלא להיות כוכב, תכונה אופיינית ללוחמי היחידה… צמחה גם האהדה הרבה, שרכשו לו פיקודיו. ביום שני אחר הצהריים, לא הסכים… על הריצה והשחייה היומית שלו. יחד עם חברו איתמר, שחזר לשרת בקבע… שכנוע של אורי. יצאו לרוץ. אורי העדיף לעשות את הקטע האחרון בשחיה… שב.

הלוחמים, הפיקודים של אורי הוכו בהלם. כמותם צמרת חיל הים כולה. ה… שפופי הראש, שמורגלים במוות, סירבו לעכל את עובדת מותו הפתאומי של… על-פי המסורת תשוב היחידה כולה לצלילה קבוצתית חוזרת, אחר הלוויה… ישתו לשכרה ויזכרו את אורי, המפקד שאהבו.

מפקד חיל הים, האלוף אברהם בן-שושן, שהגיע לחוף המוות מיד לאחר האירוע… הוא מסרב להאמין, מתקשה לכתוב הספד על אורי שאיננו.

אורי טייץ, מיטב הארץ, מפקד נערץ, הותיר אחריו עשרות פעולות מבצעיות… ונעלם. הים, שכה אהב, בגד בו. כך, בפתאומיות אספו גלי הים השבוע, את… אלוף משנה אורי טייץ, שם גם נמצאים ויישארו מעלליו של הלוחם והמפקד.

שריד צרפתי לאייטולות מטהראן

הטרור האיראני אינו יוצא לחופשת קיץ. רצח הנוסע הצרפתי במטוס "אר-אפריק" נתקבל כמסר: אין גבול למעשי האכזריות

מאת ארנון יפה, פאריס

חיילים הצרפתי בים התיכון הועמד בכוננות — מול מצלמות הטלוויזיה. על המכבים מופיעים מפציצי-קרב שמנועיהם יורקים להבות, ממריאים מנושאת-המטוסים "קלמאנסו", לועי תותחים פעורים, טילים מוטענים על משגריהם על רקע מפות לבנון והמפרץ הפרסי.

צרפת עושה שרירים לאייטולות. הכוונות מיועדות להפחידם, אולי להרתיע מנסיון חטיפת אוניה צרפתית, אבל בעיקרון, בעת ובעונה אחת מנסה פאריס לפייס בעסקות. אך לא נראה שהאייטולות מתרשמים, לא מהשרירים ולא ממחוות הפיוס. מה כבר צרפת מסוגלת לעולל להם? הדרך למפרץ הפרסי ארוכה — 15 ימי שיט. גם הפצצת בסיסי "חיזבאללה" לא תפריע להם. אך מלחמת העצבים מסלימה. האיראנים רוצים להגדיל את אוסף בני הערובה הצרפתיים במרתפי "חיזבאללה". חרף סירוב צרפת להיכנע עד כה לסחטנותה הרצחנית, הם דבקים בהגיון מדיניות סחטנות הטרור שלהם. חמישה בני ערובה בביירות ו-15 דיפלומטים צרפתיים בשגרירות בטהראן, בני ערובה דה פאקטו, לא מספקים את האייטולות. הם חושבים כי כמה עשרות בני ערובה בבת אחת יכניעו אותם. אנשי "חיזבאללה" קיבלו הוראה חדשה לחטוף צרפתים איפה שרק אפשר. כישלון חטיפת הנוסעים הצרפתיים במטוס "אר-אפריק" לביירות נחשב כמהלומה לאייטולות. זה שיבש את תוכניתם. רצח הנוסע הצרפתי בתוך המטוס בנמל-התעופה בז'נבה, על-ידי איש "חיזבאללה" מדרום-לבנון נתקבל כ"מסר" איראני לצרפת: אין גבול לטרור האכזרי. האייטולות. תכננו לחטוף עשרות צרפתים בבת אחת כבני-ערובה חדשים. הטרור לא יוצא לפגרת הקיץ, אלא להיפך. האייטולות מכינים קיץ עקוב מדם באירופה, בעיקר לצרפתים. החטיפה שסוכלה בזכות פעולת כמה נוסעים מתוארת כאן רק כפתיחה למלחמת הטרור שהבטיחו האייטולות.

אין פה עוד ספק על הפעילות המקאברית של האייטולות. כל הנתיבים מובילים אליהם, דרך "חיזבאללה" לביירות. העתונים הצרפתיים דיווחו, כי שרות הבטחון ד.ס.ט. שם על שולחנו של ראש הממשלה שיראק מסמך מפורט בן 60 עמודים על הטרור של האייטולות עוד לפני חודש. על פי המסמך, "המועצה האיסלאמית", בה מכהנים ראשי "הרפובליקה האיסלאמית", הורתה באישור האייטולה חומייני ל"חיזבאללה" בביירות לשגר מחבלים לביצוע פיגועים בפאריס, בסיוע לוגיסטי של רשתות טרור שהקימו דיפלומטים איראניים. הפיגועים עקובי הדם נועדו להעניש את צרפת על הספקת הנשק לעיראק. בגדאד חייבת לצרפת 5 מיליארד דולר בעד אספקת הנשק. במסמך מוצגים דיפלומטים איראנים בשגרירות בפאריס כמי שהקימו את רשת הטרור והפעילו אותה. מטה השרותים האיראניים באירופה ממוקם בווילה בז'נבה. המסמכים שנתפסו בתיק הדיפלומט האיראני בז'נבה כללו הוראות איך להבריח סוכנים איראנים מפאריס. לבנוני בשם בסעאם הטמין את הפצצות. ראשי הרשת שנעצרו, פואד עלי סלאח ומוחמד מוחמד מוהג'אר, עברו אימונים בבית-ספר מיוחד לטרור איסלאמי בקום. רם, בשדה התעופה היו אמורים לקבלה אלפי מפגינים שיעים תמושים. הם צולו כאשר כוהני הדת הודיעו במגבירי קול כי החוטף בז'נבה ירה כדור אל ראשו של הנוסע הצרפתי.

שפת הרצח

הצרפתים חשים פתאום מבודדים כמו הישראלים. כמה נוסעים אמרו בשובם לפאריס, כי הרגישו כמו יהודים בשעה שהם רוכזו במקום אחד. החוטף טען כי שוחרר מכלא עתלית בעסקת חילופין במאי 1985, באותו שדה תעופה בז'נבה שאליו הגיע עתה, תמורת שלושה שבויים ישראליים. הוא רצח את הצרפתי בכדור שירה בעודפו בתוך המטוס. אם לא היו משתלטים עליו, היה מחסל עוד כמה נוסעים. הוא דיבר על טכח. הוא הסביר לנציג אש"ף בז'נבה, רמאלי שדיבר אתו בקשר ממגדל הפיקוח, כי רצח את הצעיר הצרפתי משום שהצרפתים לא מבינים שפה אחרת". "חיזבאללה" הרצח לשפה.

חיזבאללה הרחיק עד אפריקה כדי… אל מטוס ללא הפרעה. החוטף עלה… בבנגאוי, במרכז אפריקה, ללא… אין שום בדיקות. הוא נסע עם… בכלא ישראל שקיבל מ"הצלב… בעתלית. הכוחות הצרפתיים בבנגאוי… הוראה לארגן בדיקות ולנקוט אמצ… בשדה התעופה שם. אך כל שרות… האפריקנים נחשבים לגרועין… מטוסים. אין אמצעי בטחון, ואין בדיקות רכונים.

לצרפת היה מזל. קבוצת נוסעים… האחורי של המטוס החליטה לפעול… ששמעה כי טסים לביירות. … השווייצית רק סייעה ברגע האחרון… יומה מאומה. "רק לא לביירות"… גרוגיר, אופה צעיר. "ביירות פירוש… איטי". הוא ואחיו ביקשו מהדיילות… להם איך פועלות דלתות החירום. … החוטף פועל לבד ולא יכול לנטוש את… המטוס". הם פתחו את דלתות ה… המטוס. הנוסעים גלשו החוצה… המחבל ניסה לירות אליהם אך… נאבק עמו. הוא נפגע מכדור בבטנו… השווייצים הסתערו פנימה… המחבל וגררו אותו על המדרגות…

בזכות כמה נוסעים ניצלו… מסחטנות המתית. אך מצפים לספ… נוספות. האייטולות הודיעו את… צרפת. החוטף אמר לנציג אש"ף… ממתין להוראות מארגונו בביירות.

חרף הרצח והאיומים עדיין… הצרפתית להשיג הסכם עם טהראן… הדיפלומטים הצרפתיים משק… שומרת על שתיקה. עדיין… לחץ המלחמה של האייטולות. … אפילו לשכנע את האיראנים… דיפלומטים בשגרירויות… שם השגרירות יומר ל"בצי… לפי שעה זרקו לו האיראנים… לחתום על הסכם לפיו… האינטרסים הצרפתיים באיראן… תייצג את איראן בפאריס.

נושאת המטוסים "קלמאנסו" – במצב הכן מול מצלמות הטלוויזיה

29.7.87

סלידה מ"כך" – לא מחופש הביטוי

פסק-דין נגד שחיקה

השתקת דעות על-ידי הרשויות היא ראשית השחיקה של זכות חופש הדיבור ופתיחת פתח לשיקול דעת שרירותי של פקידי הרשות – מנמק השופט ברק את פסק הדין נגד מניעת הופעתו של כהנא ברשות השידור

מאת חנה איש-הורוביץ

"מבחנה של האמת אינו בכוח השלטוני הניצב לצידה אלא בכוחה הפנימי לשכנע... בשלטונו של השקר הוא בחשיפתו ולא בדיכויו. חיוני להבטיח את חופש הביטוי, שכן ללא ביטוי אין שכנוע ובלא שכנוע אין התמודדות. באין התמודדות, קיים חשש שהאמת לא תצא לאור" — אלה דברי השופט העליון אהרון ברק, בפסק-הדין בו קיבל את עתירתם של ח"כ מאיר כהנא ותנועת "כך" וביטל את החלטת הוועד המנהל של רשות השידור, שלא לתת… ביטוי יום ברדיו ובטלוויזיה להבעת עמדותיהם והשקפותיהם.

מאז שנת 1984, עת החליט מאיר כהנא לרוץ לבחירות לכנסת ה-11, הוא העסיק את בית-המשפט העליון חמש פעמים בעתירות נגד רשויות המימשל, שניסו לעמוד בדרכו. בארבע מתוך חמש זכה בעתירותיו, ובית-המשפט הורה לרשויות לבטל את עתירותיהן ולאפשר לכהנא לממש את זכויותיו הפוליטיות.

התמודדות הראשונה נערכה ביוני 1984, כאשר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-11 החליטה שלא לאשר את רשימת "כך" כרשימה המשתתפת בבחירות. הוועדה נימקה את אי האישור בכך, שהעקרונות הגזעניים והאנטי-דמוקרטיים של התנועה סותרים את מגילת העצמאות של מדינת-ישראל וכי תנועת "כך" תומכת במעשי טרור ומנסה ללבות שנאה בין חלקים שונים של האוכלוסיה. בית-המשפט העליון ביטל את החלטת הוועדה. נשיא בית-המשפט העליון, השופט מ. שמגר, קבע אז, כי החלטה בדבר כשירותה או פסלותה של רשימה צריכה להתקבל אך ורק על-פי הכללים הפורמליים שנקבעו בחוקי המדינה, ומאחר ש"כך" עמדה בתנאים אלה, אין למנוע ממנה השתתפות בבחירות.

אגב, באותו פסק-דין עצמו דן בית-המשפט בעירעור של "הרשימה המתקדמת לשלום", אותה פסלה ועדת הבחירות בטענה כי היא דוגלת בעקרונות המסכנים את שלומה ואת קיומה של מדינת-ישראל. גם החלטה זו ביטל בית-המשפט, מאותם נימוקים.

הצעות מתועבות

קרוב ל-26 אלף איש הצביעו בעד תנועת "כך", וכהנא הצטרף לכנסת ה-11 כסיעת יחיד. יו"ר הכנסת וסגניו ניסו לקצץ בסמכויות סיעת היחיד הזו. כהנא עתר לבית-המשפט נגד החלטת יו"ר הכנסת למנוע ממנו להגיש הצעת אי-אמון בממשלה. בית המשפט קיבל את העתירה וקבע, שמניעת הזכות להגיש הצעת אי-אמון מסיעה כלשהי בכנסת, היא "פגיעה במירקם החיים הדמוקרטיים כולם".

כשביקש יו"ר הכנסת למנוע מכהנא הגשת שתי הצעות חוק פרטיות לכנסת, שוב עתר כהנא לבית-הדין הגבוה לצדק וזכה אף הפעם. מנימוקים של שמירה על עקרון שלטון החוק. היו אלה שתי הצעות מתועבות — האחת מהן ביקשה לשלול זכויות אזרח ממי שאינו יהודי ולגרש מהמדינה מי שלא יסכים לשלילת זכויותיו. השנייה ביקשה לנתק כל קשר בין יהודים לערבים במדינת-ישראל, לקבוע חופי רחצה נפרדים ליהודים וערבים ולאסור קשרי נישואין ויחסי אישות בין-עדתיים. השופט ברק קבע אז, שהחלטת יו"ר הכנסת פוגעת ביסודות המשטר הדמוקרטי וכי הדרך להתמודד עם הרעיונות המתבטאים באותן הצעות חוק היא בהכרעה דמוקרטית במליאת הכנסת. אין צורך לומר שההצעות לא התקבלו על-ידי הכנסת ואין להן זכר.

נשמת אפה של הדמוקרטיה

בר-זמנית ניהל כהנא מאבק גם עם הוועד המנהל של רשות השידור, שבעקבות טרוניות של הציבור על הפירסום הרב שניתן בשעתו לכהנא ולתנועתו בכלי התקשורת החליט באוגוסט 1984 כי "במטרה להבטיח שכלי התקשורת הממלכתיים לא ישמשו במה להסתה נגד אזרחים ולהצהרות הפוגעות במדינת-ישראל והמנוגדות לעקרונות מגילת העצמאות: חיש למנוע שידורים יזומים והבעת דעות של כהנא וחבריו". עתירתו של כהנא לבג"ץ, כי יורה על ביטול החלטה זו, היא מסוג פסק-הדין שניתן השבוע.

במרכזו של פסק-הדין החדש עמדה השאלה, מהי סמכותה ומהו היקף שיקול-דעתה של רשות השידור כאשר לשידורן של דעות והשקפות הנוגדות את מהותה הדמוקרטית של המדינה ומפיצות גזענות. בית-המשפט קבע שעקרון חופש הדיבור הוא נשמת אפה של הדמוקרטיה הישראלית וכי השמירה על עקרון זה עומדת במבחן דווקא לגבי אנשים שמעשיהם מקוממים ורוחים. "חופש הביטוי וחופש ההפגנה", אומר בית-המשפט, "אין משמעותם חופש לבטא רק דברים הערבים לאוזן. חופש התהלוכה איננו רק החופש של ילדים וזרי פרחים בידיהם לצעוד ברחובה של עיר, אלא זה חופש הצעידה של אנשים שדעותיהם אינן מקובלות". השופט ברק קובע שיש להשמיע כל השקפה וכל אמונה, אפילו הן נראות מוטעות, מסוכנות, או גזעניות. יש לאפשר לציבור לגבש את עמדתו בקשר לדעות כאלה בדרך של מאבק דמוקרטי. השתקת דעות על-ידי הרשויות היא ראשית השחיקה של זכות חופש הדיבור ופתיחת פתח לשיקול-דעת שרירותי של פקידי הרשות בעתיד.

אהרון ברק. קו הגבול

אחוז חלחלה

מסקנת בית-המשפט היא, שרשות השידור חייבת לתת ביטוי לדעות ולהשקפות של כל הגורמים והזרמים בחברה הישראלית. קיימת מגבלה אחת ויחידה למסקנה זו — אין לשדר דברים שיש ודאות קרובה שהם מסכנים באופן ממשי את שלום הציבור, זאת הגדרה שיכולה לחול רק על מקרים קיצוניים ביותר, ונציגי רשות השידור לא טענו כלל שהאיסור שהם קבעו להשמיע את השקפותיו של כהנא חנבע מחשש לפגיעה מיידית בשלום הציבור.

בעקבות מימרתו הידועה של הוגה הדעות הצרפתי וולטר, "אינני מסכים עם אף מלה מדבריך, אך אני מוכן להיהרג על זכותך לומר דברים אלה", אומר השופט ברק בסיכום פסק-הדין, שהוא אחוז חלחלה מדעותיהם של כהנא וחבריו, וכי הם טריפה בעיניו; אך יש לאפשר להם להשמיע את דבריהם כל עוד אין בהם כדי לפגוע בסדר הציבורי.

השופט החליט – והרשות נתונה

אורי פורת. רק אם לא תהיה הסתה

מאת אתי רונאל

משפטנים טוענים, שהוועד המנהל של רשות-השידור טעה בהחלטתו להגביל את הדיווחים על כהנא. משום שהחלטה זו היא שאיפשרה לכהנא לעתור נגדו לבג"ץ. צריך היה — טוענים אותם משפטנים — לסמוך על שיקול דעתם של עורכי החדשות ולא לקבל את ההחלטה הגורפת, שנפסלה על-ידי בג"ץ. עורך-הדין נתן כהן, היועץ המשפטי של רשות השידור, — האמנם טעות?

תשובה: אני חושב, שהחלטת הוועד המנהל היתה במקומה ואינני מצטער עליה. באשר לפסק-הדין — שאני מקבל אותו ברגשות מעורבים — בחלקו האופרטיבי אין פסק-הדין מחייב אותנו לשדר את כהנא, אלא אומר, שעל רשות-השידור לחזור ולדון בנושא תוך קביעת כללים אופראטיביים, לפיהם יש לשדר דעות והשקפות של העותרים בדומה לניפלגות אחרות. יחד עם זאת קובע פסק הדין, כי אם סבורה רשות השידור כי שידור קונקרטי כלשהו יוצר ודאות קרובה של פגיעה ממשית בסדר הציבורי, בביטחון הציבור או ברגשותיו — הרי שהיא רשאית להחליט שלא לשדרו. כך שאיננו חייבים לשדר את כהנא — אנחנו חייבים לשקול את שיתופו או אי שיתופו בשידורים, תוך התחשבות בקריטריונים שהזכרתי.

— והיה אם יסנה כהנא ל"מיקד" או לתוכנית אחרת וידרוש כי יראיינוהו. כיצד יתמודדו הרדיו והטלוויזיה עם הדרישה?

אנחנו נבחן כל מיקרה לגופו ונשתף את כהנא רק אם לא יהיה בדבריו משום הסתה על רקע גזעני ולאומני, שהיא בגדר עבירה על החוק הפלילי הקיים. קריטריון נוסף הוא היותו של כהנא חבר-כנסת אחד מתוך מאה ועשרים, שהלהם, בהיותם נציגי סיעות קטנות, אינם מרואיינים יותר מדי.

— כלומר, בסופו של דבר לא יחול שינוי מהותי באופיים ובכמותם של הדיווחים על כהנא?

אני מניח. ואם כהנא יתרעם על כך — הוא יוכל לשוב ולהתלונן בבית-המשפט העליון.

— רשות-השידור תיאלץ, אם כן, לשמור את צעדיה ולהיזהר עכשיו מתביעות נוספות...

רשות-השידור, בהיותה רשות ממלכתית, מצווה על זהירות יותר מן העיתונות הפרטית. אבל, נראה לי, שהפתרון הטוב ביותר יהיה אם תחליט הכנסת לסתום את החלל המשפטי הקיים ולתקן את חוק רשות-השידור, תוך חיובה שלא לשדר דעות ברוחה לדעותיו של כהנא. וחבל רק שבית-המשפט העליון לא הלך בדרך משפטית, שהעקרון העומד ביסודה הוא שהדמוקרטיה צריכה להגן על ערכיה, ולא להיות פרוצה לכל אזרח שמבקש לפגוע בה. אבל גם כך נותרה לנו אפשרות התמרון וכפי שאמרתי — הנו ההחלטי של בית המשפט מותיר לנו את שיקול הדעת. אם לשדר, אם לאו!

לא סותם את הפה

על אף הבג"ץ יש עדיין לרשות השידור אפשרות למנוע פירסום מכהנא, סבור השופט המחוזי בדימוס בנימין כהן, המעדיף פסק-דין זה על פני איסורים שיש להם השלכות מסוכנות לגבי חופש הדיבור

מאת חיים מרגלית

השקפותיה ודעותיה של תנועת "כך" והתבטאויות ח"כ מאיר כהנא נוסכות בי חלחלה. אך עומד אני על זכותם להשמיעם. בעיני, דעותיהם טריפה הן, אך יש בגישתי זו משום מתן הכשר לזכותם להשמיע דברי טריפה אלה, כל עוד אין בהם כדי לפגוע בסדר הציבורי — קובע פרופ' אהרון ברק, שופט בית המשפט העליון, בנימוקיו להחלטת בג"ץ בעתירת ח"כ כהנא, שדרש כי דבריו יובאו בחדשות רשות השידור, בטלוויזיה וברדיו.

פרופ' ברק פסק כי חופש הביטוי מבטיח החלפת דעות בין בני הציבור, ובכך מאפשר להם לגבש החלטה בנושאים העומדים על סדר היום הלאומי. פרופ' ברק מצטט מדברי נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, שקבע בבג"ץ משנת 1986 כי "ההתבטאות החופשית היא חלק מהותי וחיוני בתהליך הדמוקרטי והיא מזינה את יכולתו של המשטר הדמוקרטי לקיים עצמו". גישה זאת, לדברי השופט ברק, הקושרת בין חופש ביטוי לבין דמוקרטיה, מקובלת בפסיקת רבים מבתי המשפט העליונים במדינות נאורות. והוא מרגיש כי בזכותו של חופש הביטוי מוצא הלחץ החברתי את ביטויו במשא ולא במעש. והקיטוב החברתי מוצא ביטוי במסלול השקט של הדיבורים ולא במסלול האלים של המעשים.

אין כל ספק, שכל נאמן לדמוקרטיה תומך בפסיקת פרופ' אהרון ברק. אך... מול העקרונות הנעלים עומדת מציאות. והמציאות היא חבר-כנסת אלים, גזעני, שקרן, שהלשין על יהודים במיוחד כאשר פעל בארה"ב כסוכן אף.בי.איי. מוסווה תחת השם מייקל קינג. פסק-דינו החשוב של השופט ברק מחזיר אותנו אל פסקי דין חשובים — ודמוקרטיים כשלעצמם כרפובליקה הגרמנית בשנות העשרים, שאיפשרה חופש ביטוי להיטלר.

השלכות מסוכנות

שופט בית המשפט המחוזי לשעבר בנימין כהן מוכן לומר דברים קצרים, על פי התרשמות ראשונה, הוא לא קרא את פסק הדין, המשתרע לדברי העיתונים, על 84 עמודים. על סמך שמיעה בחרשות וקריאת העיתון הוא הבחין, כי בפסק דינו של ברק יש מגבלות. פרופ' ברק קבע כי "אין מניעים על ביטוי חריג, היוצר ודאות קרובה של פגיעה ממשית בסדר הציבורי. במקרה כזה רשאית רשות השידור לא לשדר ידיעה או כתבה". לטענת השופט כהן, חשש לפגיעה בציבור על רקע גזעי, עדתי או לאומי מאפשרת לרשות השידור חופש פעולה רחב במניעת פירסום ממנהיג "כך". השופט כהן מזכיר כי רשות השידור היא מונופול, וכמונופול אסור לה לקבוע טיבן של דעות. היינו, להעדיף דעה אחת על פני אחרת. משטר דמוקרטי המשתמש כמונופול יחיד במשרד באמצעי התקשורת, חייב להביא את כל הדעות. אך כאמור, נשארת הבעיה שהשופט כהן מודע לה. "היכן להציב את קו הגבול". כלומר, שיקול הדעת של אסור ומותר. שכן קיימת סכנה גם באיסור העשוי להפוך את מי שישדר דבריהם אסורים לגיבורים וקדושים. עם כל הסכנות, עדיף בעיניו פסק דינו של השופט ברק על פני איסורים שיש להם השלכות מסוכנות לחופש הדיבור.

סכנה לשלום הציבור

פסק דינו של פרופ' ברק, הכולל בתוכו זעם נורא על השקפות "כך" וכהנא, עדיף על פני כל פסק דין אחר סותם פיות. כך הניבה אישיות משפטית בכירה מאד לשעבר, שהזכירה את אימרתו המפורסמת של הפילוסוף הצרפתי פרנסואה-מארי וולטר, כי גם כאשר הוא מתנגד תכלית התנגדות לדברי הרהב של מתנגדי חופש-הביטוי, הוא מוכן להקריב את חייו כדי שיוכלו להשמיעם. האיש הזכיר כי בשעה שמילא תפקיד בכיר במערכת לא הסתיר סלידתו מכהנא והשקפותיו. אך יש להבדיל בין סלידה לבין חופש ביטוי. גם הוא, עם כל ההסתייגויות שיש לו משום שלא ראה את כל פסק הדין, מעיר כי פסק הדין של ברק אינו פותח את אמצעי התקשורת בפני האיש הזה, כהנא. לרשות השידור יש סאנקציה המותרת לפי פסק דין של ברק וכוונתו לסכנה לשלום הציבור. בסעיף זה הם יוכלו להשתמש כדי למנוע מכהנא את הבמה שהוא רוצה בה.

לדבריו, לרשות השידור יש חופש בחירה כדי שכהנא לא יעבור.

השופט כהן: קיימת סכנה גם באיסור

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

חוגים מקורבים
מאת דלית שחורי

„טאניוג", הסניף ה־46

מתי פלד
יוגוסלוויה תהיה הראשונה

מאז 1948, הקרע בין יוגוסלוויה וברה"מ, מנהלת יוגוסלוויה מדיניות חוץ עצמאית. אך זו, בקוים גדולים, תואמת את מדיניות ברה"מ. שתיהן ניתקו את היחסים עם ישראל באותו זמן. עתה, עם ההפשרה המסויימת מצד „האם הגדולה" ועם גילוי סימני ההתקרבות מצד מדינות כמו פולין, הונגריה ובולגריה, גם יוגוסלוויה נכנסת לתמונה. היא חשבה על משהו שייחד אותה. לא רצתה לחקות אחרים. משלחת קונסולרית ברה"מ שלחה. משרד אינטרסים פולין הקימה. יוגוסלוויה החליטה על משרד של סוכנות הידיעות הלאומית שלה „טאניוג", ה־46 במספר בעולם. לכאורה רק משרד עתונות, למעשה — גם כשהיו יחסים דיפלומטיים עם יוגוסלוויה לא היה ל„טאניוג" משרד בישראל. היו וישנם משרדים בקהיר, בגדד, ביירות, קפריסין. עכשיו גם בירושלים. אמנם בירושלים דווקא רק בגלל בעיות הקצרת של ראש המשרד מירוסלב וישניץ'. בידיעות מן הארץ יהיה כתוב „תל־אביב". בכל־זאת, המשרד יוקם בירושלים.

ראול טייטלבאום, עתונאי („ידיעות אחרונות") יליד יוגוסלוויה ומומחה ליחסי ישראל־יוגוסלוויה, אומר, כי זה זמן מה, לפחות שנה, יש בתקשורת היוגוסלווית ויכוח גלוי בקשר ליחסים עם ישראל. הנקיטה בדרך של ניתוק יחסים דיפלומטיים היא חריגה מאוד במדיניות החוץ היוגוסלווית. כשטיטו עשה זאת ב־1967, נתקבל הדבר בשתיקה. כמו כל יתר הדברים שעשה. השתיקה החזיקה מעמד גם בשנים שלאחר מותו (1980), אך כאשר נפתח ביוגוסלוויה הדיון הציבורי, החלה נשמעת גם ביקורת הולכת ותוכפת על המצב של העדר יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

טייטלבאום משמיע הערכה מעניינת על ניתוק היחסים בין ברה"מ וישראל. הוא סבור, שטיטו יזם זאת. כמנהיג המדינות הבלתי־מזדהות חש טיטו אחריות לנאצר, נשיא מצרים, וכשזה הודיע על התפטרותו, בעקבות כשלונו במלחמת ששת הימים, פעל טיטו באורח נמרץ להצלתו. הוא לחץ על ברה"מ לכנס את כל ראשי מדינות מזרח אירופה. הוא עצמו השתתף, באופן יוצא מן הכלל, בכנס זה ולחץ על ברה"מ: אתם דחפתם את נאצר למלחמה הזו. עכשיו אינכם יכולים לתת לו ליפול. ברה"מ הורתה לשגריר שלה לצאת את הארץ, וטיטו הורה לשגריר שלו.

הדבר נפל בהפתעה גמורה. טייטלבאום מספר, שביום סגירת השגרירות היוגוסלווית הוא ביקר אצל ציר יוגוסלוויה כיפנו. הוא סיפר לו שבולגריה ניתקה את היחסים עם ישראל והציר אמר בבטחון: „אנחנו לא סופיה. המלצתי במברק לבלגרד לא לנתק את היחסים". באחרונה נוספה עוד עדות, ממקור בלתי צפוי: שר החוץ של יוגוסלוויה באותה תקופה קוצ'ה פופוביץ', שלחם לצד טיטו בשורות הפרטיזנים נגד הגרמנים במלחמת העולם השנייה והפך לדמות אגדית. לפני חצי שנה סיפר, שעל ניתוק היחסים עם ישראל נודע לו כשהיה בביקור בסקנדינוויה... מסקנה: ניתוק היחסים היה צעד בלתי־צפוי שננקט בהחלטה אישית של טיטו.

באוקטובר 1986 פורסם ביוגוסלוויה ספרם של ראול טייטלבאום ומילקו (עתונאי יוגוסלווי) קלארין „ישראל בתוככי מלחמת אזרחים מילולית". הספר, המבוסס על ראיונות עם 20 איש בישראל מכל גוני הקשת הפוליטית, הודפס ב־5000 עותקים, נסקר בכל העתונים ואזל מיד. בראשית השנה הבאה תופיע מהדורה שנייה של הספר.

גם הספר האיץ את הויכוח הציבורי. לא היה ראיון של שר החוץ פאיק דיזדרביץ', שבו לא נשאל למה אין יחסים דיפלומטיים עם ישראל. בפרלמנט היוגוסלווי העלה אותה שאלה מספר פעמים אחד הצירים הסלובאניים.

לפני חודש ראיין טייטלבאום את מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס לעתון הפוליטי הנפוץ ביותר בבלגרד „ניך". הוא שלח ראיון בן 1500 מילה וקיבל קריאת טלפון: האם יש לך עוד חומר? הוא שלח חומר נוסף. להפתעתו הופיע הראיון בשלמותו, על שלושה עמודים צפופים (במתכונת השבועון „טיים"), כולל תמונות.

ועוד יותר מפתיע: בראיון נכללו, ללא שינוי, דברי הביקורת שמתח פרס על העדר יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות. החרם על ישראל, אמר פרס בראיון, פשט את הרגל. הוא לא עוזר לאף אחד. ובכלל, אני מצטער שמכל ארצות מזרח־אירופה דווקא ליוגוסלוויה יש היחס המסוייג ביותר כלפי ישראל. אנחנו לא מנהלים 'ברוגז' עם יוגוסלוויה. כל שינוי יקודם בברכה.

הראיון עורר עניין רב. בחוגים דיפלומטיים תרגמו אותו לשפות שונות. ראש משרד „טאניוג" החדש בישראל אמר השבוע, לשאלה מהו הגורם המכריע, לדעתו, שהביא להפשרה הנוכחית: „אין ספק, שעמדותיו החיוביות והקונסטרוקטיביות של שר החוץ שמעון פרס תרמו לכך תרומה חשובה".

הצעד הבא היה שיחה בת 20 דקות שקיים פרס לפני 20 יום בז'נווה עם נשיא יוגוסלוויה לזר מויסייב. פרס הוצג לפניו בקבלת־הפנים שערך מזכ"ל האו"ם לבאי ועידת האו"ם לסחר ופיתוח (למי שזוכר, פרס נסע לוועידה זו ליום אחד, בו נפגש עם נשיא מצרים חוסני מובאראק). בשיחה לא היה שום דבר מיוחד, אך עצם קיומה תרם עוד נדבך לאווירה הטובה המשתררת בין שתי המדינות.

בבלגרד נפגש נשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן עם הנשיא מויסייב. לציין כאן, שהנשיא מויסייב, ממוצא מאקדוני (למאקדונים היה מאז ומתמיד יחס אוהד ליהודים), מילא בעבר שורת תפקידים מרכזיים מטעם ארצו באו"ם והפגין תמיד יחס ענייני עד אוהד לישראל.

לא מכבר היתה התייעצות בפורום המפלגתי העליון בבלגרד על המדיניות כלפי ישראל. בהתייעצות זו הוחלט לא לשנות לפי־שעה את המדיניות במישור הפורמאלי, אך ליזום פעילות בכל המישורים האחרים: תרבות, אמנות, מדע, חברה, ספורט, מסחר, הזמנת ישראלים להשתתף בסימפוזיונים על המזרח־התיכון.

כך שיגרה יוגוסלוויה לפסטיבל הקולנוע שנערך בחודש שעבר בירושלים את הסרט „שנת 49 מאושרת" — סרט ביקורתי, שהופק ביוגוסלוויה ב־1986, המראה את הצדדים המכוערים של השלטון היוגוסלווי בתקופת ההתנתקות מברה"מ — וכן את במאי הסרט סטולא פופוב ואת כוכבו סוטוצאר צווטקוביץ'. תיאטרון „הבימה" הוזמן להופיע ביוגוסלוויה בפסטיבל התיאטרון שייערך בסתיו. ח"כ מתי פלד מהסיעה המתקדמת לשלום הוזמן לביקור רשמי בבלגרד. כתב „טאניוג" הגיע לישראל. הוא, אגב, יחלק את זמנו בין המשרד בירושלים ובקהיר. הוא סיפר כאן, שהיתה תחרות בין העתונאים מי יבוא לישראל. ייתכן שהוא זכה מפני שהוא מתמצא יותר. 20 שנה באזור, פעם שלישית בראש המשרד בקהיר.

ח"כ פלד העריך בשובו, שכרגע לא מדובר עדיין בחידוש היחסים הדיפלומטיים מצד יוגוסלוויה. אך היא תהיה הראשונה מהגוש המזרחי שתעשה זאת. הסיבות של יוגוסלוויה לאי חידוש יחסים מיידי הן, כנראה, שתיים: האינטרסים הכלכליים שיש לה בכמה ארצות ערביות, במיוחד בעיראק ובלוב, והעובדה שהשלטון המרכזי בבלגרד אינו מסוגל לקבל הכרעות. לא בעניינים בין־לאומיים ולא בעניינים פנימיים.

ירושלים הרשמית אומרת, שהיא רואה בפתיחת המשרד של „טאניוג" אקט מאוד טכני, ולא איתות מדיני. „אנו לא יוצאים מהכלים. משחקים אותה בפרופיל נמוך. מחכים לאיתותים יותר רציניים מבלגרד מאשר איתות ברמה העתונאית". יצאה הוראה לשתף פעולה עם מירוסלב וישניץ' ולתת לו את כל התעודות והרשיונות שיצטרך לביצוע עבודתו. לשכת העתונות הממשלתית הוציאה את התעודות. אתמול נפגש עם דובר משרד החוץ אהוד גול וביקש שיתוף פעולה ואפשרות לבוא לתדרוכים היומיים לכתבים זרים. הבקשות, כמובן, נענו.

אסד ו„מלחמתו בטרור"

באחד הבקרים החמים הללו אני נפגשת עם שגרירנו באו"ם בנימין (ביבי) נתניהו, בחופשת הולדת, בבית מלונו לארוחת בוקר. מדי פעם ניגשים אליו תיירים, לוחצים יד, אומרים שהוא עושה עבודה מצויינת. לפני הפגישה תהיתי אם נצליח לא לדבר על המלחמה בטרור. ה„בייבי" שלו בשנים האחרונות. לא הצלחנו. הוא מוצא את הדרך להזכיר זאת, ומשאזכיר, זה הפך לנושא מרכזי בשיחתנו.

כדי שאוכל לאכול וגם לעבוד, הפעלתי מכשיר הקלטה קטן. בביתי הקשבתי לסרט ההקלטה והיתה לי הזדמנות להאזין גם לטון, לדרך הדיבור, לאופן הטיעון. הוא הזכיר לי מישהו: השתגעתי כמה הזכיר לי אותו. בטון, בכפאוות, בצורת החשיבה, בדרך התגובה. חם, חם, יותר חם, מצאתי — מירון בנבנישתי. איזה תגלית. האחד מקדיש את כל מרצו ומחשבתו למחקרים על הגדה המערבית בזיקה אלינו, השני — לבניית התשתית התיאורטית והמדינית למלחמה בטרור. זה יונה וזה נץ. זה ספקן באופיו ובדרך מחשבתו, זה ממעט להציג סימני שאלה והדברים נהירים לו. ובכל־זאת, דמיון.

נתניהו הסכים עם תחושתי, שישראל ירדה באחרונה מן הכוונת של האו"ם. לא שומעים על עיסוק בישראל, על החלטות אנטי־ישראליות. הוא זוקף את הדבר לשלוש סיבות: עליית כוחה היחסי של ארה"ב בעולם וכפועל־יוצא באו"ם ושיתוף הפעולה שלנו אתה. ירידת כוח הנפש והשינוי שחל בתפיסה הבין־לאומית כלפי הטרור. בקטע על הטרור הוא אומר:

„יש שינוי מהותי, אם כי לא מושלם, בתפיסה של רוב המדינות הדמוקרטיות כלפי בעיית הטרור. עם ההשתנות הזו, אנו זכינו. בשנות ה־70 היינו מבודדים. הטרור הערבי בודד אותנו ברעת־הקהל, במערב־אירופה ובאופן גובר והולך בארה"ב. בשנות ה־80 הפכנו את הקערה על פיה. ברגע שחשפנו את המקורות האמיתיים של הטרור — סוריה לוב, אירן — הורדנו את הלגיטימיות של הסיסמה: „אנשים מיואשים מבצעים פעולות נואשות".

„הבעיה שלנו במלחמת הטרור היא, שהטרור הוא כלי המלחמה הלגיטימי נגדנו בין המלחמות. ברגע שהצלחנו להפוך את הטרור לכלי בלתי לגיטימי; ברגע שהצלחנו להראות את השיפלות של המדינות העוסקות בטרור נגד מדינות אחרות, נגד העולם המערבי, לא רק נגדנו — הצלחנו לבודד אותן — אם אתה הקטר ואתה מצליח לרתום אליך קרונות נוספים. כשאתה מתחיל לזוז הם נגררים, אפילו בעל־כורחם.

בנימין נתניהו
תפנית בדעת הקהל

חאפז אסד
מאמץ לצאת מהבידוד

„אסד נשאר מבודד היום והוא מחפש דרך לצאת מן הבידוד. האמריקנים אומרים לעת עתה, שהם לא ישלחו חזרה את השגריר שלהם לדמשק. אני מתאר לעצמי, שהם מחפשים דרך לראות, אם אסד יוכל לתת סימנים יותר מובהקים, שהוא חדל ממדיניות הטרור. אבל אסד, בטבורו מחובר לשיטה הזאת.

„סוריה היא מדינה טרוריסטית, פאר־אקסלאנס — יש בה ריכוזי מחבלים מרחבי העולם. אסד פעל באמצעות הטרור נגד אויביו בתוך סוריה ומחוצה לה. אבל קרה שיום אחד הוא נתפס. כשהוא נתפס נקרעה המסכה. פתאום הוא התגלה בברלין, בלונדון, במקומות אחרים. עשו עליו הסגר. ארה"ב משכה את השגריר שלה מדמשק. בריטניה ניתקה את היחסים. דברו על סאנקציות. הדימוי הבין־לאומי שלו, לא טוב. הוא התחבר בתודעה עם קדאפי, שאחרי המכה האמריקנית נחלש והלך. הנה, שנה לאחר ההתקפה על לוב היא הפסיקה לחלוטין את מעשי הטרור.

„אסד מחפש דרכים לצאת מן הדימוי שדבק בו. אז מה הוא עושה, למשל? הוא מעביר את אבו־נידאל מבית אחד לבית אחר. הוא מעביר אותו מסוריה לבעל־בק. חוץ מזה יש לאבו־נידאל סניף קבוע בלוב. אחר־כך אסד יוצא בהצהרות נגד הטרור. עכשיו הוא מנסה לכנס באו"ם, בעצרת הקרובה כנס, תחת הכותרת המלחמה בטרור הבין־לאומי, לא פחות ולא יותר. הכנס הוא נגד ההגדרה „הציונית" של הטרור, שהשתלט על העולם וזה עוול שצריך לתקן.

„לפני שנתיים העברנו באו"ם החלטה נגד הטרור הבין־לאומי. למרבה הפלא ההחלטה עברה. היא סיפקה למדינות המערב סטנדרט בין־לאומי, שאיפשר לבוא לקדאפי או לאסד ולומר להם: לא פעלתם נכון, פעלתם בניגוד למסמך שאתם חתמתם עליו. עכשיו אסד רוצה להפוך את הנייר הזה. הוא מחפש תאריך לכנסת בין ספטמבר לדצמבר. לעת עתה עוד מתדיינים על כך. אולי בסופו של דבר הוא לא יביא את הרעיון שלו למימוש, אבל הוא ינסה.

תמצית העניין היא זו: „אפשר להילחם בטרור הבין־לאומי. הלחימה בטרור הזה היא בראש וראשונה מלחמה פוליטית. יש להגדיר מה הוא הטרור, מי עומד מאחוריו וכיצד אפשר להילחם בו. ברגע שמשכנעים בכך די מדינות במערב, משכנעים כבר גם את הפריפריה. את העולם."

זה מצחיק גם את הסינים

באחת הפגישות הראשונות שהיו לשגרירנו באו"ם בנימין נתניהו עם שגריר סין באו"ם, הוא סיפר לו, או שמא היה זה הציר יוחנן בייץ, את הבדיחה על הסיני ששואל ישראלי כמה ישראלים יש בעולם. הישראלי משיב — כארבעה מיליון. הסיני צוחק ושואל באיזה מלון הם גרים.

השגריר הסיני שמע את הבדיחה, התחיל לצחוק וצחק ולא היה יכול להפסיק. אפילו הישראלים לא ידעו שזה כל־כך מצחיק.

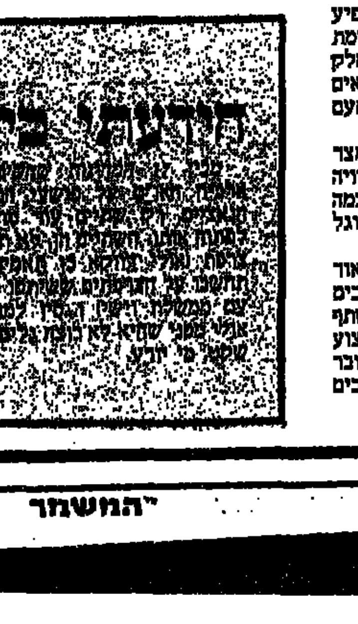

רשות הקורא

היסטוריה משופצת

באחרונה דובר רבות על הצעת ה[...] לגירוש ערבים מישראל, ומחנה ה[...] המתון תקף את בעלי התוכניות לטרנספ[ר] אם נחקור בעבר הלא־רחוק, ניתן לומר [...] לשמאל המתון במה להתגאות. בני הדור ה[...] חונכו להאמין, שרק כמה אלפי ערבים ע[...] בזמן מלחמת השחרור מישראל. במה[לך] השנים התנהל מסע להשכחת [...] ולהכחשתן והתברר לי כי ההיסטוריה, [...] שסופרה לי ולבני דורי, היתה רחוקה מ[...] מהאמת.

בטרנספר של 49־1948 גורשו מה[...] באופן ישיר ועקיף, 750,000 ערבים. [...] עובדה זו עולה מספרו של שמחה פלפ[ן] שצוטט ב„מוניטין", ואין סיבה סבירה [...] ספק בעבודת מחקרו. עוד נאמר בספ[ר], הפלמ"ח והרוויזיוניסטים שיתפו פ[עולה] בגירוש הזה. עמדתם הרעיונית היתה [...] ביותר, אלא שארגוני הפורשים הידועו [...] בשיטות של טרור. שמהן הסתייג המ[...] מסע התעלומה הצליח להמעיט בחש[יבות] מנהיגי השמאל והמרכז, ובשותפות ה[...] והמעשית של רוב הישוב היהודי מן [...] ממפ"ם ומפא"י ועד למנהיגי הימין וה[...] ההישגים של השמאל המתון ומפא"י. [...] את הישוב בעת קום המדינה ונ[...] הראשונות לקיומה, נבע לא מעט מ[...] אותו מסע תעמולה אדיר, שניסה לה[...] הרוויזיוניסטים סוטים מעיקרי הל[...] המתונה ולבודד אותם מחוץ לקו[...] הלאומי.

ההצלחה של הליכוד כיום היא [...] לדחוק את המערך לעמדת התגוננות, [...] נאלץ להוכיח שאין הוא פחות ל[...] מהליכוד, ובכך כופה על המערך ל[...] עמדות סופר־ניציות. הליכוד כבש [...] מרכז הקונצנזוס הלאומי — ומעולל [...] למערך את מה שתנועות השמאל ו[...] עוללו לתנועות הפורשים לפני קום [...] ובשנים הראשונות לקיומה.

אך עלינו לראות את התופעה [...] ההיסטורי הנכון. בארץ נמשך כל העת [...] בין תנועות לאומניות שהמאחד בינ[יהן] מאשר המפריד. עתה נדמה שהסתיים [...] האיחוד בין שתי התנועות הלאומניות, [...] הברית השלטונית ביניהן, שאינה [...] ארגונית הנובעת מחוסר ברירה אלא [...] רעיונית חברתית.

ישי נאור, שער ה[...]

הסטירה ודור ההמשך

במשפט סטירת הלחי למפריע [...] פתוחה קבעה כבוד השופטת נורמה צ[...] לפיה סטירת לחי אינה מתפקידי איש[...] נדמה לי, מקריאה בעתונים, שכמעט [...] משיגים על פסק הדין במסגרת החוק [...] אהוד בן־עזר.

באחרונה קראתי („דבר", 10.7.87) [...] החלטת דור ההמשך במפלגת ה[...] בירושלים לממן את הקנס שהוטל [...] תבורי ראש עיריית פתח־תקווה, שנקנס [...] המשפט בנתניה בגין סטירת לחי לפעיל [...] באותה כתבה נאמר, כי דובר דור ה[...] בירושלים הוסיף, ש„הכוונה להביע [...] חריפה על יחסם השלילי של, פעילי [...] לחברה הישראלית".

עוד נאמר שם, כי יו"ר צוות התנוע[ה] [...] דור ההמשך מסר שהוחלט גם לאסוף [...] זהה לזה שבו נקנס דב תבורי, כדי שאם [...] פעילי „כך" נוספים, עקב פעולו[תיהם] הפרובוקטיביות, יימצא סכום מתאים ל[...] הקנסות בבתי המשפט.

תמהני מאד על החלטות דור ההמשך [...] רק שאינן חינוכיות — הן גם התרס[ה] [...] החוק־פסה"ד, שלא הוגש ערעור על[יו] [...] קריאת עידוד למעשים עליהם מגינים [...] המשפט.

לתומי סברתי כי דור ההמשך, [...] פירושו יתר ניקיון הדעה, והנה מתברר [...] ההמשך, בניגוד לאבותיו, הוא קיצוני [...] מחנך, וזה בלשון המעטה.

אני מקווה כי דב תבורי ידחה את [...] הכספית ו„המוסרית" של הסידים ש[...] ההמשך של מפלגת העבודה בירושלים [...] יש מקום גם לתגובת מזכ"ל מפלגת ה[...] למותר להוסיף, כי דברים אלה אינם [...] את הצורך להיאבק בכהניזם.

י. שיין, גב[...]

המכתבים מתפרסמים לאחר [...] לשונית וקיצורים. בשל חוסר [...] קוראים הפונים למדור [...] לכתוב בקצרה, בנושא אחד [...] וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

מן הגלריה הכלכלית

שיקולים שהוכיחו את עצמם

ההנפקה של „תכן 1987" זכתה, כבר ביומה הראשון, בהצלחה בלתי רגילה — הביקושים הגיעו ל־260% מההנפקה המוצעת. הריבית ירדה מ־8.5%, על־פי מחיר המינימום, ל־7.9 אחוזים. למעלה מ־850 מוסדות כספיים, גופים כלכליים, בנקים וקרנות הגישו בקשות לרכוש נתח בהנפקה.

ההנפקה מבוססת בעיקרה על ערבות הקיבוץ הארצי על קיבוציו. בהנפקה מתוארים בתמצית היקף פעולתו והיקפו של הקבה"א, כפי שהוכנה על־ידי המחלקה לכלכלה:

„תנועת הקיבוץ הארצי־השומר הצעיר 86 קיבוצים, מתוכם 10 קיבוצי התיישבות הצעירה, ובהם אוכלוסייה של כ־42,000 נפש. לפי דרישת הרשות לניירות ערך, מודיעה החברה המנפיקה כי לפי מיטב ידיעתה, החוב נטו של הקיבוצים הנמנים עם תנועת הקיבוץ הארצי־השומר הצעיר מוערך בכ־484 מיליון דולר לסוף שנת תשמ"ו. היקף התפוקה השנתית בשנת תשמ"ו (1985/86) היה כ־746 מיליון דולר, מהם כ־58% תפוקה שנתית בתעשייה. אשר כשליש ממנה מופנה ליצוא (בהיקף של כ־150 מיליון דולר לשנה), כ־35% תפוקה שנתית בחקלאות, המהווה כ־13% מהתפוקה החקלאית השנתית בישראל, וכ־7% תפוקה שנתית ממקורות אחרים.

„הייצור התעשייתי הינו רב ומגוון. כמעט בכל קיבוץ קיימים מפעלי תעשייה ובחלק מהקיבוצים אף יותר ממפעל אחד. תחומי העיסוק של מפעלי התעשייה הינם חשמל ואלקטרוניקה — 12 מפעלים, טקסטיל — 12 מפעלים, מזון ומוצרים — 8 מפעלים, מתכת — 22 מפעלים, רפואה, כימיקלים ואופטיקה — 10 מפעלים, פלסטיקה וגומי — 26 מפעלים, נוי ואמנות — 11 מפעלים, עץ והריהוט — 4 מפעלים, ועוד כ־16 מפעלים מענפים אחרים.

„עיקר התפוקה החקלאית מקורן בענפי גידולי השדה המתבססים על 540 אלף דונם קרקע, מתוכם כ־75% בהשקיה, שהם כ־18% מהשטח המעובד בהשקיה בישראל. יתרת התפוקה החקלאית נובעת מענפי פרי ההדר, מטעים נשירים וענף בעלי־חיים, בעיקר גידול בקר לחלב, בתנובה שנתית של 137 מיליון ליטר חלב, המהווים 17% מתפוקת החלב השנתית בישראל."

היקף רחב ומגוון זה של פעילות הוא הערובה והביטחון הטוב ביותר ליכולת החזר החוב, וזה שמסביר את להיטות הגורמים הכלכליים לשים כסף בהנפקה זו.

עם זאת יש לזכור, כי הכסף ניתן בריבית כבדה של כ־8 אחוזים ריבית דריבית, מותר לקחת ולהשתמש בכסף זה אך ורק לפרוייקטים בעלי תשואה גבוהה שרווחיותם תגיע, לאחר זקיפת שכר עבודה, לכ־20% על מנת להבטיח את החזר הקרן והריבית. אין מדובר בכסף קל ולכן השימוש בו חייב להיות שקול, אחראי וזהיר.

ההצלחה הראשונית מהווה בסיס להנפקות נוספות ולהקטנת העלות, אך מאחר שהכסף עדיין יקר מותר להשתמש בכלי זה רק לשיפור עלות הון החוזר, ולשם השקעות יצרניות המבוססות על תחזיות ריאליות.

הצלחת ההנפקה הוכיחה, כי שיקולי הקבה"א לבחור בדרך זו, במקום להזדקק לאשראי ממקור ממשלתי כמעט באותו מחיר, היו נכונים וחסכו את המחיר הפוליטי הכבד שנאלצים לשלם גופים הנזקקים לממשלה ולוועדת הכספים.

רבים חייבים לו

שכירים רבים, בגבול שכר המינימום, יהיו חייבים כמה עשרות שקלים משכרם

לפעילותו של חה"כ יאיר צבן. לולא פעילותו, חוק שכר מינימום לא היה עובר בכנסת וכפי שהעובדות מוכיחות, גם אם היה עובר בכנסת לא היה מתבצע.

באוצר קיימת נטייה לנסות ולהרוויח מהצד סכומים שונים, אך הפעם נטייה זו עברה את גבול המותר, כאשר — בניגוד לחוק שנתקבל — כללו את תוספת הוותק בשכר המינימום, במקום לשלמה כמתחייב מעבר לכך.

חה"כ יאיר צבן, ללא מנגנון, הפעיל מעקב, הפעיל את היועץ המשפטי — וזכה. לכן, למרות שמדור זה עוסק יותר בביקורת המדיניות הכלכלית מאשר בהענקת צל"שים, חובה לציין את פעילותו זו, המשפיעה על מצבם הכלכלי של רבבות בני־אדם.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

מגמה מעורבת

מגמת השערים בשוק המניות היתה אתמול מעורבת, לאחר מגמת עלייה ב„משתנים" לפני הצהריים. במניות החופשיות עלו 134 שערים, לעומת 139 שירדו ו־130 שנשארו בלי שינוי. במניות ההסדר עלו 11, לעומת 2 שירדו ו־4 שנשארו בלי שינוי. בשוק איגרות החוב בלטו עליות בצמודות למדד ויציבות בנסחרות במט"ח. ערך השוק של הצמודות למט"ח עלה ב־0.41% ושל הצמודות למדד ב־0.63%.

הציבור הוציא אתמול כ־10 מיליוני ש"ח מקרנות הנאמנות.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 0.99% ל־1.23% והתשואות השנתיות בין 12.5% ל־16%, תוך מחזור של כ־34 מיליון ש"ח, לשתי סדרות, ל־14 ול־63 יום, לא הוגשו פקודות.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.03%, ל־1.6798 ש"ח, ושער הדולר היציג עלה ב־0.18%, ל־1.6183 ש"ח. דולר נוסעים — 1.9044 ש"ח. הדולר השחור הוסיף להיסחר בין 1.66 ל־1.67 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים ירד רק שער אחד, של דיסקונט השקעות. לעומתו עלו 20 שערים ו־3 נשארו בלי שינוי. העליות הגדולות ביותר — ב־2% — נרשמו בכלל סחר, בהכשרת הישוב ובפטרוכימיים. המחזור הגדול ביותר — כ־353 אלף ש"ח — היה באי' די' בי' פת'.

במניות ההסדר נעו עליות השערים בין 0.3% (כל"ל) ל־3.7% (פועלים מב'). לעומתן ירדו ב־%: אי די בי א' ("0.4") ומימון סחר 1 ("0.5"). תשואותיהן השנתיות נעו בין 10.67% (המזרחי ש') ל־11.51% (הפועלים ע"ש).

במניות הבנקים המסחריים שמחיריהם להסדר בלטה ביותר הירידה ב־90% בזכויות כללי 1, בעוד שעלו (ב־%): כללי מ"ד 1 (+1.9), פי בי (+1.6).

במניות החופשיות עלו ב־10%: חקלאות מבב', מים גליקו, התכוף ב, יאה. לעומתן ירדו ב־10%: אינטרגמא 1, גלי זוהר 1, משוב, תרו. לליפשיץ 1 נרשם שער „מוכרים בלבד בפעם השנייה ברציפות". שער „מוכרים בלבד" נרשם ללנרקו 01 ושער „מוכרים בלבד בפעם השנייה ברציפות" ללנרקו 05. בלטו ביותר הירידות במניות בנפט (ב־%): דלק נפט 1 (7.2"), דלק נפט 5, (12.4"), דלק נפט א' (15.9"), פראויל ב' (2.1") נפטא (2.0"). ליואל נרשם שער „מוכרים בלבד בפעם השנייה ברציפות".

בשוק איגרות החוב עלו עד 1.5% הצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% למדד בלבד היו תנודות עד 1%. עליות שערים עד 3% היו בסוג „ברירה כפולה". בנסחרות במט"ח היתה יציבות. המחזור הסתכם ב־5 מיליוני ש"ח, מזה כ־1.9 מיליון ש"ח בסוג „שגיא".

„כלל תעשיות" פרסמה תשקיף להנפקת ניירות ערך משלושה סוגים (מניות, כתבי אופציה ואיגרות חוב). המוצעים ב־382 אלף יחידות במחיר מינימאלי של 26.5 ש"ח ליחידה.

אלחנן הורוביץ

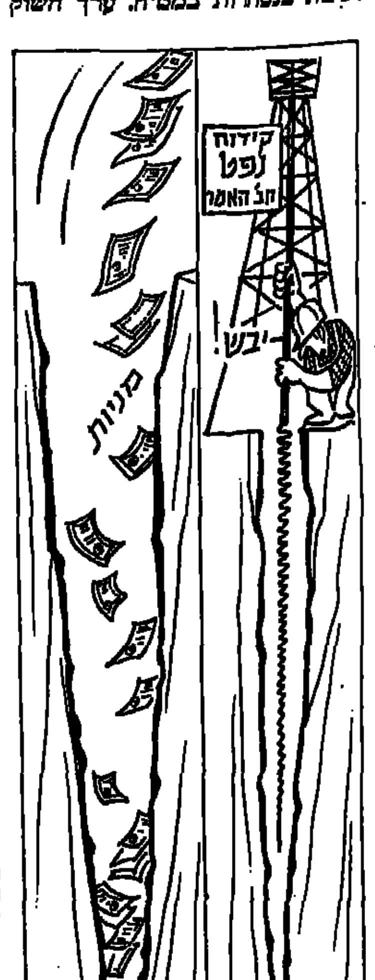

העורך הכלכלי: צבי טימור

29.7.87

מבזקים כלכליים

■ יו"ר קונצרן האלקטרוניקה „אלרון", עוזיה גליל, סבור כי חייב לחול שינוי קונספציה בתפישת תעשיית הטכנולוגיה המתקדמת בישראל, שיביא להפיכתן לחברות רב־לאומיות. בהרצאה שנשא בחיפה הדגיש גליל, כי מה שחשוב יותר הוא ערכו המוחלט של היצוא בעל הערך המוסף הגבוה ביותר, וכמות מטבע החוץ שהוא יכול להכניס למדינת ישראל — ולא שיעור הייצור והפעילות בארץ. „מדינה קטנה, המרוחקת מהשווקים העיקריים, לא תצליח להשיג יצוא של מיליארדי דולרים לשנה אם תמשיך לנהוג ולחשוב במושגים מיושנים של חלוקה פיסית בין פיתוח, ייצור, שיווק ותחזוקה. משיקולים הנשמעים יפה, אך שאין בהם כדי לתרום לתיכנון תעשיות מצליחות בקנה מידה בינלאומי," אמר גליל.

■ חברת „אגרקסקו" מארגנת מחדש את מערך המחשבים שלה, אשר יתבסס על רשת מחשבים מתוצרת „דיגיטל". באמצעות המערכת החדשה יוכלו מנהלי אגרקסקו לשלוט מהמרכז בתל־אביב על מסופי היצוא והאתרים בחו"ל. כן יוכלו עובדי המסופים והאתרים להתקשר ישירות אל המחשב המרכזי של החברה בתל־אביב. הקשר עם היצרנים בישראל, ועם הלקוחות בחו"ל, יבוצע באמצעות רשתות תקשורת ציבוריות. ברשת המחשבים תשתלב גם מערכת טלקס. הפריסה החדשה תאפשר לאגרקסקו שליטה ובקרה מירביות על העבודה בסניפים, תוך ייעול ניכר במשימות הניהול.

■ מפעל „רעפי אקרשטיין" בראשון־לציון החל בייצור רעפי בטון, בהשקעה של 600 אלף דולר. הרעפים יעמדו בדרישות התקן הישראלי והגרמני ותהיה עליהם אחריות של 30 שנה לעמידות לחוזק ולחדירת מים. חברת „אקרשטיין", שרכשה את מפעל „רעף גרין", הכניסה שינויים יסודיים בקו הייצור והחלה לייצר רעפי בטון באיכות גבוהה, כמקובל במדינות המובילות בתחום זה באירופה ובארה"ב. שוק הרעפים בארץ, שהיקף פעילותו הכוללת נאמד בכ־15 מיליון דולר, נחלק ל־80% רעפי חרס מיובאים ו־20% רעפי חרס המיוצרים בארץ. המפעל היחיד שייצר עד כה רעפי בטון בארץ היה „רעף גרין", שכאמור נקנה באחרונה ע"י „אקרשטיין".

חדשות המשק

ריבית הזכות ממחר: כ־1 אחוז לחודש

ריבית הזכות על הפקדונות השקליים תופחת ממחר ב־3 אחוזים בחישוב שנתי. הריבית על תפ"ס ופק"מ תנוע בין 11 ל־12 אחוז לשנה, כלומר כאחוז אחד לחודש. הריבית על פקדונות ג'מבו תופחת ל־13.5־13 אחוז לשנה. הפחתה זו נובעת הן מהפחתת הריבית הבסיסית („פריים") והן מהשיפור הצפוי במצב הנזילות של הבנקים.

אתמול עמדה ריבית הג'מבו על 16־16.5 אחוז לשנה וגרעונות הנזילות של הבנקים ירדו לכ־100 מיליון ש"ח. מיום ראשון, עם ההזרמות של תחילת החודש, צפויים עודפי נזילות במערכת הבנקאית.

אודי נחשון

עודף ביקוש ניכר להנפקה ראשונה של „תכן 87"

לאור ההצלחה שהיתה להנפקת „תכן הנפקות", עבור הקיבוץ הארצי, נשקלת הנפקה נוספת של אגרות־חוב בהיקף של 40־30 מיליון ש"ח. מחר תוצע במכרז הקבוצה השנייה של אגרות החוב במסגרת ההנפקה הנוכחית.

לקבוצה הראשונה, בהיקף של 20 מיליון ש"ח שהוצעה ביום שני, נרשם עודף החתמה והביקוש הגיע לסכום של 52 מיליון ש"ח. היא נסגרה במחיר של 95 אחוז (מחיר המינימום היה 90.5 אחוז). לפיכך, התשואה ברוטו לרוכשים ירדה מ־8.9 ל־7.9 אחוזים והמחיר לקיבוצים, כולל כיסוי הוצאות ההנפקה, יהיה ב־9.1 אחוזים, במקום כ־9.8 אחוזים על־פי מחיר המינימום שהוצע בתשקיף.

הקבוצה השנייה של אגרות־חוב תוצע מחר, במחיר מינימלי של 91 אחוז מערכן הנקוב.

אודי נחשון

עם פרישת תא"ל הרשקו

צפויים שינויים בניהול הכלכלי של מערכת הביטחון

תת־אלוף ראובן הרשקו, המשמש כיועץ הכספי לרמטכ"ל וכראש אגף התקציבים של משרד הביטחון, יפרוש בקרוב מצה"ל. שמו של תא"ל הרשקו הוזכר באחד המועמדים המועדפים לתפקיד ראש אגף התקציבים במשרד האוצר.

בשנים האחרונות, בשל הקיצוץ בתקציב הביטחון והדיונים הרבים על פרוייקט הלביא, עלה מעמדו של היועץ הכספי בצה"ל ובמשרד הביטחון ועל התפקיד מתמודדים מספר מועמדים.

אבי בניהו

לאכול טונה ולהציל את היבואנים

במחסני יבואנים ישנם עודפים עצומים של סחורות, בעיקר מוצרי חשמל וכלי בית, והיבואנים מנסים באחרונה למכור עודפים אלה לרשתות השיווק בהנחות ניכרות, אולם ללא הצלחה.

לדברי מנכ"ל רשת השיווק „קראוס", בני גאון, יבואנים רבים נתקעו עם מלאי גדול של סחורות, בגלל הערכה לא נכונה של היקף הקניות לקראת פסח, ובעקבות הירידה בצריכה אחרי החג. באחרונה הם מנסים למכור סחורות לרשתות השיווק בהנחות גדולות, אולם „קראוס" נמנעת מקניית העודפים.

כאמור, עיקר העודפים מתרכזים בתחום מוצרי החשמל וכלי בית, אך ישנם גם עודפים של סחורות טקסטיל ומוצרי מזון מיובאים, בעיקר שימורי טונה ודגים (זו גם הסיבה העיקרית לריבוי המבצעים לשימורי טונה בזמן האחרון).

בני גאון מעריך, כי חלק ניכר מהמלאים ישתחרר רק לקראת ראש השנה.

א.נ.

תכן הנפקות (1987) בע"מ
הודעה על תוצאות המכרז הראשון בהצעה שבתשקיף

על פי תשקיף מיום 22 ביולי 1987 הוצעה לציבור בדרך של מכרז, סדרה של אגרות חוב, רשומות, על־שם, 1995 – 2003 (סדרה 1) בערך נקוב כולל של 39,520,000 ש"ח. מחצית מאגרות החוב הוצעו לציבור במכרז הראשון שהתקיים ב־27 ביולי 1987. במכרז זה הוצעו אגרות החוב במחיר מינימאלי של 90.5% מערכן הנקוב.
עד לסגירת החתימות, נתקבלו מהציבור 902 בקשות בערך נקוב כולל של 53,591,900 ש"ח. דהיינו, חתימת יתר של כ־פי 2.7. לפיכך דחתה החברה בקשות לאגרות חוב בערך נקוב כולל של 33,831,900 ש"ח.
מחיר המכירה, במכרז הראשון, נקבע ל־95% מערכן הנקוב של אגרות החוב.
במחיר העולה על מחיר המכירה נתקבלו 312 בקשות בערך נקוב כולל של 19,259,000 ש"ח.
בקשות אלו נענו במלואן.
במחיר הנמוך ממחיר המכירה נתקבלו 573 בקשות בערך נקוב כולל של 32,723,300 ש"ח.
בקשות אלו לא נענו.
במחיר השווה למחיר המכירה נתקבלו 17 בקשות בערך נקוב כולל של 1,609,600 ש"ח.
בקשות אלו נענו באופן יחסי, כך שכל מבקש קיבל 31.12582% מבקשתו.

החברה מודה לציבור על הענותו למכרז הראשון.

תרבות ואמנות
בעריכת עלינא תורי

מחול
מיגוון יחידים
ערב מחולות סולו בבית יד־לבנים בתל־אביב
מאת גיורא מנור

בראשית המחול המודרני, בשנות העשרים והשלושים, היה הסולו לצורה העיקרית של האמנות החדשה הזאת באירופה, מולדתו של הסגנון האקספרסיוניסטי בתנועה, ובאמריקה, „המולדת השניה" של הריקוד, שביקש לבטא את האדם במאה העשרים.

ראשית היו תנאים חיצוניים שקבעו, כי לארגן מופע של קבוצה היה מבצע לא פשוט ודרש השקעה, שלא עמדה לרשות היוצר הנלחם על זכותו להבטתא. אבל בעצם גם הרצון לומר את דברך האישי, הפרטי, המיוחד והייחודי — וזה הלא היה הבסיס, עליו נוצר המחול המודרני — משך לצורת הסולו, בו על פי רוב היוצר והמבצע הם איש אחד.

אבל גם בימינו ובמקומותינו לא מעטים הכוריאוגרפים, המכינים לעצמם או לרקדניהם מחולות־יחיד, והם מתקשים למצוא בימה פומבית לעצמם וליצירותיהם.

ביוזמתה של מירי בן־ברוך התארגנו מספר יוצרים (בחסות הספרייה למחול) לערב של מחולות סולו בבית יד־לבנים בתל־אביב, שהתקיים השבוע.

כפי שאפשר לצפות מתוכנית רב־גונית כזו, הדרמה והסגנון היו מכל הסוגים והגוונים.

דוד רפסורטו (לשעבר מרקדניה הבולטים של „בת־דור" וכיום מנהל להקת „בת־שבע 2") פתח את המופע בריקוד משלו „הליקס" שמו, משמע הספיראלה הכפולה, המציינת את האינסוף. לצלילי מוסיקה מאת צ'אק ברינברג יצר דוד משהו, שהזכיר באווירתו מחול הודי, כשהזרועות נעות בעקלתונים גליים, ואילו הרגליים משמשות בעיקר למקצבים. דוד הוא רקדן מעולה, ותמיד נעים לראותו על הבימה. אבל מחול זה באמת אינו שואף לאיזו נקודה או סיום. אלא יש בו המשכיות והתנועה פשוט נפסקת עם רדת האור.

„ריקוד־כיסא מס' 1" מאת מירי בן־ברוך ובביצועה הוא בעצם, דואט לאשה וכיסא מתקפל, מחול של דו־שיח בין אדם לבין עצם דומם, אבל נע ומשתנה, לצליליו הנאים של קורט וייל, המסתיים, כמתחייב, ברגע שמירי לבסוף באמת יושבת בכיסא, והוא שב, כאילו, להיות חפץ דומם. זו יצירה זעירה, אבל בעלת שלמות משלה.

הריקוד השני שלה בתוכנית, „הציפור", היה נסיון של דיוקן, שעסק יותר מדי בתנועות כנפיים, ומקור, נושא תנועתי שכבר דשו בו הרבה, ולא היה למירי משהו חדש לומר בו.

ציפור זו שלה היוותה, כמובן, מקבילה מסויימת ל„ברבור הגווע", מאת מיכאיל פוקין, אולי החשוב שבמהפכני הבלט במאה שלנו, לצליליו של סן סאנס, שביצע הפעם ירון מרגולין.

הסיבה להכללת מיניאטורה מפורסמת זו, שמוכרת בביצוע באלרינות רבות, בתוכנית, היא נסיונו של מרגולין להתמודד, כגבר, עם חומר תנועתי ועם האמצעי הנשי מספר אחד של הבלט הקלאסי. הריקוד על קצות הבהונות.

הביצוע שלו, שהיתה בו כל הליריות והעדינות הדרושה לדקרשצ'נדו הנהדר הזה, היורד ומנמיך, מעמידה על בהונות עם הזרועות מורמות, דרך פרפורים רוגעים עד להתקפלות על הרצפה ורעידה אחרונה של קצות האצבעות, הנוצות, חשף, בעצם, את המבנה הארכיטקטוני המדוייק כל כך של הכוריאוגרפיה, המוסתר בדרך כלל תחת הבריק הוירטואוזי של הבלרינה.

מובן שראייה כזו של הקלאסיקה גורמת גם למבוכת־מה אצל הצופה. אבל אין זו קריקטורה או פארודיה, אלא היגד חדש בעזרת חומר מוכר. בביצוע לא רגיל. יש בכך, לדעתי, העזה הראוייה לשבח. בייחוד שהביצוע עצמו באמת על רמה מצויינת, כולל „הפלישה" לתחום הנשי של הריקוד על בהונות. („התנועה לשוויון הגבר" בבאלט?)

„מהלך" מאת יעל פאר ובביצועה הוצג כבר לפני הקהל במסגרת „גוונים במחול", לא מכבר. אבל זהו מחול הסובל בהחלט צפייה נוספת. בעזרת בד לבן, תאורה אחורית, וקטע של הקרנת סרט על המסך והרקדנית כאחד, היא יוצרת תחושה של מונולוג פנימי, של היחשפות רגשית, אולם חסר לכך סיום משמעותי, שיעגל את המבנה התנועתי.

גם את הסולו ללא ליווי מוסיקלי, „דוד", מאת ירון מרגולין והפעם בביצועו רב הכוח של דוד בניסתי, כבר ראיתי בכמה ביצועים שונים. גם הפעם בלט היחס הנכון בין הנער דוד, המגלה את עצמו ואת גופו, ואת כוחות היצרים הטמונים בו, לבין הפסל הספירלי.

עלינא תורי בחופשה
המדור נערך על־ידי לאה איני

ימי מוסיקה בגליל העליון
חן לא בלום
מאת אורה בן דרור

גם הערב השני של „ימי המוסיקה הקאמרית העליון 1987" כלל תוכנית עשירה ומיוחדת, והביא לכפר־בלום קהל רב של שוחרי מוסיקה קאמרית.

את הקונצרט פתחה רביעיה לחליל ולכלי קשת ברה מז'ור, ק. 285 למוצארט שזרמה בטבעיות, כשהביצוע חדור הת־להבות וחן.

יצירתו של נד רורם, שחוברה בארה"ב, מביאה סיפור בשם „נאהבים" ב־10 תמונות, לצ'מבלו, אבוב, צ'לו ולכלי נקישה. זהו חיבור מרתק, מתומר בצבעים נהדרים, ובעל איכויות. החלק הריתמי, המעניין קירקסי באמצע, היה מעניין במיוחד, אם כי מסורבל מעט בצ'מבלו.

את מלוא תשומת הלב קיבלו פיליפ לוי ואילן גרוניך (כינורות) עם ג'ודית סטילמן חפץ (פסנתר), שהגישו שלושה רואטים מאת שוסטקוביץ'. יצירה מרננת מלאת הומור, שבוצעה בתיאטרליות אלגנטית. הנגנים נהנו ללא ספק מהפרודיה של שוסטקוביץ' על הוואלס הווינאי, והעבירו זאת דרך נגינתם לקהל, שפשוט יצא מגדרו. הכנרים עשו חיל והפסנתרנית שיתפה פעולה, אם כי יכלה להיות יותר אסרטיבית בארטיקולציות שלה.

המקום הזה עושה ללא ספק משהו מיוחד לכולם. האנרגיה עוברת מהקהל לאומנים ולהפך. אנרגיה מיוחדת שאין לה כל תחליף, לקינוח, והבל שאכן לסיום, הוגשה השלישיה לפסנתר, לכינור ולצ'לו מספר 6 בסי במול מז'ור, אופוס 97 לבטהובן, בביצוע סולידי ואמין, היה זה בטהובן מסוגנן, אם כי מעט קשה לעיכול אחרי הרואטים, שהיה להם טעם של מנה אחרונה.

המזכיר נבל (דוד, בעל שיר השירים...) ולעתים את המוטיב, בו הופך הרקדן את עצמו, על ידי הרמת רגל מעל לראשו, למעין נבל.

יונת דלסקי בחרה במוסיקה, שכבר שימשה לא יוצר אחד למחול, ה„גימנופדיות" מאת אריק סאטי ו„ריקוד מס' 2" שלה, המבליט את נוכחותה הבימתית ויש בו שימוש נאה בוואריציות על נושאים, יחס נכון בין תנועה לבין מוסיקה, מבלי שהמחול ישתעבד למוסיקה או יהיה לפרשנות שלה.

צר לי לומר, שולמית זלצמן, רקדנית שנעדרה מספר שנים מהארץ, היתה מאכזבת בשני ריקודיה שנכללו בתוכנית. „שלושה שירים „ספרדיים", (ספרדיים במובן „לא אשכנזי") לקטעים מאת שלמה בר, שיר לפורים ואפילו „לך דודי"... והאחרון בהם אפילו עם ספר (תפילה) ביד, היו מאוד שגרתיים, כמעט שאבלוניים. ו„אמחול", משמע חוויות של אם ותינוק, שמסומל על ידי חפצים, כגון תפוח, צעצוע או מוצץ. הפזורים על רצפת הבימה, לא היה בשימוש בחפצים כדי לעורר אסוציאציות, והתינוק כאילו לא היה קיים שם כלל. היא פשוט אספה את החפצים, ולא הצליחה להפוך איסוף זה, שהוא בלי ספק אחת הפעילויות הנשנות והחוזרות בחיי כל אם, למשהו בעל משמעות סמלית, והתנועה היתה בלתי מעוצבת.

יש לקוות, שבית יד־לבנים, מנהלת חדשה שלו, המכירה היטב מחול ותיאטרון תנועה, גיזאנה ריים, בשיתוף הספריה למחול יקיימו מדי פעם ערבים כאלה, המעמידים לרשות יוצרים מסגרת פומבית הולמת.

דוד בניסתי רוקד את „דוד" של ירון מרגולין — ביצוע רב־כוח

הוא בשלו
מאת יוסי ונגר

[illegible]

צריכים היו להיות במקום אחר. לבסוף מגיעה כל חבורת הנשף לבית הסוהר, לבסוף משתחררים כולם חוץ מאייזנשטיין, שעליו לרצות את עונשו.

האופרטה תופיע: 29.8 — חיפה אודיטוריום, 1.9 — נתניה שרון, 2.9־3.9 ירושלים תיאטרון, 4.9 — קריית ביאליק, 5.9־6.9 תל־אביב היכל התרבות.

אופרטה
נשף עם כנפיים

תיאטרון האופרטות הווינאי אשר שמו הולך לפניו ברחבי אירופה ובעולם כולו מאז שנת 1938, מגיע לארץ, ובה יעלה התיאטרון את האופרטה „העטלף", אשר קצרה הצלחה רבה באירופה.

לארץ תגיע ההפקה במלואה — הבמאי, זדנקו פון קוסרק, והמנהל המוסיקלי, תיאו מורגס. בשתי מכולות מיוחדות יגיעו לארץ התפאורה המקורית והתלבושות של האופרטה. התזמורת אשר תנגן עם הזמרים תהיה תזמורת שתורכב מנגנים ישראליים.

„העטלף" הוא אופרטה בשלוש מערכות על פי הקומדיה „לה רבאיון" מאת מאילק ומאלוי, בעיבוד ק. הפנר ור. ג'נה. מוסיקה מאת יוהאן שטראוס (שכתב את האופרטה במכה אחת בשנת 1847 ב־43 לילות רצופים). בתוכנו מסופר על תעלול ישן שעולל בזמנו הקצבאי אייזנשטיין (ספירו מקרי) לחברו ועורך דינו פלקה (קורט מלם) דורש עתה נקמה. מבלי לדעת זה מזה מוזמנים כל הנוגעים בדבר לנשף אצל הנסיך המשועמם אורלובסקי (מקסימיליאן הרגסגר), רעייתו של אייזנשטיין (אינגריד קאופמן) והמשרתת אדלה (אליסון בראון). ההיבט המושך והמבלבל את המצב הוא, שכל הנוגעים בדבר

ערוץ ראשון
מאת דורית גפן

הטלוויזיה היא המסר

ברגע הראשון נשמעת ההשוואה של ג'ושוואה מאירוביץ על ההשפעה של הטלוויזיה ל„מהפיכה התעשייתית" כמוטרזת ביותר. אף כי גם הוא מסייג את דבריו. אך גם בלי להאחז במהפכות ובתהליכים חברתיים־תרבותיים מן העבר, הרי הטלוויזיה יצרה תרבות המונית קוסמופוליטית, שפרצה גבולות גאוגרפיים ותרבותיים.

הטלוויזיה מעבירה מליוני צופים כעולם במסעות רחוקים, ומקרבת אליהם פינות שכוחות, שלעולם לא היו מגיעים אליהן או שומעים אודותיהן.

הטלוויזיה צמצמה את היקפו של העולם למסך של 22 או 26 אינטש. לווייני התקשורת מאחדים בו־זמנית מאות מליוני צופים, החוזים באירוע חדשותי שמתרחש באותה שעה במקום כלשהו על פני כדור הארץ, או באירוע תרבותי או ספורטיבי, כמו למשל משחקי האולימפיאדה. ההתוודעות הקולקטיבית הזאת, להיצע של הטלוויזיה החשיפה המשותפת ל„סחורה" שהטלוויזיה מספקת לנו, מבלי שלצופים יהיה חלק פעיל כלשהו בעניין, טומנת בחובה יתרונות, אך גם לא מעט חסרונות. החסרון העיקרי הוא במניפולאציה שניתן לעשות בכלי הזה, עד כדי שטיפת־מוח, שלא לדבר על הטעייה וסילוף. כבר נאמר, כי חצי אמת גרועה לעתים משקר מוחלט. בטלוויזיה יש לאמירה זו משקל יתר. שכן עובדות יכולות להיות נכונות, אך כאשר אלו הן רק חלק מהעובדות, או אם הן מוצאות מהקשרן, הרי התמונה שמתקבלת אינה אמיתית, ולעתים שיקרית.

בשיחה של רם עברון („זה הזמן") עם ג'ושוואה מאירוביץ, אשר הוציא לאחרונה ספר על השפעות הטלוויזיה („אין משמעות למקום"), התייחס המחבר לכמה שינויים משמעותיים שנגרמו על ידי הטלוויזיה. כך לדוגמה לגבי מעמדם של הילדים במשפחתם „הילד הקטן חוצה ארצות וימים לפני שהוריו מרשים לו לחצות את הכביש שלפני פתח ביתו". הילדים נחשפים לאינפורמציה בנושאים, שבתקופה הפרה־טלוויזיונית היו טאבו עד גיל מסויים, הידע, בהבדל מן ההבנה, שהיה יתרונם המוצהר של המבוגרים נשמט מידיהם. היבט אחר הוא כמובן החשיפה לאלימות ולמין, אשר על השפעותיה נכתבו מחקרים רבים עם מסקנות מגוונות ומנוגדות. לטענתו של מאירוביץ היתה לטלוויזיה גם השפעה עקיפה על מעמדה של האשה, שנחשפה לנושאים, שהיו קודם לכן מונופול של הגברים. אף כי להשפעות החברתיות־תרבותיות יש חשיבות רבה, הרי לא פחות משמעותית היא ההשפעה של הטלוויזיה על התרבות הפוליטית, ועל הפוליטיקה עצמה. אף כי מאירוביץ הביא דוגמאות שונות, מרונלד רייגן היום ועד לתומס ג'פרסון הנשיא השלישי של ארה"ב אשר לדעתו, ספק אם בעידן הטלוויזיה היה מצליח להיבחר, למרות היותו אחד הנשיאים המבריקים והחשובים ביותר, הרי אפשר להשתמש בדוגמה הרבה יותר אקטואלית — הופעתו האחרונה של קולונל נורת' בעת מתן עדותו הטלוויזיונית. המהפך בדעת הקהל האמריקנית וההתלהבות הגדולה מהאיש לא נגרמו רק בשל עובדות חדשות שנתגלו לפתע, אלא בעיקר בזכות הופעתו הטלוויזיונית, והדימוי של הגיבור האמריקני של האיש.

יש משהו מן ההכללה לגבי ההתייחסות של הצופים לעניינים שוליים, תוויים, יותר מאשר לתוכן הדברים שנאמרים על ידי פוליטיקאים בטלוויזיה. ודאי שהמצלמה אשר מקרבת לתוך הסלון שלנו את הפוליטיקאים כאילו היו יושבים מולנו בראדיוס של קירבה אינטימית ממש, יש בה לא פעם כדי להטות את הדעת מן העיקר. יחד עם זאת, אין לשכוח כי חלק לא קטן של הציבור ממילא אינו מתעמק יותר על המידה בנושאים פוליטיים והוא קולט בעיקר סיסמאות ותעמולה ש„עוברת" עליו.

המהפכה של הטלוויזיה היא ללא ספק מהפיכה מתמשכת. עם כל זוועותיה של הטלוויזיה, אשר הפכה את הדיליטאנטיות לעיקר, הרי מצלמותיה הן שהביאו לכל בית בארה"ב את זוועותיה של מלחמת ויטנאם. ואכן, ההיבט החדשותי של הטלוויזיה מעמיד אותה עדיין במקום הראשון של התקשורת ההמונית.

בין וימבלדון לניו־דלהי

לאחר שראינו לא מכבר את צמרת הטנים העולמית (גם הנשים) מסליאה בחבטותיה על המגרש בוימבלדון, הרי החצגה של טניסאנו הנבחרים בניו־דלהי נראתה כמו חיקוי לא מוצלח במיוחד של הספורט הלבן.

הקטעים שהביאה לנו מחלקת הספורט היו אולי הכרח בל־יגונה של כיסוי הופעתה של הנבחרת הלאומית שלנו במשחקי גביע דיוויס. אך קשה לומר, שהם העניקו אפילו קורטוב של נחת לחובבי ספורט הטניס בארץ. על אחת כמה וכמה לאלה שאינם מוצאים בספורט זה, גם בשיאו המלהיב, הנאה כלשהי.

השאלה הגדולה היא האם כצ'כיה חלמנו חלום, או שמא נירדלהי היתה רק סיוט בלהות? לפתרונה של חידה זו נצטרך להמתין עד הופעותיה הבאות של הנבחרת שלנו.

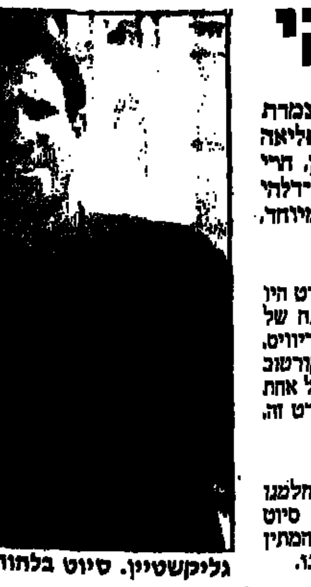
גליקשטיין. סיוט בלהות?

מה עשתה שם ג'ואן וודוארד

אפילו השחקנית המצויינת ג'ואן וודוארד לא הצליחה להציל אותנו מהשיעמום המתמשך של סרט הקולנוע של ליל שבת — בהפקתו, בימויו, וכיכובו של ברט ריינולדס.

הדבר הנורא הזה היה צריך להיות קומדיה, אך הוא היה רחוק מכך אף יותר מאשר אותה רוח קרירה, אי שם בצפון אירופה, שלא מצליחה להגיע לחופי ארצנו הלוהטת.

כל בריחה, בכיכול, של ריינולדס זו היתה כבדה יותר מעומס החום הרובץ על ראשנו בימים אלה. חוסר הכשרון המוחלט של ריינולדס הצליח לעשות שמות גם בשחקנית סאלי פילד, אשר הפכה בסרט הזה משחקנית אופי שכבר הוכיחה את עצמה, לאיזו מרוטת נוצות ומחוקת בשרון. מילא, פילד היא חברה של ריינולדס, והופיעה אתו בעוד כמה זוועות קטנות, ומה לא עושים למען האהבה. אבל קשה לי להבין מה עשתה שם שחקנית ברמתה של ג'ואן וודוארד, אלא אם כן היתה זאת מחווה מיוחדת מצידה.

איננו יכולים לבוא כמובן בטענות על כך שהטלוויזיה הישראלית לא הספיקה להחליף את תוכנית הבידור של יום שישי, ובמקום זאת ראינו תוכנית של ג'יימס לאסט. אבל מדוע צריך להעניש אותנו בסרט קולנוע מדרגה זו? כאן היתה דרושה רק קצת תשומת־לב כדי לבחור משהו ראוי יותר.

המפתחות בפוקט
בעריכת יואב אביב

הרומנים באים
במה אלפי ישראלים שרכשו „דלתא", בגילגול הקודם שלה בארץ, מקללים את יוצריה עד היום ● המכונית שהיתה גם אז „מציאה". לא הצליחה להתגלגל במיוחד על הכביש ● עכשיו מבטיחים היבואנים איכות בצד שירות ומחיר זול ו...תנאי אשראי מהממים של — 14 אלף ש"ח בלבד. זהו מחיר המכונית כולל מע"מ והפקדה

מכונית „דלתא" מתוצרת רומניה מאיימת לחזור לשוק הישראלי ולכבוש נתח הגון ממנו. יומרה זו מתאפשרת בגלל מחירה הנמוך של המכונית. היבואנים ביקשו להרגיע את אלה הזוכרים את הפגמים שהיו ב„דלתא" כשיובאה ארצה לפני מספר שנים, ואשר יבואה הופסק גם בשל ריבוי תלונות על איכות המכונית.

היבואן החדש נאלץ לפנות למכון המתכות לישראל, כדי לקבל חוות דעת מקצועית. על יסוד זה פנה לבג"ץ, כדי לאלץ את משרד התחבורה לשנות את העמדה השלילית כלפי המכונית הרומנית. משרד התחבורה אכן שינה את עמדתו ועכשיו אמורות המכוניות הרומניות להגיע ארצה כבר באוקטובר, נובמבר.

היסטריה כללית

העיתונים חוזרים ומספרים על תורים לרכישת המכונית, על הרשמה לסידרת יבוא, שתגיעה ארצה רק בסוף שנת 1987. כן מוסרים על חששות בקרב יבואנים אחרים, על השפעה אפשרית על שוק המשומשים וכל זאת בשל מחירה הנמוך של המכונית הרומנית. ה„דלתא" 1,300 סמ"ק תעלה 14 אלף ש"ח, בלבד, כולל מיסים והפקדה. האחריות היא לשנה ועוד שנת אחריות חלקית, שאת טיבה לא הסבירו היבואנים. אלה מבטיחים התקנת מקלט רדיו וכן מזגן אוויר תמורת תוספת תשלום. כמו כן הם מבטיחים רשת מוסכי שירות, שיוקמו בארץ. כרגע יש ליבואן מוסך אחד בת"א.

לדברי היבואנים על־מנת להקטין את הסיכוי של יבוא רכב עם פגמים הם שולחים צוות מיוחד שישהה במפעל, ויעמוד על משמר האיכות. היצרן אמור לשלוח לישראל צוות משלו, אשר יפקח על עבודת המוסכים. כמו כן יוצעו תנאי אשראי משופרים והסדרי תשלום נוחים. 50 אחוז ממחיר המכונית אפשר יהיה לשלם ב־24 שיעורים, בתנאי אשראי שיהיו נהוגים במשק, בעת הרכישה. חוץ מזה מבטיח היבואן אשראי בסך 4,000 ש"ח לשנה וללא הצמדה.

קצת בעיות

הרכב כאמור, נבדק על־ידי מכון המתכות הישראלי. הבדיקה נעשתה ברכב מדגם „דלתא 1310" משנת יצור 1987. הבודקים ציינו, כי המכונית מורכבת כולה ממרכיבים המיוצרים ברומניה, כולל צמיגים. הם ציינו לטובה את כושר ההאצה המאפשר שילוב סביר בתנועה, כגון זינוק ברמזורים, כושר טיפוס טוב בעליה, גם עם מספר נוסעים מלא. המכונית הגיבה טוב לבלימה במהירויות שונות, אך יש לשים לב לכיוון שסתום מתאם הלחץ לגלגלים אחוריים. שכן היו מצבי נעילה של הגלגלים הללו. צריכת הדלק היתה בין 13 ק"מ/ליטר בכביש בינעירוני ל־11.2 ק"מ/ליטר בנסיעה פרוורית. ליקוי הרכבה בפנסים גרם לחדירת מים לתא המטען. אפשר לתקן את הליקוי ללא בעיות. יש קצת בעיה עם ידית תיבת ההילוכים, במעבר להילוך שלישי.

מחיר של משומשת
אין בדברים האלה כדי לפגוע בבטיחות הרכב, בנוחות הנסיעה והנהיגה, כך לפי מבצעי הבדיקה. לזה יש להוסיף את המחיר. רכב מקביל, בסדר גודל כמו אוסטין, דייהטסו־שרמנט, סובארו, סוזוקי, פולקסווגן פולו, פיאט־אונו, אלפא־רומאו — הכל רכב בנפח של 1,300 סמ"ק עולה בין 25.5 עד ל־31.2 — אלף ש"ח בעוד שה„דלתא" עולה 14 אלף ש"ח. מכאן הידיעות על נהירה של לקוחות. גם רכב משומש משנת 1979־1982 עולה בין 11 עד 12.5 אלף ש"ח. עכשיו הכל תלוי כמובן באיכות הרכב שיובא, שכן לא דינה של מכונית הנמסרת לבחינה על־ידי מכון המתמחה בנושא, כדינה של מכונית רגילה מהסרט הנע.

חברת „קייזר אילין" תייבא בקרוב דגמים נוספים של החברה הרומנית — דלתא 1,400 סמ"ק ו־5 הילוכים, דלתא סטיישן, בנפח מנוע 1,300 סמ"ק, דלתא טנדר 1,400 סמ"ק, ודלתא ג'יפ. דגמים אלה לא עברו מבחן — בדיקה ואת זה יש לזכור אם מתכננים רכישה. ומעל לכל עדיף להמתין עד שייפתחו את השערים של המוסכים המתמחים, בטיפול ברכב רומני. כן יש לוודא, שאכן יש לחברה מחסני חלפים. החלפים של „רנו 12" לא תמיד יוכלו להועיל. כל חברה המייצרת מכוניות ובעיקר מכוניות זולות רוצה להרוויח במכירת חלפים. הרומנים אינם שונים מיצרנים אחרים, לכן השינויים הקלים, ברכיבים המאלצים את בעל הרכב לקנות חלקי חילוף אצל יצרן המכונית.

יוסף שמי

הרומניה בלבוש צרפתי – אומרים שהאורגינאל היה הרבה יותר מוצלח

פיג'ו 309 — יש גם G.T.I

לאור מסקנות שהתקבלו מבדיקות שוק שערכה חברת פיג'ו, הוחלט לייצר סידרה של מכוניות פיג'ו 309 בעלות שלוש דלתות. בסידרה 8 דגמים. גולת הכותרת של הסידרה היא הפיג'ו 309 GTI.

הסידרה החדשה מעוצבת בקווים דומים לסידרה בעלת החמש דלתות, אך עם ... קלים. הדלתות הפכו לגדולות יותר. המכונית פחות ב־11 ק"ג. המגן הקדמי במיוחד, ונקבעו בו ארבעה פנסי ע־של. הפיג'ו 309 GTI היא בעלת נפח מנוע של 1900 סמ"ק והספק של 130 כ"ס. מבנה המנוע זהה למנוע של פיג'ו 205 GTI קירור המנוע נעשה בעזרת מערכת קירור. העעלת באמצעות זרימת מים במעגל סגור עם מיכל התפשטות, בקיבולת של 8 ליטרים. הרדיאטור בנוי מצינורות נחושת ומניפה חשמלית.

קירור השמן נעשה באמצעות מערכת מים, המוקמת בין המנוע לבין מסנן השמן. מערכת הקירור מצליחה להוריד את טמפרטורת השמן, ב־30־20 מעלות ושומרת על טמפרטורה אחידה.

באשר לאווירודינמיות של הדגם החדש — המבנה התגבש לאחר בדיקות וניסויים רבים, במנהרת הרוח המפורסמת בסאנט־סור־לאקול. בעקבות הבדיקות והמחקרים הוכנסו והוספו לדגם שינויים ושיפורים כגון: הוספת מעטה מתחת ליחידת הכוח המצויה מתחת לרצפה, והשמת הספויילר הקדמי בשיטת ה־BUILT IN. מקדם חגרר שהתקבל הוא 0.33.

פיג'ו 309 GTI מגיעה למהירות מירבית של 206 קמ"ש ב־6120 סל"ד, ומאיצה מ־0 ל־100 קמ"ש ב־9 שניות. צריכת דלק 6.1 ליטר ל־100 ק"מ ב־90 קמ"ש. הדגמים הנוספים מהסידרה הינם בעלי נפחי מנוע החל מ־1118 סמ"ק, 1294 סמ"ק עד 1905 סמ"ק, בשתי גירסאות XAD וה־GTI.

ניצחון שלישי לאודי במירוץ „פייקס־פיק"

גולף סינכרו – שני מנוע GTI 16 V, 600 כוח־סוס

וולטר רוהרל, מקבוצת „אודי ספורט", ניצח בראלי טיפוס ההרים פייקס פיק, כאשר נהג על אודי ספורט קוואטרו. רוהרל סיים את 20 הקילומטרים של מסלול הטיפוס, שהחל בגובה 2,800 מטר והסתיים בגובה 4,301 מטר, תוך 10.47.85 דקות.

בכך שבר רוהרל את שיאו בן־השנה של האמריקני בובי אונזר (11.09.22), שהושג אף הוא על אודי ספורט קוואטרו. מהירותה הממוצעת של אודי ספורט קוואטרו לאורך 157 הפיתולים של המסלול היתה יותר מכ־115 קמ"ש...

את המקומות ב־5 תפסו נהגי פיז'ו ארי ואטאנן (7 שניות מאוחר יותר), אדראה ואנוסי (8 שניות נוספות) ושקאר מהטה (40 שניות נוספות), שנהגו על פיז'ו 16 T 205.

אודי השתתפה עד כה בשלושה מירוצי פייקס פיק. בשלושתם זכתה, ובשלושתם הציבו נהגיה שיאים חדשים במירוץ המכוניות הפופולרי ביותר בארצות־הברית.

אחת המכוניות, שהשתתפה במירוץ, היתה גולף סינכרו GTI 16 V בעלת שני מנועים, אשר הספקו של כל אחד מהם בנפרד 300 כוח־סוס וביחד — 600 כוח־סוס. הגולף הדו־מנועי פותח בפרוייקט משותף של פולקסווגן מוטורספורט והטכניון של וינה. תקלה באחד המנועים מנעה מנהג הגולף יוכי קליינט מלסיים את המירוץ.

מירוץ פייקס פיק, שנערך בקולורדו ספרינגס, ארצות־הברית, הוכרז השנה כאחד משני מירוצי טיפוס ההרים, אשר יקבעו לראשונה בתולדות הספורט המוטורי, את אלוף העולם בסוג מירוצים זה. מירוץ הטיפוס השני יתקיים בחודש אוקטובר באלגאו שבדרום גרמניה.

מירוץ טיפוס־ההרים פייקס פיק הוא אירוע מיוחד במינו, בעולם הספורט המוטורי ובעל מסורת והיסטוריה משלו: בחודש יולי 1806 גילה קפטיין זבולון מונטגומרי פייק מסיינט־לואיס, יחד עם 22 איש בפקודת הנשיא תומס ג'פרסון, כדי להביא מידע טופוגרפי, שיועיל לקביעת קו הגבול בין ארצות־הברית ומקסיקו.

ב־12 בנובמבר 1806, לאחר מאמצים וקשיים רבים, ראה פייק במרחקים „ענגה קטנה וכחולה", אשר מאוחר יותר התברר, כי היא חלק משרשרת הרים גבוהה. ההר עצמו, שנראה מרחוק, נקרא מאוחר יותר על־שם הקפטיין פייק. פסגת פייק (פייקס פיק) היתה למפורסמת בזמן הבהלה לזהב, שהתחוללה באמצע המאה ה־19 והיתה לסמל החלוציות ו„רוח הספר" האמריקנית הידועה.

בשנת 1915 סלל משקיע ממולח, דרך אל פסגת ההר, המתנשאת לגובה של 4,301 מטר, והטיל על המשתמשים בה אגרת מעבר. כדי למשוך את המשתמשים ולעשות פרסום ל„דרך שלו" יזם המשקיע מירוץ מכוניות, שהיה לאחד ממירוצי המכוניות הראשונים בארצות־הברית.

מירוץ זה, שהוא אולי היחיד בתולדות „העולם החדש", שיש לו מסורת כה ארוכה, נערך כידי שנה בראשית חודש יולי סמוך ליום העצמאות האמריקני ומושך אליו את כל נהגי המירוץ הבכירים של ארצות־הברית ובשנה האחרונה — אף של העולם כולו. קהל רב נוהר למקום והאירוע היה במרוצת השנים לחג עממי בפני עצמו.

אורכו המרובייק של מסלול המירוץ הוא 19.96 ק"מ והוא מתפתל 157 פעם עד הגיעו לפסגה.

צוללת למכולות

האיגוד היפאני לפיתוח מכונות ימיות (JAMDA) עובר עתה על פיתוח אוניית מכולה מהירה במיוחד שחציה תשוט מתחת לגלים (SEMI SUBMERSIBLE) ואשר תוכל להתחרות על הסחר בטרנס־פסיפי. מטען בעל נפח נמוך אך בעל ערך כספי גבוה בנתיב הטרנס־פסיפי מוכל בדרך כלל בדרך האוויר.

הפרויקט, אשר מצוי בשלביו הראשונים, מבוסס על גוף של צוללת ועשוי להגיע למהירות של עד 30 קשר. המתכננים יתוכננו להובלת 250 מכולות המובילות טען אוויר, עם קיבולת הובלה של 4 טון למכולה. בסה"כ תוכל האוניה להוביל 1,000 טון. התוכנית למעשה מיועדת להחזיר לספנות הקו את אותם מטענים, שעברו מספנות הקו להובלה באוויר.

היה מנוע
פנסים שש שש

הדרך להגיע למצב של ראות טובה היא בהקפדה על ישיבה נכונה, ניקיון השמשות, תקינות המגבים וניקיון וכיוונון המראות.

[illegible]

י. מושקוביץ

עמוס מנסדורף, אמש ממורמר בלוד — משהו לא מריח טוב לשלמה גליקשטיין (עם בתו) (תצלום: עוזי קרן)

מנסדורף נסער ונרגש בנמל־התעופה בלוד:

אני מפריע לנבחרת ולכן פרישתי סופית

ייתכן שבעוד שנתיים־שלוש יחזור ★ ביום חמישי ימריא לארה"ב ★ גליקשטיין: מוקדם להגיב על דברי עמוס מנסדורף ★ הרניק: אני מאמין שאותה נבחרת תמשיך גם בעתיד

מאת יצחק ויטסהוף

"המצב הרעוע ביני לבין הקפטן יוסף שטבהולץ קיים כבר למעלה משנתיים. לאחר יום משחקים אחד, כשפיגרנו 2:0, יצא הכל החוצה. עד הודו ניצחנו והביקורת הושתקה. אני לוקח אחריות, ולכן הודעתי על פרישתי מנבחרת הדייויס של ישראל" — דברים אלו אמר אמש עמוס מנסדורף, אלוף ישראל בטניס, עם שוב הנבחרת מהודו, שם הובסה 4:0 ע"י הנבחרת המארחת, והודחה מהמשך המשחקים.

מנסדורף הוסיף כי היתה שערוריה מבישה, שהוא היווה חלק מרכזי ממנה: "הואשמתי בפגיעה אישית בחברי לנבחרת: איני מסוגל לסלוח לעצמי על־כך, ולפיכך אני חייב להוציא את עצמי ממסגרת הנבחרת. אנסה להוכיח יכולתי בתחרויות אישיות ואשתדל לשפר את התנהגותי. כיום פרישתי סופית. איני מוכן לקחת אחריות כדי שאנשים יגידו כי אני פוגע בהם. אם אני מפריע לנבחרת, אין לי מקום בה".

"הצוות שמוביל את הנבחרת הוסיף מנסדורף הוא הטוב ביותר: אין לו תחליף. ואני הוא זה שמפריע. ייתכן שבעוד שנתיים־שלוש אשוב לייצג את ישראל בדייויס. הדברים שאני אומר באו לאחר הרבה מחשבה והגיון. מטרתי להוריד פרופיל, ולהתאמן חזק. ביום חמישי אצא לתחרויות בארה"ב ומקווה כי כולם ירגעו".

הבעיות לובנו

מנסדורף שהיה סוער ונרגש אמר בהמשך כי כל הבעיות בינו לבין חברי המשלחת לובנו וכיום כולם שוב חברים, כולל יוסף שטבהולץ.

שטבהולץ לא שב עם הנבחרת לישראל. הקפטן המשיך לחופשה באירופה, שתוכננה עוד לפני המשחקים נגד הודו.

שלמה גליקשטיין ציין את התנאים הקשים ששררו בהודו. "על הנייר היינו אולי טובים אבל התנאים היוו גורם מפריע. הסיבה העיקרית להפסד היתה היכולת הגבוהה של ההודים. יש לנו נבחרת טובה, שתוכיח עצמה בעתיד. יחד עם עמוס, שהוא השחקן מספר 1 בישראל, שחקן שאמור להביא 3 נקודות בכל משחק. אני מאמין כי עמוס ישוב בו מהחלטת הפרישה. מוקדם להגיב על דבריו של עמוס שהוא פורש. הוא הגיע להחלטה בעצמו. אמרתי לו את דעתי האישית ובשבועות הקרובים ישתנו דברים".

אין תירוצים

יו"ר איגוד הטניס, דוד הרניק הדגיש: "ספגנו מכה ניצחת: עדיין לא עיכלנו את גודל התבוסה; היו תנאים טובים ומשופרים: ההודים היו בשיאם, וזו הסיבה לכשלון".

על פרשת עמוס מנסדורף אמר הרניק: "הקפטן יוסף שטבהולץ השתמש בסמכותו להעניש את עמוס. מבחינתנו העניין סגור. עמוס אמר מה שאמר. איני רוצה לשפוט אדם בכעסו. עד המשחקים הבאים בדייויס, בינואר או פברואר, העניין יירגע ויישכח. אני מקווה ומאמין כי אותה נבחרת ששיחקה נגד הודו תמשיך לייצג את ישראל גם בעתיד. נשב בקרוב בצורה מסודרת, נפיק לקחים, אולם בפרשת מנסדורף לא יהיה טיפול נוסף".

בסיום הדגיש שלמה גליקשטיין כי אין לו כל כוונה לרשת את תפקיד קפטן הנבחרת כל עוד הוא שחקן פעיל: "אני מתכוון לייצג את ישראל עוד מספר שנים בדייויס. יוסי שטבהולץ עושה את עבודתו נאמנה ואין סיבה להחליפו".

אדגר ג'ונס יבוא בשבוע הבא למכבי ת"א

מאת יצחק ויטסהוף

אדגר ג'ונס יהיה, ככל הנראה, שחקן החוץ החדש של אלופת ישראל בכדורסל, מכבי ת"א. הוא יגיע ארצה בשבוע הבא.

ג'ונס, בן ה־31, מתנשא ל־2.08 מ' ויחליף במכבי ת"א את לי ג'ונסון, שעבר לשחק באיטליה.

ג'ונס לא שיחק בשנה האחרונה כדורסל. לפני־כן שיחק בשורות האן.בי.אי. בסאן־אנטוניו ובקליבלנד.

במכבי ת"א מבקשים לבחון את ג'ונס, בהגיעו לישראל, ורק לאחר־מכן להחתימו אם יגלה יכולת מתאימה.

סיני יצא לבוורן עם הסכם חתום

שם הקבוצה הבלגית שתבחן את דריקס נשמר בסוד

מאת נפתלי כדן

שני כדורגלני נבחרת ישראלים, משה סיני ואלי דריקס, המריאו אתמול לפנות ערב לבלגיה.

סיני יצא עם הסכם בהפועל ת"א שלפיו לא תצטרך בוורן הבלגית לשלם עבור שנת השאלה ראשונה, בעוד שלגבי דריקס הכל נעלם. סוכנו, אשר הרשקוביץ, שהוא גם סוכנו של סיני, שומר בסוד את שם הקבוצה בה יבחן דריקס. זאת מחשש להתערבות מכבי ת"א כדי לטרפד את הצטרפותו של הכדורגלן, אם אכן יעמוד במבחנים.

נודע עוד כי כמה קבוצות בלגיות מבקשות לבחון את דריקס.

השייטים נאים בהונגריה

השייטים הישראלים זכו במקומות מצויינים באליפות העולם במפרשיות מדגם 420, שנערכה באגם בלטון בהונגריה.

שי בכר ואלון דגן דורגו במקום הרביעי מתוך 80 מפרשיות. ניר רורן ושנטל סימו במקום השישי. גל יעקובוביץ ויוסי לוי מהפועל ינוסר — במקום ה־43.

באליפות השתתפו שייטים מ־18 מדינות, ובבכורה זכו האחים ברטה מצרפת.

אמריקנית בת 15 שברה שיא עולמי ב־800 חופשי

שיא עולמי בן תשע שנים נשבר אתמול על־ידי נערה אמריקנית בת 15. ג'ני אוונס הצליחה לשפר ב־2.18 שניות את השיא העולמי של האוסטרלית טרייסי וויקהאם, ב־800 מטר, סגנון חופשי, כשעברה בקליפורניה את המרחק ב־8:22.44 שניות.

השיאנית החדשה אמרה: "לא התכוננתי לשבור שיא עולמי, אך כשהקהל עודד אותי, בעיקר ב־300 המטרים האחרונים, התאמצתי ושחיתי בכל כוחותי: איני מאמינה שהצלחתי לשפר שיא כה ישן, ובהפרש כה ניכר".

שחיינית נוספת בת 15, אמי שאו, קבעה שיא אמריקני ב־200 גב — 2:31.15 דק'.

● מערב־גרמניה זכתה לראשונה באליפות העולם בסיוף בלוזאן, כשצברה 3 מדליות־זהב ו־3 מדליות־כסף, והקדימה את בריה"מ — 2 זהב ו־1 כסף. בסיכום הכללי צברה מערב־גרמניה 93 נקודות, והקדימה ב־10 נקודות את בריה"מ.

הברפלד: רק מזכירות מרכז הפועל

חיים הברפלד, יו"ר ההתאחדות לכדורגל בעבר, אמר לחברי ועדת המינויים, בעת שהגיש שלשום את מועמדותו ליו"ר ההתאחדות לכדורגל, כי רק אם מזכירות מרכז הפועל תקבל החלטה שהיא רואה בהצגת מועמדותו נסיון הדחה של שאול סוורי, היו"ר הנוכחי, הוא יקבל את החלטת המזכירות ויסיר את מועמדותו — ולא כפי שפורסם קודם.

כתבנו מוסיף כי הברפלד לא סומך כנראה על ועדת המינויים שבחרה מזכירות מרכז הפועל.

הקדטים חזרו ברן ובגיל

הקפטן רן בן־שמעון ומלך־השערים גיל ססספורטס היוו אמש מוקד בקבלת־פנים חגיגית בלוד בשוב נבחרת הקדטים המנצחת מהונגריה

מאת יצחק ויטסהוף

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל זכתה אמש לקבלת־פנים חגיגית בנמל־התעופה בן־גוריון בלוד משובה עם גביע מפואר, בו זכתה בטורניר כדורגל בין־לאומי שהתקיים בעיר טוקאיי בהונגריה.

ראשי ההתאחדות לכדורגל ובני משפחה באו להקביל את פני המנצחים הצעירים, שהעניקו כבוד רב לישראל, לאחר הנצחון במשחק־הגמר על מזרח־גרמניה 2:3, בדו־קרב בעיטות־11.

מי שהיה נרגש במיוחד היה המאמן אמנון רז, שאמר: "מי שלא שמע את נגינת התקווה בנוכחות כל הנבחרות שהשתתפו בטורניר, ושחקני מזרח־גרמניה שהפסידו נגדנו מספר דקות קודם־לכן, לא מבין את גודל ההישג. מייד לאחר השמעת ההימנון הלאומי שלנו באו אלי מאמן מזרח־גרמניה, לחץ את ידי ואמר: "הפתעתם אותי. יש לכם נבחרת מעולה. לא צפיתי שתציגו יכולת כה גבוהה".

אמנון רז ציין כי בשנת פעילותה של הנבחרת הוכיחה כי הנצחונות שהשיגה לא נבעו ממזל: "שיחקנו 16 משחקים בין־ארציים, ניצחנו בשישה ובשמונה סיימנו בתיקו. נוצחנו רק בשני משחקים. יש לנו נבחרת ראויה לשמה. הוכחנו כי עלינו על המפה".

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוורי, שהיה בין המברכים הוסיף: "שחקנים אלו הוכיחו כי יש לנו פוטנציאל. נבחרת הנערים קיבלה את מירב התנאים ופינוק רב, והחזירה בנצחונות. ההצלחה נותנת לנו כוח להמשיך. רוב השחקנים ימשיכו לנבחרת הנוער. ואילו המאמן אמנון רז יחל את עבודתו עם נבחרת הנערים החדשה "שכבר הוקמה, ושבעוד שנתיים תשתתף באליפות העולם".

גם סגנו של סוורי, עוזיקם מילצן, חילק שבחים לצעירים: "בקונגרסים הקרובים יופיעו ראשי ההתאחדות בראש מורם. בזכות הישגים הנפלאים".

ראש המשלחת להונגריה, מנחם אריאב, ציין את האווירה הטובה ששררה בין חברי המשלחת, למרות שהתנאים היו קשים: "אני מבקש לשמור על המסגרת של השחקנים, שהיוו את נבחרת הנערים. יש חומר מעולה. ההונגרים ביקשו שנשוב אליהם בשנה הבאה, וגם עם הפולנים יצרנו קשר. ההצלחה אדירה ועצומה."

קפטן הנבחרת, רן בן־שמעון אמר: "יצאנו במטרה לזכות בטורניר בהונגריה: ידענו כי זו המשימה האחרונה של הנבחרת במסגרתה הנוכחית. אני שמח שהצלחנו. אני מקווה כי כל השחקנים ימשיכו, יתמידו ויוכיחו כי הם שחקני כדורגל".

גיל ססספורטס מהפועל באר־שבע שנבחר כשחקן המצטיין של הטורניר והיה גם מלך־השערים, הצטנע: "עברה בי צמרמורת כאשר עמדתי לבעוט את בעיטת ה־11, שהעניקה לנו את הנצחון על מזרח־גרמניה. נסיתי לשחק את המשחק הרגיל שלי ואני שמח כי הצלחתי".

ראשי ההתאחדות לכדורגל עם הקדטים המנצחים, אמש בלוד: משמאל – המאמן אמנון רז, הקפטן רן בן־שמעון, ראש המשלחת מנחם אריאב, יו"ר ההתאחדות שאול סוורי, מלך־השערים והשחקן המצטיין גיל ססספורטס, מנהל הנבחרות דב שחר ומ"מ יו"ר ההתאחדות עוזיקם מילצ'ן (תצלום: עוזי קרן)

בסופר־קאפ:

באיירן — המבורג 1:2

מאת חיים שר, מיוחד ל"על המשמר"

שער נצחון בדקה ה־87 היקנה אמש נצחון לבאיירן מינכן, האלופה, על המבורג, מחזיקת הגביע — 1:2, בסופר־קאפ הגרמני בכדורגל.

הפולני של המבורג, אוקונסקי, קבע 0:1 להמבורג בדקה ה־39. ווגמן השווה כעבור ארבע דקות בנגיחת־ראש. שלוש דקות לסיום כבש ווגמן שער נצחון. שוער המבורג, שטיין, לא שלט בעצמו, הלם בפניו של ווגמן והורחק.

28 אלף צופים חזו במשחק בהמבורג.

בטניס הנשי:

ברה"מ — ישראל 0:3

ברית־המועצות גברה אתמול 0:3 על ישראל בסיבוב הראשון בגביע ההתאחדות הבינלאומית לנשים בטניס, בוואנקובר, קנדה.

בשורות הנבחרת הסובייטית מופיעה אלופת ווימבלדון לנערות, נטליה זבריבה.

קודם־לכן הצליחה ישראל להביס את נבחרת זימבאבואה — 0:3.

שטפי גראף עמלה קשות במשחקה מול הונג־קונג, כאשר יריבתה ויוואן הי זכתה במערכה הראשונה — 6:7, אולם הגרמניה ניצחה בשתי המערכות הבאות — 4:6 2:6.

צ'כוסלובקיה, עם מנדליקובה וסוקובה, ניצחה את שבדיה — 0:3, ובאותה תוצאה גברה ארגנטינה על שוויץ. יוגוסלביה — פולין 1:2, ניו־זילנד — ברזיל 1:2.

● קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה החלה אתמול באימוניה, בהדרכת מאמנה יוסי הררי. ב־2 באוגוסט ישוב ארצה שחום־העור, ג'ון פלאוארס, ואילו הזר השני טרם הוחתם.

שלזינגר חתם על חוזה לשלוש שנים

הפועל חיפה רוצה להחזיר את יוברט ופייגנבאום מארה"ב

מאת יוסף חכם

תקדים נקבע אתמול בספורט הישראלי כאשר חברה מסחרית קיבלה לידיה את הבעלות על קבוצה יצוגית, כולל הרווחים וההפסדים.

את התקדים קבעה "קבוצת שלזינגר", בבעלותו של איש־העסקים החיפני יעקב שלזינגר, שתנהל בשלוש העונות הקרובות את קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה. בכך הוסר סופית איום הפירוק שריחף על הקבוצה בחודשים האחרונים.

ההסכם בין מועצת פועלי חיפה ושלזינגר נחתם אתמול על־ידי מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן, ועל־ידי יעקב שלזינגר, שהוא בעליהן של חברת יבוא ויצוא למוצרי מזון ופלסטיק, חברה ליעוץ הנדסי וחברת פירסום.

לאחר החתימה אמר ורטמן: "לא קל לתחזק קבוצה יצוגית בישראל כאשר כמעט שאין גוף ממוסד התומך בה. ראינו קבוצות שקרסו באין מושיע. אני מודה כי גם הפועל חיפה היתה בשנים האחרונות, ובמיוחד השנה, במצב קריטי. שלזינגר התגייס למען הקבוצה והעמיד עצמו, ואת נסיונו בעסקים ובתחומים רב־גווניים כדי להמשיך לקיימה".

יעקב שלזינגר, בן 31, כדורעפן במכבי חיפה עד 1987, אמר לי: "אקים חברת ניהול שתנהל את הקבוצה ותצטרף לחברות האחרות של קבוצת־שלזינגר. אעסיק לשם־כך אנשים בשכר שיפעלו במשרד נפרד. אני יודע שהכדורסל בארץ אינו רווחי, אך יש לי יסוד להניח, בנוסף לכבוד, כי אפשר גם להרוויח. כמו בכל עסק יש סיכוי וסיכון. אם־כי במקרה זה, אלמלא האיכפתיות שלי להמשך קיום הקבוצה — ובלעדי לא היתה מתקיימת — אני מסופק אם הייתי לוקח את הדבר לידי רק משיקולים עסקיים".

לגבי יעדיו בהפועל חיפה אמר שלזינגר: "אני מקווה שבעונה השלישית נהיה אימפריה שתרוץ לאליפות. בינתיים, בשבר־הכלי שקיבלתי, אני מבקש רק להופיע בכבוד בגביע־קוראץ' ולהשתלב במשחקי הפליי־אוף".

כבר אמש, מייד לאחר חתימת החוזה, פתח שלזינגר בשיחות עם הכדורסלנים הישראלים, שחלקם מבקש להשתחרר, בהליכים משפטיים. המגמה היא להחתים כבר בימים הקרובים את רולאנד יוסטון; להשאיר בקבוצה את אבנר שפיטאו, שחתם באליצור רמלה, אך טרם עבר אליה, ולהחתים שני שחקני־חוץ ישראלים או מתאזרחים. בין המועמדים: מיקי ברקוביץ, המשהה עדיין את תשובתו; קיט בנט ושניים ששיחקו בעבר בארץ וחזרו לארה"ב רוברט יוברט מהפועל ירושלים ומייקל פייגנבאום מאליצור קרית־אונו.

את ברכתם לחתימה נתנו טלפונית יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ, ורכז הכדורסל בהפועל, איתן חפר.

שלושה הפסדים לקדטים ביוון

מאת יוסף חכם

נבחרת הקדטים של ישראל בכדורסל, עד גיל 17, שבה אתמול לארץ ממסע משחקים ביוון.

הישראלים נוצחו בכל המפגשים שקיימו. במשחק הראשון הפסידו לנבחרת הנוער של צ'כוסלובקיה (30:17): בשני לנבחרת הנוער של יוון (22:18), ובמשחק האחרון לנבחרתה הלאומית של יוון (31:19).

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
"מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 41/871 מגוש ע"י מר ע. אלראוף אבו ליל מישוב עין מאהל גוש 16940 חלקה 37.
מהות ההקלה: אי שמירת מרווחים מהגבולות.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית רח' כרמל 2/5 נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ישראל קניג
יו"ר הועדה

הודעת הוועדה המקומית לתכנון ובנייה, נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור בנייה ותוספת לבית קיים / בניית בית מגורים חדש על חלקה 37, בגוש 8328, רחוב עמק חפר. בחריגות: הקלה (0.2%) מרפסת בלבד) ויציאות לגג, 0.35 מ' בקו בניין אחורי.
את התכנית מס' 275/87, ת.ב. 6834, ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש במשך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
י. אלראי
יו"ר הוועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקווה
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ... בקשה להקלה, בגוש 6382 חלקה 73 ברח' שפירא מס' 21. לפי תוכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ג' בו מותר להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים. 137.5% בניה, חדרים על הגג בגרוות צדדי 3.6 מ' לפי ת"ב 29/1212.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 148.4% בניה.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 232 בגוש 7933 רח' עוזיא מס' 20 בחריגות מאושרות: הקלה: 11% בק.ק. כלבד 5.4% בריחת המבקשה. ת.ב. 1892
את התכנית מס' 226/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלראי, יו"ר הוועדה המקומית

חוק תכנון ובניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי ירוחם
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק תכנון ובנייה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה ירוחם, הופקד שינוי תוכנית הנקראת שינוי מספר 38 לתוכנית מפורטת: 101־03־26 ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי ההוראות, השינוי: א) שינוי משטח ציבורי לשטח למבנה ציבור ולדרך משולבת. ב) שינוי משטח למבנה ציבור, למשטח ציבורי פתוח, לשביל להולכי רגל ולדרך משולבת. ג) שינוי משטח מגורים, לשטח למבנה ציבור. ד) שינוי משטח לתכנון בעתיד למשטח מבנה ציבורי ולדרך משולבת ולשטח ציבורי פתוח ובכך ל: ליעור מגרשים, למבנה ציבורי ע"י חלוקה מחדש של השטח, ליעור שטח גישה לבניינים ומעברים להולכי רגל מתאימים. ליעור שטח דרך משולבת, חניות וחלוקה חדשה, ליעור שטחים ציבוריים פתוחים. לקבוע את האופי הארכיטקטוני של המבנים, קוי בנין, אחוזי בנייה וגובה. ואלה הם השטחים הכוללים בתוכנית: שטח בתוכנית: 18.445 דונם. גוש: 39537.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות האמורים הפתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התוכנית וכן וכאי לפי סעיף 100 לחוק רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות תוגש בכתב בפרוט והנמקות בלוויי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.
על החתום מטה
שלום רצינו, יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבנייה מחוז הדרום

מועצה מקומית ירוחם — מכרז פומבי
המועצה המקומית ירוחם מכריזה בזה על קבלת הצעות־הסעות תלמידים בחינוך לשנת הלימודים תשמ"ח.
פרטים, תוכניות וטפסי הצעה אפשר לקבל במשרד מנכ"ל המועצה בכל יום בשעות 9.00—12.00 תמורת תשלום של 10 ש"ח שלא יוחזר. רשאים להשתתף במכרז רק חברות הסעה מורשות להסיע תלמידים ועובדים במערכת החינוך עפ"י תקנות משרד התחבורה ואשר יש להן מספר כלי רכב מספיק להבטחת ביצוע הסעות בכל המסלולים אשר לגביהם הוגשה הצעת מחיר. על מגישי ההצעה לצרף המסמכים הרשומים מטה.
א. אישור מפקיד השומה או ממנהל המכס והבלו, או רואה חשבון שהוא מנהל ספרי השבונות. ב. אישור עוסק מורשה לצרכי מע"מ. ג. לצרף במעטפה נפרדת ערבות בנקאית לתקופה של 90 יום מיום הגשת הצעה על סך 5% מערך ההצעה. (עיקוב כספים מגיזבר המועצה לא תתקבל כערבות). ד. חוזה מפרט חתומים.
את ההצעות יש לשלוח בדואר רשום בלבד לפי הכתובת: המועצה המקומית ירוחם, ת.ד. 1, לשכת המנכ"ל.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא יום ו' י"ב אב תשמ"ז 7.8.87, בשעה 12.00.
אין המועצה המקומית חייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא.
בכבוד רב, ברוך אלמקיס, יו"ר המועצה

אילון חברה למלונות ובנין בע"מ
הודעה על אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה
ביום 18.8.87 בשעה 17.00 תתקיים במשרדה הראשי של החברה, ברחוב בן־יהודה 34 ירושלים, אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה.
על סדר היום:
החלטה בדבר הגדלת ההון הרשום של החברה בסך של 4,000,000 ש"ח מחולקים ל־4,000,000,000 מניות בנות 0.001 ש"ח ע"נ כ"א.
אם תוך חצי שעה מן המועד שנקבע לתחילת האסיפה הנ"ל, לא יהיה מנין חוקי תדחה האסיפה בשבוע ימים באותו מקום ובאותה שעה.
פנקס החברים של החברה יהיה סגור להעברות החל מיום 16.8.87 ועד תום האסיפה.
בעל מניות הרוצה להיות מיוצג ע"י מיופה כח יפקיד יפוי כח מתאים במשרדי החברה ברחוב בן־יהודה 34 ירושלים, 48 שעות לפני האסיפה.
בפקודת הדירקטוריון, איתן שמואלי, עו"ד

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת, הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת נת/14/401/א'/1".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7948, חלק מחלקה 7 (מגרש 134).
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד חלקה 134 משטח ציבורי פתוח לדרך.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3052, התשמ"ו, עמ' 2124 ובעתון בוקר "הצופה" מתאריך 16.3.86 ובעתון ערב "מעריב" מתאריך 27.3.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף "על המשמר" מתאריך 23.3.86 בשפה העברית.
שינוי תכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ר. שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

טלוויזיה

09.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 09.05 שעת כושר. 09.15 גברת פלפלת – מצופה שוקולד. 09.25 נחשון – סרט אנימציה. 09.30 הלב – פרק 25: להקת פפינו מתכוננת לנסיעה. 09.55 להקת הוורוד האחרונה – פרק ח'. 10.30 רואים שש שש – כל מה שרצית לצפות בו ולא ידעת ממי לבקש: בשידור ישיר בהנחיית קובי מירן, אורחים באולפן: חנה לסלאו וד"ר מינה צמח. 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 14.05 ישר ולענין – ילדתו של אבא. 14.20 נינג 1, 2, 3 – חיות בסכנת הכחדה. 14.50 המנורק בעירון חמשת המייל – פרק 13: כלב ושבו ג'ונסו. 15.40 מאתיים שניות למבואות ים מכמורת. 15.45 שעת כושר. 15.55 טוב טוב הגמר – פרק 3. 16.20 סיבובי קיץ. 17.00 ערב חדש – מנחה: אילנה דיין. 17.30 עולמו המופלא של וולט דיסני – המיה הרביעי: האגדה על שני הכלבים. שני כלבים אמיתיים הם גיבורי הפרק הזה. הצוענים מנהלים אורח חיים צועני – של נודים – ומשוטטים ברחבי הונגריה בחברת ידידם הצע. כגבורים אמיתיים הצעיים מבצעים בסרט להטוטים מרהיבים. 18.20 קטנטן – סדרת סרטים קצרים בהנפשה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 על ספרות ותרבות (ערבית). 19.00 עניני הגוף – סדרת תעודה. פרק רביעי – אור על העור (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 בצוותא – עם על עמי. אל עמי הוא ארגון המטפח את ערכי היהדות בשילוב ערכי הציונות וגם מגשר בין כל גוני הציבור דתיים וחילונים. 20.30 תצפית – בתכנית הערב: שיטה חדשה ומכשיר חדש שפותחו בארץ מאפשרים לטפל בבעיות בלוטת הערמונית (פרוסטטה) בלא ניתוח. זו בעיה של גברים, בעיקר אחרי גיל 50. עוד בתצפית – על מלחמה שמתנהלת בים נגד אויב אכזר, המאיים לפגוע בחיים שמתחת לפני המים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 מוקד. 22.05 סרט קולנוע – דידוי אסת. 23.50 פסוקו של יום. חדשות הלילה. 19.00 שיישאר בינינו – הורים (ערוץ 2) 19.30 תקציר משפט דמיאניוק (ערוץ 2) 20.00 תצפית (ערוץ 2) 20.10 בירור 2 – ריקודי סטפס לקול הג'ז (ערוץ 2) 21.15 פוס 2 (ערוץ 2).

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר – משירי אסתר ראב. 12.00 אמנים באולפן – אמנון ומיר, קלרנית, זוהר נייפן־פסנתר. וובר: מבוא נושא ווריאציות. לפבר: סונטה. הינדמית: סונטה. גרולו. טינה ווונטלה. רוסיני: פנטסיה. 13.05 בהאזנה נינוחה. 16.00 מוסיקה וינה – ז'ק הטו. רביעיה לכלי קשת רביעיית המאה ה־20. גבריאל איראני: אלף לסופרן, קלרנית, צ'לו ופסנתר. קלרמונט ספיר: סקוונצות לחליל. לקרן אנגלית לכנור וויולה וצ'לו. 18.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ים רשה"ס. ביזה: סימפוניה בדו מג'ור. רספיגי: סוויטה מס' 1 של אריות ומחולות עתיקים. פאול בן־חיים: מוטט שאו שערים ראשיכם. דבוז'אק: סימפוניה מס' 6 ברה מג'ור. 19.00 שעה עם... הינדמית. יצירות לכלי אחד. שניים ושלושה כלים. 19.00 מוסיקה אהובה עליכם – פליה: כוורנה עממית ספרדית. ברהמס: מחולות הונגריים לתזמורת. שופן: רונדו קרקוביאק לפסנתר ותזמורת. 20.05 מחזורי יצירות. סונטות וקונצונות. 20.57 פינת השיר. 21.00 ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1987 שידור חי מבית העם כפר בלום מ־26 ביולי עד 8 באוגוסט. קומאי. מבחר שירים מתוך אופ. 21. שירי אהבה ספרדיים לי"ג קולות ולפסנתר בארבע ידיים. רביעייה לפסנתר ולכלי קשת במי במול מג'ור. ברהמס: 2 שירים לאלט ויולה ופסנתר, חמישייה בפה מינור לפסנתר ולכלי קשת.

רשת א'

07.30 רדיו קל. 08.05 חוגה – עם בני הנדל. 08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצרפתית. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.06 בראש צעיר – מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 בעבי הקשת – עבריים מעורבים. 15.27 האוניברסיטה הפתוחה. 15.57 משפט דמיאניוק – שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 18.05 סיכום המשנה היומית. 19.20 פרקי היום בתנ"ך. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 חבר מאותו כוכב – תכנית היכרויות דיוונותיות בשידור חי – עורכת ומנחה מילכה לפני.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 בראש צעיר – תכנית לילדים ולנוער. 09.05 כוכבי הבוקר – עם הקומפוזיטור דהלה־שנטה. 10.05 כל צבעי הקשת " מגזין יומי. 12.10 אלף אלף בבית – עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום – חדשות ומומחים. 14.06 לראות או לא לראות – יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק – הוד והמר. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ – תכנית בבקשתך לשירים עבריים. 16.55 קראתי ספר – קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים " מגזין העסק והחברה. 18.05 יש שאלות – עורך ומנחה: איתן אלמוג. שידור חי מבית הבראה בית שפרינצק בנצרת. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 מוסף לענייני צבא ובטחון. 20.05 נמוקים ושקרים – מבחר שירים ביידיש. 22.05 מחפשים את המטמון – מנחה: מישה טימור. 00.16 נאו ועוד – עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת פרקים בהבינולוגיה – הכינן של מערכת החיסון ויטימת ההיברידיים. מרצה: פרופ' יהודה שנפלד. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי. 09.00 בוקר טוב ישראל. 09.00 פתוח – אורלי יניב ורוני לבוק כאורחים. 11.05 נבין לעכשיו – עם רפי רשף. 13.05 אחר אחר – להיטים עבריים עורכת ומגישה: שירה יורא. 14.05 יום יום דג'י עם אלי ישראלי וארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים – שירים עבריים. 16.51 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל – עם דן שילון, יעל דן ונוני סביר. 18.05 יער משודר – מגזין לענייני צבא ובטחון. 19.05 שירים עבריים. 20.05 לקראת גיוס – שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל. תכנית ששודרה בשידור חי עם ראש אכ"א האלוף נתן ויליני (ש.ח.ו). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת – פרקים בהבינולוגיה (ש.ח.ו). 22.00 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע " היום שהיה – עם ירון ויליניגר. 23.55 שיחת חצות – עם פרופ' צבי לם. 00.05 ציפורי לילה עם נתן דגנר ואני קויטנור. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל ב'

18.05 רדיו רדיו – עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבבים – לידע. משתתפי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות. עם מיטה מורד. 22.05 במסע הקסם הבכורי – עורך ומגיש: יואב קוטנר (ש.ח.ו). 23.05 קול הבג"ס הזה – עורך ומגיש: דני קרמן.

קולנוע

תל־אביב
9.10 .7.15 .4.30
אסתר: נשף הקלני 9.10 .7.15 .5
אילה: ילדים חורגים לאלוהים 9.10 .7.15 .1
בניינורה: אהבה כהלון האוה 9.10 .7.15 .5
גת: בלוז לחופש הגדול 9.15 .6.15 .3.15
גורדון: עיר הנשים 9.30 .7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.10 .7.15 .5
דרייב אין:
היפהפיה והיחפן 8.00
אהבה צעירה 10.00
הוד: הזוכבבל בטיכו 9.30 .7.15 .5
לוכיר הרש: בלוז לצעירים 9.30 .7.15 .4.30
זכית האביצים 9.30 .7.15 .4.30
ניזיואן תיאו: יהת של כוכן 9.30 .7.30
סינמה 1: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.30 .7.15 .5
סינמה 2: ביום הזעם וכיפת הרעם
9.30 .7.15 .5
פאר: לא שם זין 9.10 .7.30 .5
פאריס: כני בלו 9.30 .7.15 .2 .12
21.30 בחפשות את מר גודבר
רב חן:
חן 1: ברים לשבר אותי 9.30 .7.30 .5
חן 2: רונות קטנה ומקביסה 9.15 .7.25 .5
חן 3: אני והנוכרה 9.15 .7.40 .5
חן 4: הגוכל האורבת והבאהבת 9.15 .7.40 .5 .2.11
חן 5: אל תקרא לי לבן 9.15 .7.40 .5 .2 .11
שחף: ימי הרדיו 9.10 .7.00 .4.30
תל־אביב: 007 באזור הסכנה 9.30 .7.15 .5
תכלת: הרונית בעבר הפינה 9.15 .7.00 .4.30

רמת־גן
אואזיס: נשף הקלני 9.30 .6.40 .4
לילי: לא שם זין 9.30 .7.15
ארמון: הגוכל האורבת והבאהבת 9.45 .7.30 .5
רב־גן:
גן 1: קרוקודיל דנדי 9.40 .7.20 .5
גן 2: בלוז לחופש הגדול 9.40 .7.20 .5
גן 3: אני והחברה 9.30 .7.10 .5
גן 4: ימי הרדיו 9.15 .4.15

ירושלים
אדיסון: 007 באזור הסכנה 9.30 .7.15 .4.30
אורנע: נשף הקלני 9.15 .4.30
בית אגרון:
נדון בנוי־יורה 16.00
הקוסם מארץ עוץ 17.30
זכרונות אהבה כפירנצה 19.30
התפוז הבכני 21.30
שייר 24.00
בסיר: ימי הרדיו 9.30 .7.00 .4.00
אירנילה: הגוכל האורבת והבאהבת 9.15 .7 .4.30
מיטשל: לא שם זין 9.00 .7.00
כבחיר: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 .7.00
הביבה: סיור לרגל שיקוצים
אייזין
אור 1: בחצב השעון 9.30 .6.30 .4
אור 2: נהדגי התיק 9.00 .7.00 .4.30
אור 3: כני בלו 9.00 .6.30
אור 4: בלוז לצעירים 9.00 .7.00 .4.30
עדן: הזוכבבל בטיכו 9.00 .7.00 .4.30
תיאטרון ירושלים:
שיחות נירובלבות 21.15 .18.45

חיפה
אורה: מיטתי פראי 9.15 .7.00 .4.30
חן: נשף הקלני 9.00 .6.45 .4.30
עצמון 1: ימי הרדיו 9.15 .7.00 .4.30
עצמון 2: הזוכבבל בטיכו 9.30 .7.15 .4.45
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים
9.15 .7.00 .4.30
רון: 007 באזור הסכנה 9.00 .6.30 .4
אמפי: אהבה צעירה 9.15 .7.00 .4.30
אירלה: שיחות נירובלבות 9.15 .6.45
רבן: איר המחתרים לא שם זין 9.15 .7.00

נתניה
שרון: לא שם זין 9.15 .7 .5
כנמגדייל: בלוז לחופש הגדול 9.15 .7 .5

חולון
סבייה: 007 באזור הסכנה 9.10 .7.15 .5
ביתר: הגוכל האורבת והבאהבת 9.10 .6.00 .4.00
ארמון: לא שם זין 9.10 .7.30 .5

בת־ים
עצמאות: קוטנובן 9.30 .7.15 .5

הרצליה
היכל: ילדים חורגים לאלוהים 9.10 .7.15 .5.00
ת"א ב'ה 21.10 .19.00

באר־שבע
חן: ילדים חורגים לאלוהים 9.30 .7.30 .4.30

פתח־תקווה
היכל 1: 007 באזור הסכנה 9.30 .7.15 .5
היכל 2: אסקימו לימון — אהבה צעירה
9.30 .7.15 .5
היכל 3: הזוכבבל בטיכו 9.30 .7.15 .5

עפולה
בית־חן: הזוכבבל בטיכו 8.30

רעננה
אורות: אסקימו לימון — אהבה צעירה
9.00 .7 .4.30

גבעתיים
הדר: 007 באזור הסכנה 9.30 .7.15 .4.30

ראשון־לציון
רון 1: אסקימו לימון — אהבה צעירה
9.30 .7.15 .4.30
רון 2: הזוכבבל בטיכו 9.30 .7.15 .4.30

כפר־סבא
בית בילו: סיגחו פראי 10.00 .8.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
יום ד', 29.7
21.00 מירלה אפרת:

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 29.7 בשעה 19.00
"שבת לטירוף"
בשעה 20.30
"רכוש נטוש"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים גני בת־ים — הבונים 3.
חולון אהרון — הופיין 52.
ירושלים ג'בנט — הארי 12.
נתניה הגנן — שד' וייצמן 13.
פתח־תקווה אסותא — ברון הירש 21.
רמת־גן יהלום — קריניצי 61.
תל־אביב ריינגוף — ריינגוף 132. קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה הנשיא — שד' הנשיא 31.
רחובות כללית — בני משה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקווה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש איכילוב תל־אביב־יפו — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקווה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית, ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקה — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות לבקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק — ילדים, הדסה ע"כ — פנימית, נשים, כירורגית, עיניים, הדסה ה"צ — אורטופדית, ביקור חולים — א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
הבוקר יבסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433100.

ער"ן — אוזן קשבת בטלפון
לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02־241558
ת"א — 241 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־229488 (11.00—20.00)
גליל מערבי — 04־922232
קו פתוח לנערים במצוקה: בימי ב' ו־ה' — טל. 222752.
"קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221880 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות הרפואית לשיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—24.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49. טל' 294649.
בחיפה: ... פתוחה כל יום ... טל' 521566.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 5 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03־385822, 03־294969.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מטרדים
מוקד עת"א למטרדים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, בת־ים — טל' 781111. ... 101. טל' 08־221022; עפולה — ... נהריה ... באר־שבע — טל' 057־74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'—ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'—ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.10, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.10, 7.10, 8.30, 10.00, 11.10, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'—ה': 6.10, 9.05, 10.40, 14.15, 16.15, 18.18. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

טלקס

● בתי הזיקוק עברו לדלק דל־גופרית

תנאי מזג האוויר הקשים הפוקדים את הארץ מונעים פיזור של מזהמים הנפלטים מארובות מפעלים. בתי הזיקוק לנפט בחיפה עברו לשימוש בדלק דל־גופרית מאז יום רביעי האחרון, בו החל גל החום מחשש לחריגות בתקני זיהום האוויר.

במקביל לכך הודיע בתי הזיקוק, כי מתקני המפעל לזיקוק מטען דלק דל־גופרית הופעלו לזיקוק הדלק שהגיע בימים אלה לארץ במטרה להגדיל את המלאי בבתי זיקוק ובחברת החשמל.

יצויין, כי עלותו של הדלק דל־הגופרית גבוהה בכ־30 דולר לטונה מעלותו של דלק רגיל.

יואב אביב

● סורק בטחוני לרכב משווק בישראל

חברת „מגא אלקטרוניקס" החלה לשווק מתקן לסריקת מערכת החשמל ברכב ובכלי שיט באמצעות שלט־רחוק. כך נמסר אתמול במסיבת עתונאים עם בעל החברה.

המתקן מיוצר בהונג־קונג לפי פטנט אמריקני.

המתקן מופעל ע"י שלט רחוק ממרחק עד מאה מטר. בזמן הלחיצה נעשית בדיקת המערכות תוך 14 שניות. בתום הבדיקה מהבהבים אורות החנייה של המכונית. אם נתגלתה תקלה מופעל מיד מנגנון התרעה.

המכשיר גם בודק אם חובר מתקן חבלה כלשהו למערכת החשמלית של הרכב ומתריע על כך מיד.

מנהל „מגא אלקטרוניקס", רון פקס, אמר, כי ניתן להרכיב על המערכת מתקנים לשמירה מפני גניבה. התנעה מרחוק לרבות הפעלת המזגן ברכב. מחיר המתקן 669 ש"ח.

יוסף שמי

„הוא לא נתן לי לראות את גרושתי ולכן רצחתי אותו"

אמר החשוד ברצח גיסו לשעבר שהסגיר עצמו למשטרה באמצעות מערכת „מעריב"

מאת כתבנו לענייני פליליים

תושב תל־אביב יוסף (טומי) הרמן בן 61 נרצח אתמול בשעות הבוקר בדקירות סכין. גיסו לשעבר, החשוד ברצח, הסגיר עצמו למשטרה באמצעות מערכת „מעריב".

סמוך לשעה 9.30 בבוקר התקבלה הודעה במוקד משטרת מחוז תל־אביב על אדם שנדקר בכל חלקי גופו ברחוב קריית־ספר 9 בתל־אביב. ניידת משטרה שהגיעה למקום וניידת מד"א מצאו את האיש מוטל ללא רוח חיים. התברר כי הוא נדקר בסכין.

שכנה ששמעה צעקות מכיוון הבית הזעיקה את המשטרה ואת מד"א. „שמעתי צעקות, יצאתי מהחנות. פתאום ראיתי אותו שותת דם כשהוא צועק הצילו, הצילו. הוא החזיק את ראשו בידיו. קראתי למשטרה ולמד"א. הוא הלך כמה צעדים והתמוטט", אמרה השכנה.

זמן קצר לאחר מכן הגיע החשוד ברצח למערכת עתון „מעריב". הוא החליף את בגדיו המגואלים בדם בשירותים של סניף בנק סמוך ונכנס למעבדת הצילום של העיתון כשהוא מסביר בבלבול מה רצונו. אחר־כך אמר שהוא רצח את גיסו לשעבר.

„הוא לא נתן לי לראות את גרושתי ולא את הילד תשע שנים, ולכן רצחתי אותו". הילד שעליו מדבר החשוד ברצח הוא בן 26. התברר כי הוא גרוש כבר שנים רבות והוא האשים את הנרצח בגירושין ובכך שאינו רואה את בנו.

בעתון צילמו אותו מדגים כיצד הוא רצח את הרמן בחמש דקירות סכין. המשטרה הגיעה למקום ועצרה אותו.

הנרצח היה רווק שחי כגפו ועבד בעבודות מזדמנות.

גופת הנרצח ברחוב קריית־ספר בתל־אביב (צילום: משה לשם / „ישראל סאן")

מסקנות חקירת מותו של חייל: שיקול דעת מוטעה של מפקדים

צה"ל סיים את חקירתו בפרשת מותו הטראגי של החייל ארז שיטרית מטבריה, שעפ"י טענת המשפחה לא טופל כראוי לאחר שנטל מג"ים צבאי, נחבל בראשו קשות ובמקום שיועבר לבית־החולים הועבר לבסיס לחדר בידוד. בנוסף לכל זה לא הוכר כחלל צה"ל ולא הוקמה על קברו מצבה.

תיק החקירה בפרשה זו הועבר לטיפולו של הפרקליט הצבאי הראשי, תת־אלוף נכה, וזה — לאחר שעבר על כל חומר החקירה של המשטרה הצבאית — הגיע לכמה מסקנות, שבהן נאמר בין השאר, שהשתלשלות האירועים במקרה זה יש בה משום הפרת חוק ושיקול דעת מוטעה של מפקדים. בשלב זה הוכרה המשפחה כמשפחה שכולה וכבר הוקמה מצבה על קברו של ארז שיטרית והמשפחה תזכה בכל הטיפול שמקבלות משפחות שכולות. יתירה מזו, אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד, שהאירוע קרה בפיקודו, העמיד לרשות המשפחה קצין שיסייע לה בכל בעיה שבה יתקלו.

ראשיתו של המקרה ב־7 באפריל השנה. ארז נדרש על־ידי מפקדיו להתייצב לשמירה בבסיסו ואולם הוא ברח מהבסיס לשדות בסביבה, בנסיון להתחמק מביצוע הפקודה.

מפקדו הישיר, קצין בדרגת סגן, ורס"ר במחנה, עלו על ג'יפ והחלו לרדוף אחריו. במהלך המירדף הצטרף אליהם ג'יפ משטרתי. לא הרחק מהבסיס לכדו השניים את החייל והעלו אותו על הג'יפ הצבאי. תוך כדי נסיעה, מסיבות שטרם הובררו, נפל ארז מהג'יפ ונחבל בראשו.

„עושה הצגה"

עד ראייה לתאונה היה בעל קיוסק סמוך, יהושע חבר. הוא רץ למקום התאונה והפציר בשני הקצינים להעביר את החייל לבית־חולים, אך אלה דרשו ממנו להסתלק וטענו שהחייל „עושה הצגה". בעל הקיוסק לא נרתע וביקשם להזמין אמבולנס מתחנת מד"א בטבריה. באמצעות הקצין התורן מהבסיס הצבאי. הקצינים הבטיחו להזעיק את האמבולנס וגם יצרו קשר עם התחנה.

החייל הפצוע, שעיניו היו מזוגגות וניכרה פגיעה קשה בראשו ובגבו, חש ברע והועבר בג'יפ לחדר בידוד בבסיס. לרופא שהיה בבסיס לא דווחו פרטי המקרה ומשום כך לא היה יכול לטפל כראוי בחייל, שמצבו הלך והחמיר. אביו של החייל הוזעק לבסיס כדי לקחת את בנו להתאוששות וכששמע מהחיילים גירסה לא נכונה של המקרה — סטר לבנו בכעס על שהתרשל בתפקידו, לאחר מכן העביר אותו כדי שינוח בביתו.

בשעות הערב של אותו יום, כאשר שכב ארז במיטתו בביתו, הבחינה אמו בפגיעה בראשו וסימני דם. שניות ספורות לאחר מכן איבד את ההכרה וזו לא שבה אליו עוד.

ההורים המבוהלים הזעיקו אמבולנס שהעביר את החייל לבית החולים פוריה ומשם הועבר במסוק לבית החולים רמב"ם ובעבור חמישה ימים מת.

בעקבות חקירת המקרה על־ידי צה"ל יש לצפות שהמעורבים בפרשה יתנו את הדין. (עתים)

צולל נפצע בחוף חיפה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

צולל תושב חיפה נפצע אתמול בעת שעלה מעומק הים במהירות. הוא מאושפז בבית־החולים „רמב"ם" במצב בינוני.

ספינת משמר החופים הבחינה אתמול סמוך לשעה 2 אחה"צ בזיקוק מצוקה שנורה מלב מפרץ חיפה. הספינה יצאה לאיזור ממנו נורה הזיקוק וגילתה דייג ובנו שצללו בים. הבן אהרון ניזרי בן 28 עלה מעומק הים במהירות ונפגע כתוצאה מהפרשי לחצים. צוות משמר החופים העלה אותו על הספינה והעבירו לבית־החולים „רמבם".

זכו בגורל

בהגרלת הלוטו מס' 30/87 שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 2, 4, 7, 8, 32, 36 והמספר הנוסף הוא: 41.

„מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג', קול ישראל, 28.7.87

1. אצל הדודה והדוד – דני סנדרסון
2. צומת דרכים – יזהר כהן
3. באת מאהבה – יהודית רביץ
4. כמעט סתיו – גידי גוב
5. סרט בשחור לבן – אילנית
6. מחוזות האהבה – ירדנה ארזי
7. שיר מדבר – רמי קלינשטיין
8. כל החלומות – נועה ואריק לביא
9. קריאה לעזרה – קו 8
10. שלח לי מלאך – משינה
11. אהבתי אותך אז – סי היימן ולהקת מקומית
12. הרכבת כבר עברת בתחנה – אסתר שמיר
13. אחת מתבוננת – אריק סיני
14. תחת ירח ערבי – ריטה
15. היום האחרון לבצורת – דורית ראובני
16. עוד תראה אותי – אילנה אביטל
17. אל תעשו חשבון עלי – אבי טולדנו
18. קשה בלילה – חראלה בר
19. בקצב הזמן – נאוה ארבל
20. כל עוד – בועז שרעבי
21. תגידי אש – תגידי מים – מאיר בנאי
22. הכרזת מלחמה – אדם
23. שלל רב – גידי גוב
24. אחרת לא הייתי שר – חנן יובל
25. תל־אביב אינה מודאגת – להקת הנח"ל
26. הולכת את מעימי – נעה גולדברג ויואב צפיר
27. לא נרדמת תל־אביב – דני רובס
28. טוב שיש חברים – שוקי שוקי
29. שיר בתנועה – רוני תורגמן
30. תורת עבודה – יוסי מארי

חדשים לשיפוטכם

31. שיר בדואי – מתי כספי
32. ככה – צולי
33. לילה תל־אביבי – מולי שי
34. יום פראי – דפנה ארמוני
35. עוף גוזל – אריק איינשטיין
36. ספינת החלומות – בני ברמן
37. תמונות – אדם

לכבוד:
„מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם:
כתובת:
מיקוד ______ תאריך ______

בפלילים

נלכדה כנופיית פורצים בעלת הספק פורה

מאת כתבת „על המשמר" לעניינים פליליים

משטרת מרחב איילון עצרה כנופיית פורצים שהתמחתה באיתור ובסיווג קורבנותיה והיתה בעלת הספק פורה בפעילותה הפלילית.

עד כה פוענחו 90 תיקי התפרצויות לבתי דירות באיזור חולון ובת־ים ועשרה תיקי גניבות רכב. נעצרו ששה חשודים תושבי חולון ועזה בני 19 עד 25.

חקירת הפרשה החלה ב־14 ביולי כאשר שני פורצים למפעל לבגדים של „אופנת ברגר" ברחוב הצורף בחולון נתפסו „על חם" על־ידי אנשי הסיור של תחנת חולון. הפורץ השלישי נמלט במכונית מסוג „פיאט" כשבתוכה הסחורה. למחרת הוא נעצר והובהר שהרכב נגנב מבעליו לאחר שדירתו נפרצה ומפתח הרכב נגנב. חקירתם של השלושה הביאה לפיענוח עשרות פריצות.

התברר, כי הכנופייה נהגה לפרוץ לדירות לאחר שאיכנה את קורבנותיה מראש. הם נהגו לפרוץ רק לדירות שבקומה השנייה ומעלה, בהנחה כי שוכני דירות קרקע הם חסרי אמצעים ואין טעם לפרוץ לדירותיהם.

חברי הכנופייה התפצלו לזוגות ונהגו לקחת מהדירה את מפתחות הרכב של בעלי הבית ולגונבו ביציאתם כדי להוביל בו את הרכוש שנגנב. הם פרצו בממוצע שש דירות ביממה.

חלק מהרכוש שנגנב נתפס והועבר לבעליו. כמו כן נתפשו שני אקדחים, פנקסי צ'קים ורכוש נוסף.

במקרה אחד גנבו מדירה 50 אלף ש"ח והמשיכו לדירות אחרות. החשודים הם ארז פרטוש בן 22, דורון רלרלי בן 21, משה ברקת בן 22, רון דולינגר בן 23, רונן בן 22 — כולם מחולון ודרה מוחמד בן 25 מחאן־יונס.

נעצרה חשודה בהטרדת נשיא ביהמ"ש העליון

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

תושבת חיפה בת 43 החשודה בהטרדת נשיא בית־משפט העליון, מאיר שמגר, נעצרה אתמול ואושפזה להסתכלות פסיכאטרית בהוראת בית־משפט השלום בחיפה.

בא־כוח המשטרה אמר, כי החשודה נהגה להשאיר מכתבי איום בפתח ביתו של נשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר ולהתקשר טלפונית לביתו. הוא טען כי החשודה מתנהגת בצורה לא רציונלית ולפיכך ביקש להאריך את מעצרה לצורך הסתכלות.

השופט דם סכיר הורה לעוצרה למשך 10 ימים לצורך הסתכלות בבית־החולים לחולי נפש בטירת־הכרמל.

בעל ואשה חשודים בניהול תחנת סמים

מאת כתבת „על המשמר" לעניינים פליליים

בעל ואשה נעצרו שלשום כחשודים בניהול תחנה לממכר סמים בביתם ביפו.

בלשי מפלג הסמים מהיחידה המרכזית בתל־אביב התחקו זמן רב אחר תכנת הסמים בבית שברחוב יפת ושלשום בערב החליטו לפעול בגלוי והגיעו לדירה.

התברר, כי מירווח שבין הפלדלת לרצפת הדירה שימש כנתיב להעברת הסם וקבלת הכסף תמורתו.

הבלשים עצרו את בעל הדירה בן 40 ואת אשתו בת 27. כמו־כן נעצר חשוד נוסף בן 27 מיפו שהיה בדירה. בעציץ בתוך הדירה נתפסו 10 גרם אופיום ו־10 מנות הרואין מוכנות לשיווק נתפסו על הרצפה.

מהחקירה התברר, כי הקונים היו מגיעים לדירה, דופקים על דלת. הפלדלת שלא היתה נפתחת, מעבירים במירווח שבין הדלת לרצפה כסף ומקבלים תמורתו סם.

לשאול ולמשפחה
אתכם באבלכם במות האם
אמא זיגל
ההלוויה בקיבוץ יקום ב־29.7.87, בשעה 17.00
חברי קיבוץ יקום

לחברנו דוד לב
אתך באבלך הכבד במות האם
מרים לב
ההלוויה התקיימה ביום שני בחיפה
קיבוץ נירים

לחוה, למשפחה ולקיבוץ הזורע
אתכם באבלכם במות האב
יהודה
בית סאסא

הסוכנות מסרבת לממן הסדר חובות המושבים מתקציבה

ההנהלה הציונית מבקשת מוועדת הכספים לשקול מחדש עיקרי תוכנית הסיוע

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

ההנהלה הציונית הביעה אתמול התנגדות להצעת האוצר שאושרה בוועדת הכספים של הכנסת, כי כספי מחיקת חובות המושבים בבקעת־הירדן ורמת־הגולן יבואו מתוך תקציב החטיבה להתיישבות בסוכנות.

ההנהלה הציונית עומדת על דעתה, כי הכספים המיועדים למחיקת החובות יבואו בנוסף לתקציב הפתוח והפעולות הרגילות של המחלקה להתיישבות.

לדעת ההנהלה הציונית, משמעותה של הצעת האוצר היא הפסקה מוחלטת של פיתוח ישובים וקליטת תושבים חדשים בבקעת־הירדן ורמת־הגולן.

לדברי ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות, נסים זווילי, הריבית ששילמו המתיישבים במשך 3 חודשי המשא־ומתן בוועדת הכספים גדולה מהיקף הגדלת הסיוע שעליו החליטה ועדת הכספים לאחרונה.

ההנהלה הציונית תובעת מוועדת הכספים לשקול מחדש את עיקרי הסיוע למושבים תוך קביעת קריטריונים התואמים את תוכנית השיקום הכוללת.

שינוי תוכנית רביד

כהתייחסו לסירובה של ההנהלה הציונית להשתתף בהסדר עליו החליטה ועדת הכספים של הכנסת לגבי מחיקת הסכום הנוסף בהסדר הסיוע עם המושבים אמר יוחנן (ג'ונרי) דניאל, מזכיר תנועת המושבים, כי ועדת הכספים שינתה את הסעיף המרכזי בתוכנית רביד שאמר: „החזר חובות — מחיקה ופריסה בהתאם ליכולתו של החבר במושב.

ועדת הכספים, הטעים, החליטה למחוק ללא הבחנה את החוב למפעלים והארגונים המושביים. פירוש הדבר שבעלי היכולת יסתלקו מן התוכנית והחלשים יישארו ללא כסף למחיקה. בתוכנית המקורית של רביד מדובר על מחיקת 320 מיליון שקל. ועדת הכספים החליטה למחוק עוד 100 מיליון שקל. אם רוצים למחוק את החוב של המפעלים והארגונים ושל חברי המושבים דרושים למעלה מ־600 מיליון שקל. לפיכך נשארים 220 מיליון שקל ללא כיסוי. נטל כספי כבד שיפול בחלקם של החלשים.

„אנו דורשים להחזיר את הסעיף המרכזי בתוכנית רביד, דהיינו: שהמחיקה תהיה בהתאם ליכולתו של חבר המושב", אמר ג'ונרי דניאל.

הוא הוסיף, כי לסוכנות יש בעיה: היא לא יכולה לתת כספים לכל דיכפין, אלא אך ורק למי שזכאי לתקציב הסוכנות. פירוש הדבר לתת רק לחברי המושבים החלשים בעלי זכאות במסגרת תקציב הסוכנות. מכאן התנגדותה להחלטת ועדת הכספים של הכנסת.

חישוב שכר המינימום שונה בעקבות פניית ההסתדרות לביה"ד לעבודה

מאת כתבנו לענייני עבודה

תביעה שהגיש לפני כשבועיים האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות נגד המדינה בבקשה, כי בית־הדין האזורי לעבודה בתל־אביב יורה למדינה שלא לכלול את תוספת הוותק בחישובי השכר לצורך תשלום שכר מינימום. הניעה את המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יצחק אליסוף להודיע אתמול לוועדת העבודה של הכנסת, כי המדינה מתקנת את הפרשנות שנתנה לחוק שכר המינימום. ולפיכך תוספת הוותק לא תיכלל עוד בחישוב השכר לעניין זה.

באגף לאיגוד מקצועי הובעה אתמול קורת רוח מהתפתחות זו, שמשמעותה המעשית היא, כי עובדים רבים ברמות השכר הנמוכות שלא זכו לכל תוספת שכר עם כניסת חוק שכר המינימום לתוקפו, בשל הפרשנות שנתן האוצר לחוק, ייצאו עתה נשכרים ויקבלו תוספת לשכרם.

נציגי ההסתדרות הודיעו, כי לאחר שתוקן המעוות תבטל ההסתדרות את התביעה שהגישה לבית־הדין.

כתבנו מציין, כי היה זה ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) שהעלה לראשונה את הנושא. עקב פעילותו בעניין החלה גם ההסתדרות בפעולה לתיקון המצב.

אתמול הודיע המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יצחק אליסוף, לח"כ יאיר צבן, כי נענה לפנייתו מלפני חודש וקבע, כי שכר המינימום לא יכלול את תוספת הוותק. בכך נדחתה עמדת האוצר, שבחישוב בשכר המינימום עד כה הכליל את תוספת הוותק בחישוב השכר.

ח"כ צבן פנה לשר־העבודה־והרווחה, הממונה על ביצוע חוק שכר מינימום, ותבע לפעול על־פי פירושו של היועץ המשפטי לא רק בשירות הממשלתי, אלא בכל מגזרי המשק — העסקי והציבורי כאחד.

קיסר: הממשלה מדברת על מנגנון מנופח וממשיכה לקבל עובדים

המו"מ על השכר במגזר הציבורי מתחדש היום

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים וכתבנו לענייני עבודה

המו"מ על השכר במגזר הציבורי בין האוצר להסתדרות יתחדש היום. הנושא העיקרי על סדר היום יהיה קיצור שבוע העבודה והתנאים שיתלוו למעבר לחמישה ימי עבודה.

גורמים באוצר מעריכים שהמו"מ יימשך עוד שבועות אחרים, אך מצפים שניתן יהיה לסיימו במהלך חודש אוגוסט. באוצר אף חוששים מפני מדד גבוה של חודש יולי, שיפורסם ב־15 באוגוסט ושעלול יהיה להקשיח את עמדות ההסתדרות.

מזכיר ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, אמר אתמול בתגובה לדבריו של שר־האוצר משה ניסים באסיפה הכללית השנתית של התאחדות התעשיינים בהם הגדיר את ההסתדרות כאגרסיבית ומיליטנטית, כי עברו שלושה חודשים מאז פג תוקפם של הסכמי השכר הקודמים במשק ואיש לא יוכל לטעון נגד ההסתדרות שהיא נהגה בחוסר אחריות או בפזיזות. „ודאי שאנחנו רוצים לייצג את שולחינו, אבל הדאגה למשק ואנחנו לא פחות אחראים מהאוצר. לכן הצענו לממשלה להאריך את הסכם יציבות המשק כדי שגם אם שר־האוצר לא רוצה לפרק את המסגרות של התקציב, לא יעשו זאת השרים האוצרים בשנת בחירות."

מזכיר ההסתדרות העיר, כי דברי השר ניסים נועדו להפיס את דעתם של המעסיקים מארחיו באותו אירוע ואמר, כי גם ההסתדרות מקבלת את הסעיפים בהחלטת הממשלה המדברים על מעבר לשבוע עבודה בין חמישה ימים בהדרגה, בלי שתהיה פגיעה בתפוקה ובלי שיפגעו השירותים לציבור.

באשר לטענת שר־האוצר כי מספרם של עובדי המדינה גדול מידי אמר קיסר, כי אף עובד לא התפרץ אל תוך משרד ממשלתי כדי לעבוד שם. ההסתדרות, הטעים המזכ"ל, מציעה לממשלה לנצל את העובדה שמדי שנה יש תחלופה טבעית של כחמישה אחוזים בשירות המדינה כשיעור של כחמישה אחוזים. אם תספוג הממשלה רק מחצית מהתקנים המתפנים, תוכל לצמצם את השירות בלי לפטר אף לא עובד אחד.

„אבל בעוד הממשלה מדברת בעד המנגנון המנופח היא עצמה ממשיכה לקבל עובדים", אמר קיסר והוסיף, כי „לנוכח העובדה שהשכר המשולם היום בשירות המדינה אינו פרנין, אין ספק שאפשר יהיה גם לעודד פרישה מרצון של עובדים רבים."

רפי סוויסה מואשם בהדחת עדים כדי לבדות אליבי לבנו

מאת כתבת „על המשמר"

משפטו של רפי סוויסה, נציב שירות בתי־הסוהר לשעבר, המואשם בהדחת עדים, ייפתח בעוד כחודשיים אחרי הפגרה של בתי המשפט.

אתמול הוגש כתב־אישום בבית־משפט השלום ברחובות.

בכתב־האישום הכולל 15 סעיפים נטען, כי רפי סוויסה הניע את כלתו ורד ואת אמה חיותה טל למסור הודעות שקר בחקירה במשטרה על מנת ליצור לבנו דוד אליבי לשעות אחר־הצהריים של ה־26 בפברואר 87, היום שבו הוחשד בביצוע התפרצויות לשלוש דירות ברחוב מוסקוביץ 18 ברחובות.

בכתב־האישום נטען עוד, כי ב־21 ביוני בשעות הערב נפגש הנאשם עם ורד בביתה של רות (בתו של סוויסה) במזכרת בתיה והעלה נושא מעצרו של דוד. הנאשם שוחח עם ורד בנוגע לתנועותיו של דוד בנו בימים שקדמו לברית המילה. במהלך השיחה הניע הנאשם את ורד שבחקירה המשטרתית תמסור אליבי למעשיו של דוד בתאריך 26 בפברואר ותעיד שביום זה אחר הצהריים נסעה עם אמה ודוד לאולמי „פאר" ביבנה ואחר כך נסעו שניהם לחנות „כמבי" בתל־אביב לקניית מוצרים שונים לתינוק וחזרו הביתה בשעות הערב. הנאשם, נאמר עוד, הניע את ורד למסור הודעת שקר למרות שנאמר לו מפורשות על־ידי ורד כי חיותה לא התלוותה לדוד בנסיעתו לחנות „כמבי" ולמרות שלא ידע באיזה תאריך ערך דוד את הקניות.

מצב הילדה שראשה נחפף ב„מילינור" מוסיף להיות אנוש

מאת כתבת „על המשמר"

משרד־הבריאות פנה למשטרה בבקשה לסייע ולחקור כיצד הגיע התכשיר „מילינור" נגד כינים לראשה של הילדה הערביה בת ה־9 אלחן ג'יהאן בת כפר מאיזור רמלה־לוד. כמו כן ביקש משרד הבריאות לבדוק אם יש במאות נוספות של החומר הרעיל, בעיקר בשטחים.

אבי המשפחה מסר, כי התכשיר ניתן על־ידי קרוב, משפחה שהגיע מרצועת־עזה, על התכשיר כתוב ונוצרת יוגוסלבית.

הד"ר יעקב קט, סגן מנהל בית־החולים „אסף הרופא", אומר, כי החומר הרעיל שהיה בתכשיר „מילינור" הוא לינדן. לדבריו, הילדה הגיעה במצב אנוש לבית־החולים ביום ששי בצהרים. היא מאושפזת בטיפול נמרץ ילדים. צוות מד"א הוזעק לבית הורי הילדה ומצא אותה סובלת מקשיי נשימה קשים, והתכווצויות המעידים על נזק מוחי. בדרך לבית־החולים נעשתה לילדה הנשמה מלאכותית. ובבית־החולים התברר שיש לה הפרעות בקצב הלב. מצבה הידרדר ובעקבות פעולות החייאה היא הוצאה ממצב של מוות קליני. מצבה מוגדר אנוש.

המו"מ על הבראת „סולתם" נקלע למבוי סתום

מאת: קובי מגדל, כתב „על המשמר" בחיפה

הוועדה המיוחדת שהוקמה לצורך גיבוש תוכנית־הבראה למפעל „סולתם" הגיעה אתמול למבוי סתום והפסיקה את עבודתה.

שורש המחלוקת הינו סירוב נציגי העובדים ונציג מועצת פועלי חיפה להסכים לדרישת הנהלת המפעל להמשיך את החופשה המאולצת עד לסוף השנה, בשכר מופחת.

יו"ר הוועדה, אברהם המאירי, מסר אמש לכתבנו, „כי ההנהלה מוכנה שהחופשה תסתיים בחודש הקרוב, כפי שסוכם בינינו. אולם לחלופין היא דורשת, כי עם חידוש העבודה במפעל, יפוטרו מאות עובדים נוספים.

עתה ממתינים הצדדים לחידוש המשא ומתן. אם הנהלת המפעל תעלה הצעות חדשות.

מועצת פועלי חיפה גורסת, כי כדי להבריא את המפעל, יש הכרח לפתוח קו־ייצור, שיגדיל את החלק האזרחי שמייצר המפעל עד ל־30 אחוז מסך נפח הייצור.

לנגר מאשימה את השב"כ במות הפלשתינאי בכלא ג'נין

מאת כתב „על המשמר"

עורכת־הדין פליציה לנגר מאשימה את השב"כ במותו של הצעיר הפלשתינאי עוואד מוחמד חמדן, בן 23, ודורשת להעמיד לדין את האחראים. היא דורשת גם את דו"ח הניתוח שלאחר המוות.

הצעיר מת בשבוע שעבר בכלא ג'נין. רשמית נמסר, כי הוא מת בשעה שהמתין לחקירה, אבל עורכת־הדין לנגר אומרת, כי קרובי משפחתו הבחינו בסימני אלימות במקומות שונים בגופו. דו"ח הנתיחה קובע, כי ניכרים סימני אלימות בגופו.

עו"ד לנגר דורשת הבהרות משר הבטחון, משר המשטרה, מן היועץ המשפטי לממשלה ומוועדת החקירה של השב"כ.

רוב רופאי „השרון" בפ"ת באו לעבודה למרות השביתה

רוב רופאי בית־החולים „השרון" בפתח־תקווה באו אתמול לעבודה, למרות השביתה החלקית בבית־החולים, בעקבות החלטת חטיבת רופאי בתי־החולים של קופת־חולים לקיים שביתה זו מדי יום בבית־חולים אחר בארץ.

רוכזת בית־החולים, אלישבע ריפתין, מסרה, כי במחלקות אישפוז חיוניות התנהלה העבודה כסדרה ולא היה ניכר כי בית־החולים עובד במתכונת שבת. ביחידות הדיאליזה, טיפול נמרץ, ילדים, פגים וחדרי־המיון קיבלו כל החולים את הטיפול הרפואי כרגיל.

אולם החולים שהוזמנו למרפאות־החוץ לא הופיעו, לאחר ששמעו ברדיו על השביתה.

עיקר הפגיעה שגרמה השביתה לחולים התבטאה בדחיית 15 ניתוחים. בחדרי הניתוח נעשו רק שמונה ניתוחים דחופים, שעליהם החליטה הנהלת בית־החולים.

מנהל בית־החולים, ד"ר יעקב הרט, הנמנה עם צוות הנהלת קופת־חולים, נגדה שובתים רופאי בתי־החולים, מתנגד לשביתה. הוא ציין, כי בית־החולים ידאג שחולים, שניתוחם נדחה אתמול, יקבלו תורים מוקדם ככל האפשר.

שביתת הרופאים תנדוד היום לבית־החולים „כרמל" בחיפה, ומחר לבית־החולים „בילינסון" בפתח־תקווה.

השביתה נועדה ללחוץ על הנהלת הקופה לדון עם הרופאים על הפעלת משמרת שנייה בבתי־החולים.

הנהלת קופת חולים מסרה, כי הדיונים עם הרופאים נקבעו למחר. (עתים)

דליקה כילתה ציוד חקלאי בשווי מיליוני ש"ח בעמק־החולה

ציוד חקלאי ומתקנים בשווי מיליוני ש"ח נשרפו בדליקה שהשתוללה אור ליום ב' במבנים של אגודת „נחלת המושבים" בעמק־החולה.

עשר כבאיות, עשרות כבאים ומתנדבים עמלו כל שעות הלילה בנסיון להשתלט על האש ולמנוע את התפשטותה, בעיקר למחסן חומרים רעילים, שאילו היה ניצת, היה עלול לגרום נזק כבד לבריאות הכבאים ואולי אף לישובים סמוכים.

מפקד הכבאים בצפון, יצחק עזרן אמר, כי סיבות הדליקה אינן ברורות, אולם החום הכבד גרם להתפשטות מהירה של האש והקשה על פעולות הכיבוי. חוקרי שריפות עוסקים באיסוף ממצאים בשטח, כדי לגלות את סיבת הדליקה.

השריפה כילתה שני מתכנים גדולים, מוסך ענקי עם ציוד חקלאי וטרקטורים וכן שטחי מידעה סמוכים.

אגודת „נחלת המושבים" שייכת למתיישבים ממושבי מרום־הגליל ומושב דישון. רוב הציוד שנשרף שייך לאנשי מרום־הגליל והוא מבוטח בחלקו. (עתים)

עלתה רמת ההשכלה של קציני צה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

קציני צה"ל משכילים כיום יותר מבעבר: לעומת 23 אחוז מסך קציני הצבא שלא סיימו את בית־הספר התיכון לפני עשר שנים, רק 7 אחוזים מקציני צה"ל כיום חסרים השכלה תיכונית מלאה.

מקרב סגל הפיקוד הכללי של צה"ל (דרגת אלוף־משנה ומעלה), נושאים 87 אחוז בתואר אקדמאי, לעומת 33% אקדמאיים בקרב הקצינים הזוטרים (סגן, סרן).

מנתונים של מנהל הסגל בצה"ל שהותרו לפרסום, עולה, כי רק ל־0.2 אחוזים מכלל הקצינים השכלה עממית (בי"ס יסודי) בלבד.

צה"ל הוא גם צבא צעיר. כ־47 אחוז מכלל הקצינים הם מתחת לגיל 30, 44 אחוז נעים בין גילאי 31־40, 8.8 אחוזים 41־50 ורק חצי אחוז מהקצינים עברו את גיל ה־50.

נחנכה כיכר הפסיפסים במוזיאון ארץ־ישראל בת"א

כיכר פסיפסים ובה ריצפות פסיפס משוחזרות של בתי תפילה של שלוש הדתות ובית תפילה שומרוני — נחנכה אתמול במוזיאון ארץ־ישראל בת"א.

ארבע הרצפות ששוחזרו בכיכר, בין הדשאים של המוזיאון, הן: ריצפת בית תפילה שומרוני, המוצגת באתר בה נתגלתה, מן המאה השישית לספירה, ריצפה מבית כנסת בטבריה מן המאות השביעית והשמינית לספירה, ריצפת פסיפס מאחד האולמות של מנזר נוצרי בבית גוברין מן המאה השישית לספירה, ריצפת פסיפס ממסגד ברמלה מן המאה השמינית לספירה.

עבודת ההעתקה והשימור של הפסיפסים נעשתה בביצועו ובניהולו של דורון בן־אדון, משמר עתיקות, מן המומחים הגדולים בארץ בשימור פסיפסים.